

Smithsonian
Institution
Libraries

Gift of

GALE DUNN KAUFMANN

NANCY KAUFMANN

DAVID KAUFMANN

1272.57
10
6

51

6

4° 378

JOAN. ANTONII SCOPOLI

PHIL. ET. MEDIC. DOCT. CÆSARÆ. REGIÆQUE
MAIEST. IN RE METALLICA A CONSILIIS, IN ARCHI-
GYMNASIO TICINEN. PUBL. BOTANICES ET CHEMIÆ
PROFESSORIS, VARIARUM SOCIETATUM
LITERARIARUM SODALIS.

FUNDAMENTA
BOTANICA

PRÆLECTIONIBUS PUBLICIS

ACCOMMODATA.

VIENNÆ
APUD WAPPLERUM BIBLIOPOLAM.

MDCCLXXXVI.

Est. 1786

PRÆLOQUIUM.

Breve tempus REI HERBARIÆ in hoc
 Regio Archigymnasio dicatum me mo-
 vit, ut in compendium ea redigerem,
 quae publice praelegere oportet.

Eadem occasione Corollam inter
 & Calycem certiores limites ponere,
 inflorescentias nonnullas alter determi-
 nare, ac genuinas fructuum differen-
 tias proponere volui.

Praeceptor meus Natura est, hanc
 audio, quae vero ab aliis tradita sunt,
 vera esse fateor, cum Naturae legibus
 sunt consentanea. Hac usus libertate
 fructuum differentias certiores dedi, &
 quaedam etiam adnotanda esse duxi
 circa modum Genera ac Species impo-
 sterum statuendi. Absit tamen, ut le-
 ges Artis audeam proclamare. Doctissi-
 morum Virorum iudicio haec submitto,

paratissimus in aliam ire sententiam, si in tenebris erranti manum benevole obtulerint.

Vires Plantarum, prout Botanico cuique licet, obiter tantum attingere volui, caetera, quae mea non sunt, aliis relinquens.

Utinam optima quaequae Insubriae nostrae ingenia hoc Opusculo excitarentur, ad Species Plantarum apud nos sponte nascentium rite examinandas, describendasque. Primarius hic esset laborum meorum fructus, quem ut assequi valeam, totis conabor viribus.

Dab. Ticini Regii Novembri 1782.

FUNDAMENTA BOTANICA.

PARS PRIMA.

PARTES PLANTARUM.

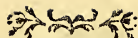
HISTORIAE NATURALIS pars illa, quae Plantarum differentias & usum indicat, BOTANICES appellatur.

Planta est individuum, vivens & vegetans, corde, vasculis renitentibus, motuque arbitrario destitutum; hinc vera humorum circulatio in plantis nulla.

Caeterum Plantae, ut Animalia, duplici sexu multiplicant, crescunt, irritantur, fructificant, ac duplici constant substantia, quarum una corticalis est, alia vero medullaris.

Substantia corticalis, sterilis, involvens, constat *Epidermide, Cortice, Ligno.*

Epidermis est involucrem excimum, tenue, pellucidum, subiectas partes ab iniuriis defendens.

Cortex duplici constat substantia, vasculosa videlicet & cellulosa. Vasa quaedam maiora sunt, alia minora. Prima continent humorem aqueum, excolorem, pellucidum; secunda lapidum & coloratum. Cellulosa substantia composita est ex vesiculis numerosissimis, approximatis, inter sese comunicantibus, quae foliorum parenchyma, alibi vero textum cellularem efficiunt. Corticis pars externa dicitur *Alburnum*, intima vero *Liber* vocatur, qui lignum novo fibrarum strato quotannis adauget.

Lignum constituunt 1. substantia vasculosa, 2. textus cellulofus, 3. tracheae respirantes, quas aër inhabitat, & lamina elastica spiraliter circumvoluta componit, 4. substantiae medullaris prioribus interiectae propagines.

Medullaris substantia, involuta, prolificans, attento munere, quo fungitur, una est mascula, alia foeminea. *Mascula* ultimo fine seminalem antherae substantiam, aut gemmulam constituit. *Foeminea* deponit in germine particulam, quae a priore foecundata, novam progeniem suo tempore profert.

Algae, Musci (Vivipera vegetantia) propagantur gemmis, bulbis, plumulis, frondibus, absque pulvere antherarum & absque stylo; *NEKER Acad. Theodoro-Palatinae II. p. 423.*

Omnis itaque generatio in Regno Vegetabili absolvitur gemmulis, aut antherae particulis masculis minimis, stigmate foemineo exceptis & ab eius humore ad ovarium de-

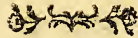

deductis. Unde patet, cur plantae nonnullae antheris destitutae, adducto mare foecunda semina dederint; cur Palmarum fructificatio promoveatur panicula masculina foeminae admota; cur flores perfecti, si antheris destituuntur, steriles sint; cur in multis floribus foecundationis tempore applicentur antherae stigmati, eaque absoluta ab eo denuo recedant; cur denique sponsalia plantarum promoveant Insecta, venti, ros, aer calidior, florisque situs atque structura. Hinc recte **PLINIUS** *Arboribus* (inquit), imo & *cum* *bus*, quae terra gignat, herbisque etiam, utrumque sexum esse, naturae diligentissimi tradunt. Eundem staminum & stigmatum usum agnoverunt **IUNGIUS**, **MILLINGTON**, **GREWIUS**, **CAMERARIUS**, **VAILLANTIUS**, **BLAIRIUS**, **BRADLEII**, **LOGANUS**, **BURKARDUS**, **DU HAMEL**, **HILL**, **KOELREUTER**, **GLEICHEN**, **LEDERMULLER**, **ERNSTINGIUS**, **GLEDITSCHIUS**, **LESKE**, & multi alii.

Dantur tamen semina, in quibus vis multiplicans transit in prolem alterius anni, quae etiam vis inter Animalia observata fuit.

In qualibet Planta haec probe observanda sunt:

- I. PARTES.
- II. GERMINATIO.
- III. GEMMATIO.
- IV. INFLORESCENTIA.

V. HABITUS.

VI. TEMPUS proferens gemmas, folia,
florem, fructum.

VII. QUALITAS.

VIII. STATIO.

IX. PARTUS.

X. VITA.

I. PLANTARUM PARTES praecipue sunt
RADIX, TRUNCUS, FOLIUM, AD-
MINICULUM, FLOS, FRUCTUS.

RADIX est ea pars plantae, sine qua ea vi-
vere, elevari, ac sustentari non potest.

Haec inconspicua in *Pulnis*, *Conferois*, *Mu-
cilaginibus*, *Cuscuta*, &c., at in ple-
risque saepius manifesta.

Radices plantarum differunt.

Figura. *Rotunda*, *Cyclamini*, *Croco* ver-
no, *Ranunculo* bulbofo &c.

Ovata, *Orchidibus* nonnullis.

Fusiformis, *Dauco* *Carotae*.

Palmata, *Orchidibus* quibusdam.

Fasciculata, *Ophri* nido *Avis*.

Granulata. *Solano* tuberoso.

Directione. *Transversa*, *Iridi*, *Hyosciamae*,
Scopoliae.

Descendens, *Plantis* plerisque.

Repens, novos furculos subinde pro-
ferens.

Loco, *Terrestris*, seu terrae, aut saxis
allixa.

Aquatica, aquae innatans.

Para-

T. I. f. 1

T. I. f. 2.

T. I. f. 3.

Parasitica, aliarum plantarum succis
victitans, *Visco* &c.

Structura. Simplex, *Lemnae* monor-
rhyzae, aut *Composita*, in plan-
tis aliis.

Fibrosa, radículas tenues numerosas
emittens. T. I. f. 4.

Dentata, *Dentariae*.

Articulata, *Oxali Acetofellae*. T. I. f. 5.

Praemorsa, *Scabiosae Succifae*. T. II. f. 10.

Carnosa, seu succulenta

Vita. *Annua*. A.

Biennis. B.

Perennis. P.

TRUNCUS est ea pars Plantae, quae florem
fructumque plus minus elevatum,
removet a radice. Huius species
sunt.

1) *Frondis*, folium referens, *Filicibus*,
Fucis. T. I. f. 9.

2) *Culmūs*, annuus, fistulosus, aut
spongiosus, articulatus, aut eno-
dis ex foliis convolutis compo-
situs, *Graminibus*. T. I. f. 10.
a, & T. II. f. 9.

3) *Caudex* perennis squamosus, aut
corticatus, *Arboribus*, *Fruticibus*
Snffruticibus.

4) *Caulis* annuus, sustinens folia, flo-
res, fructus, in *Herbis*. T. II. f. 7. a.
f. 8. a.

5) *Sarculus* perennis, tenuis, vix ligno-
sus, foliosus; *Muscis*. T. II. f. 2.
& T. VII. f. 1. c.

6) *Lora* perennis, filamentosa, aphylla;
Lichenibus filamentosis, *Mucori*,
Byllo, *Conservae*. T. II. f. 3.

T. II. f. 4. b.

7) *Stipes* plerumque annuus & aphyllus; eiusdem cum corpore fructificante, substantiae; *Fungis*.

Trunci differunt inter sese,

Numero, praesens, aut nullus; unde *Carlina* acaulis, *Cirsium* acaule &c.

Figura, teres, seu rotundatus.

Semiteres, hinc planus, illinc convexus.

Anceps, in medio utrinque convexus, latere utroque attenuatus.

Angulatus, angulis tribus, quatuor, aut pluribus donatus.

Directione. *Erectus*, seu perpendicularis.

Declinatus, a linea perpendiculari plus minus devians.

Repens, humifusus, & ex geniculis radicans; *Veronicae* officinali.

Flexuosus,

Prostratus, decumbens, unico loco radicans; *Portulacae* oleraceae.

Volubilis, aliis plantis circumvolutus.

Divisione. *Simplex*, seu absque ramis.

Ramosus, ramis sparsis absque ordine nascentibus.

Oppositis, ex eodem plano, oppositoque latere genitis.

T. II. f. 5.

T. II. f. 6.

T. II. f. 7.

T. II. f. 8.

Binatis, duobus ex eodem loco, qui divisi efficiunt *Caulem dichotomum*.

Ternatis, seu tribus ex eodem loco, ex quibus denuo simili modo divisis oritur *Caulis trichotomus*.

Verticillatis, seu pluribus ex eodem loco,

Patulis, aut divaricatis, seu ad angulum rectum aut quasi rectum cum caule positis.

Fastigiatis, sursum quasi in fasciculum elevatis, ut in *Capressu*.

Superficie. *Levis*, seu glaber.

Scaber, corpusculis prominentibus exasperatus.

Striatus, longitudinaliter lineatus: lineis impressis, aut prominulis.

Sulcatus, diversus ab angulato spatiis inter angulos depressis seu excavatis.

Nodosus, ad articulos incrassatus.

Aculeatus, aculeis armatus.

Spinosus, spinis instructus.

Tomentosus, pilis densis mollibus obtectus.

Hirsutus, pilis longioribus, rarioribus, & rigidioribus pubescens.

Villosus, pilos proferens rariores, & longiores.

Papillofus, corpusculis pilo crassioribus, pellucidis, capitulo saepius terminatis.

Vestitu. *Aphyllus*, absque foliis.

Foliosus, folia proferens.

Vaginatus, cinctus basi folii, *Graminibus*, *Umbelliferis* &c.

Alatus, folii pagina una, aut utraque per caulem decurrente V. *Folium decurrens*.

Structura. *Plenus*, seu factus, aut cavitate destitutus.

Fistulosus, intus cavus.

Rigidus, minus flexilis.

Tenax, rupturae resistens.

Debilis, minus profunde radicans, hinc facile decumbens, nisi aliquo fulcro sustentetur.

Filiformis, seu tenuis admodum.

Annulatus, ad origines foliorum annulo quasi cinctus.

Geniculatus, aut articulatus.

Cyrrhifer, cyrrhos emittens V.

Cyrrhus.

Stolonifer, propagines steriles, foliaceas proferens, *Fragariae vescae* &c.

Florescentia. *Uniflorus*, *biflorus*, *triflorus*, *multiflorus*, seu flore unico, duobus, tribus, vel pluribus ornatus.

Pani-

T. V. f. 2. a.
T. V. f. 3. aa.

T. III. f. 11.
aa.

Paniculatus. V. Panicula.

Spicatus. V. Spica.

Foliatione. *Monophyllus, dyphyllus,*
seu folio uno binive do-
natus.

Vita. *Annuus, Herbis.*

Folium est productio substantiae corti-
calis, perenchymate abundans, in paginam
saepius attenuata.

Hinc partes illae, quae florem fructum-
que proferunt, non sunt folia, sed rami foliis
similes, quales occurrunt in *Rusco, Phyllan-
tho, Plantis succulentis nonnullis &c.*

Folia aerem mephiticum hauriunt, purum
emittunt, INGEN - HOUS *Exper. sur les
Vegetaux. VIII. p. 42, SENEBIER Memoires
physico-chemiques.*

Folia quaedam simplicia sunt, alia com-
posita. Simplicia vocantur illa, quorum
petioli aut nervi medii in unicum paginam
extenduntur; composita vero illa dicuntur,
quorum petioli adnectunt bina aut plura
folia, vel in ramos dividuntur.

In omni folio consideratur, praeter nūme-
rum etiam substantia, directio, superficies,
ambitus, insertio, situs. Dicitur itaque folium

Substantia, *Carnifum*, aut ficcum.

Figura. *Orbiculatum*, seu rotundum, T. III. f. 2.
aut quasi rotundum.

Ovatum, cuius latitudo est cir- T. III. f. 3.
citer dimidia pars totius
longitudinis.

- T. III. f. 4. *Ellipticum*, cujus latitudo est fere tertia pars suae longitudinis.
- T. III. f. 5. *Lanceolatum*, cujus latitudo vix sexta pars est totius longitudinis.
- T. III. f. 6. *Lineare*, lineae geometricae latitudinem vix superans. Huc spectat folium *acerosum*, quale occurrit in *Pino*, *Junipero*, *Taxo* &c.
- T. III. f. 7. *Subulatum*, pariter lineare, sed teretiufculum, & in acumen sensim attenuatum.
- T. III. f. 8. *Capillaceum*, tenuissimum fere adinstar capilli, aut setae, & tunc etiam *setaceum* appellatur.
- T. III. f. 9. *Semiteres*, una parte explanatum, alia convexum.
- T. III. f. 9. *Peltatum*, cujus petiolus inseritur folii disco, non margini.
- T. III. f. 10. *Reniforme*, ambitu rotundatum, basi excisum, & in latitudinem magis, quam in longitudinem extensum.
- T. III. f. 11. *Cordatum*, cordis inversi formam referens.
- T. III. f. 12. *Emarginatum*, apice excavatum.
- Lunatum*, apice convexum, basi concavum, breve;
lo-

lobis lateralibus acuminatis.

Carinatum, naviculae in modum concavum. T. III. f. 13.

Sagittatum, oblongum; lobis baseos in acumen elongatis. T. III. f. 13.

Huc pertinet etiam *Folium hastatum*. T. IV. f. 14.

Acinaciforme. T. III. f. 15.

Deltoides. T. III. f. 16.

Triquetrum, tribus angulis instructum

Teres, seu rotundatum.

Tubulosum, intus cavum.

Inaequilaterum, uno paginae latere longiore, aut latiore.

Directione. *Patens*, aut patulum, seu angulum rectum cum caule efficiens,

Adpressum, cauli fere parallelum.

Inflexum, apice fursum, dein versus caulem flexo.

Recurvum, apice deorsum, dein versus caulem reflexo.

Dependens, seu pendulum. T. V. f. 4.

Resupinatum, seu inversum.

Superficie. *Nitens*, aut lucidum.

Laeve, vel glabrum.

Planum

Venosum, nervis insignibus donatum.

Ner.

- Nervosum*, nervis longitudina-
liter lineatum.
- Rugosum.*
- Crispatum.*
- Plicatum.*
- T. V. f. 11. *Bullatum*, substantia folii quasi
in vesiculas elevata.
- Maculatum.*
- Papillosum.*
- T. VI. f. 1. *Villosum.*
- Sericeum*, seu nitentibus villis
pubescens.
- Tomentosum.*
- Lanatum.*
- Hespidum.*
- Scabrum.*
- T. IV. fig. 12. *Spinosum.*
- Aculeatum.*
- Ambitu - *Integrum*,
- T. IV. fig. 9. *Ciliatum*, seu ex margine pilos
9. longiores emittens.
- A. IV. fig. 3. *Dentatum*, seu margine in seg-
menta parva, acuta exciso.
- T. IV. fig. 7. *Crenatum*, seu margine in seg-
menta parva rotunda ex-
secto.
- Angulatum*, margine in segmen-
ta magna, acuta diviso.
- T. IV. fig. 11. *Sinuatum*, segmentis limbo ro-
tundatis.
- T. IV. fig. 5. *Lobatum*, seu divisum in segmen-
ta profundiora & latiora,
T. V. fig. 16. quorum numerus constituit
fo.

- folium *bilobum*, *trilobum*,
quadrilobum, *quinquelobum*.
Digitatum, segmentis angustio-
 ribus, digitos aemulantibus
 fere ad basim usque pro-
 ductis.
Incisum in segmenta angusta
 inaequalia.
Laciniatum, segmentis lineari- T.IV.fig.9.
 bus inaequalibus.
Runcinatum, segmentis inaequa- T.IV.fig.10.
 libus, curvis.
Pinnatifidum, segmentis oppo- T.IV.fig.10.
 fitis, pinnas referentibus.
Spinosum, spinis marginalibus T.IV.fig.11.
 armatum.
 Apice, *Acutum*, seu acuminatum. T.IV.fig.2.
Cuspidatum, nervo in acumen T.IV.fig.1.
 rigidum exeunte. 15.
Obtusum, *Rhus Cotinus*. T.IV.fig.7.
Truncatum. T.IV.fig.13.
Cirrhosum, cirrho terminatum. T. II. fig. 5.
 Insertione, *Sessile*, absque petiolo.
Petiولاتum, petiolo adhaerens. T.III.fig.9.2
Amplexicaule. T.IV.fig.15.
Perfoliatum. T.IV.fig. 8.
Vaginans, in *Plantis umbelliferis* T.V.fig.2.
 aliisque.
Decurrens, vel alatum. T.V.fig.3.
Radicale, prodiens ex radice.
Caulinum caule.
Rameum ramo.

T. II. fig. 4.

Situ, *Alternum.*

T. V. fig. 12.

Oppositum.

T. V. fig. 5.

Verticillatum, seu pluribus foliis ex eodem plano horizontali prodeuntibus.

T. V. fig. 6.

*Imbricatum.**Nullum*, & tunc dicitur *Caulis aphyllus*, seu foliis destitutus.Numero, *Solitarium*; seu unicum ex eodem loco.

T. V. fig. 8.

Binatum, duo simul.

T. V. fig. 9.

Ternum, foliis tribus ex eodem plano, ut in *Lysimachia*, *Fuchsia triphylla* &c.

T. V. fig. 7.

Fasciculatum, pluribus foliis ex eodem puncto.

Vocabula foliorum ambigua, quae certam figuram non indicant, denotantur addita particula *sub*, quae idem significat ac *quasi*; ita folium subrotundum, subovatum, subcordatum &c. idem significat, ac quasi rotundum, quasi ovatum, & quasi cordatum.

Folium, quod de duabus figuris aliquid participat, nomine ex iis em composito denotatur; sic folium, si lanceolato tenuius, & lineari crassius fuerit, tunc dicitur lanceolato-lineare, & sic porro. Progressio hæc autem non fit a minore ad majorem latitudinem, nec viceversa a majore ad minorem; hinc non bene dicitur folium oblongo-ovatum, lineari-lanceolatum, sed ovato-oblongum, & lanceolato-lineare, & sic de caeteris.

Eti-

Etiam ill. a LINNE' tribuit folia ovato-lanceolata *Salici fragili*, *Crotoni balsamiferae*, *Tulipae gesner.* &c. ovato-oblonga *Lauro Cinamomo*, *Quercui Illici*, *Moro tataricae* &c. etsi alibi contrario modo ponat.

Folium compositum juxta numerum foliorum, quae eidem petiolo adnectuntur, dividitur in

<i>Binatum</i> , adnectens folia bina	T.V.fig.8.
<i>Ternatum</i> terna	T.V.fig.9.
<i>Quinatum</i> quina	T.V.fig.10.

Si folii compositi petiolus communis adnectit folia simplicia, dicitur *Folium pinnatum* (compositum); si petiolus communis dividitur in ramos simplices, tunc est *Folium decompositum*; si vero petiolus semel ramificatus iterum in alios ramos subdividitur, tunc *Folium supradecompositum* appellatur.

Pinnae foliorum compositorum sunt aequales aut inaequales, oppositae vel alternae, aut alternae simul & oppositae.

Folii compositi species alia est *Folium peltatum*, seu constans petiolo ramoso, cujus foliola lateralia insident petiolis ramosis, intermedium vero petiolo simplici gaudet: Hinc folium pedatum medium locum tenet inter simplex & compositum.

ADMINICULUM est pars plantae aliarum tutelae, aut fulcro inserviens. Huc pertinet *VAGINA*, *STIPULA*, *PETIOLUS*, *INVOLUCRUM*, *SPATHA*, *BRACTEA*, *SETA*, *PEDUNCULUS*, *ARMA*, *PUBES*.

- T.VI.fig.1. *VAGINA.* Basis petioli aut folii, caulem ambiens, non confundenda cum basi folii amplexicaulis.
- T.VI.fig.9.2 *STIPULA.* Foliolum unum aut duplex, petiolo, vel hujus basi adnatum.
 Integra, dentata, laciniata.
 Vaginans, dilatata, patula, reflexa,
 Ciliata, hirta, glabra,
 Longa, brevis.
 Setacea, lanceolata, ensiformis, semisagittata, lunata, subrotunda &c.
 Decidua, persistens,
 Deficiens, & tunc dicitur folium exstipulatum.
- T.VI.fig.1.4 *PETIOLUS.* Stipes folii.
 Radicalis, caulinus, rameus, axillaris,
 Teres, semicilindricus, membranaceus, decurrens,
 Glaber, pubescens, armatus, alatus.
- T.VII.fig.8.6. *INVOLUCRUM.* Folium unum, at saepius plura ex eo loco nata, ex quo prodeunt rami, aut pedunculi.
 Monophyllum, diphyllum,
 Primarium, secundarium,
 Integrum, pinnatum, pinnatifidum, laciniatum,
 Deciduum, persistens.
- T.X.fig.13. a. b.

SPATHA. Membrana cujus basis am- T. XI. fig.
 plectitur pedunculum unum 10. a
 aut plures.

Uniflora, biflora, triflora, multi-
 flora,

Monophylla, polyphylla,

Plana, concava, cucullata, con-
 voluta, longa, brevis,

Erecta, declinata.

BRACTEA. Folium aut squama T. VI. fig.
 flori subiacens. 21. aa

Caduca, persistens,

Excolor, colorata,

Inermis, armata,

Diversimode figurata.

SETA. Filamentum sustinens musco- T. VII. fig.
 rum capsulas. 1. aa

Terminalis, lateralis,

Solitaria, aggregata,

Brevis, longa.

PEDUNCULUS. Petiolus floris. T. VII. fig.

Nullus, & tunc dicitur *Flos sessilis*. 4. a

Radicalis, caulinus, rameus, ala-
 ris, terminalis,

Teres, angulatus, crassus, tenuis,

Petiolo longior, brevior, aequa-
 lis,

Simplex, ramosus,

Foliaceus, articulatus,

Nudus, bracteatus,

Unicus, duplex, aggregatus;

Erectus, patulus, reflexus.

ARMA. Organa rigida ad tutelam
 data: nempe:

B 3

Spi-

T.VII.fig. 3.

a

Spinae.

Substantiae lignae propagines rigidae, acutae.

T.VII.fig. 4.

aa

Aculei. Substantiae corticales, non autem lignae, propagines rigidae, acutae.

Arma haec sunt simplicia, aut composita,

Recta, incurva, recurva, patula, opposita, alterna,

Nuda, foliacea,

Terminalia, lateralialia.

PUBES. Organa mollia ad tutelam, aut liquoris alicuius separationem & excretionem destinata. Huc spectant.*Scabrities.* Tubercula, aut verrucae exiguae, crebrae.*Pili.* Setulae molles, simplices aut ramosae.*Lana.* Setulae longiores, molles, aggregatae, intricatae.*Tomentum.* Setulae breviores, molles, congestae,*Papillae.* Glandulae pellucidae, capitatae, cylindricae, rotundatae, ovatae, lenticulares, conicae, coloratae, excolores, infidentes folio, stipulae, petiolo, bracteae, calyci, corollae, staminibus, stylo, stigmati, germi.

FLOS

FLOS. Thalamus nuptialis vegetabilium, in omni Individuo diligentissime examinandus.

Floris partes quaedam essentiales sunt, aliae accessoriae.

Essentiam floris constituunt **Anthera**, & **Germen**.

ANTHERA constat substantia seminali mascula, tenuissima, tunicis comunibus propriisque involuta.

ANTHERA. Unilocularis, multi-locularis. T.VII.fig. 4. a.

Integra, bifida,

Terminalis, lateralis,

Sessilis, pedunculata,

Erecta, pendula,

Dehiscens apice, latere, basi.

GERMEN. Rudimentum fovens novae plantae, idque unicum aut plura. T.VII.fig. 4. b.

Superum, seu corollam e basi proferens. T.VII.fig. 4. b.

Inferum, seu corollam apice sustinens. T.VII.fig. 10. c.

Sessile, aut disco elevatum.

Omne germen instructum est **Stigmate**. T.VII. fig. 5. 6.

Stigma est essentialis illa pars germinis, quae pollinem masculum excipit, attenuat, & germini communicat, ut vitam inchoet.

Stigma est sessile, aut stylo elevatum,

Terminale, aut laterale,
Figura & superficie diversum.
Flos continens antheram & germen,
dicitur perfectus seu *Hermaphroditus*.

T. VII. f. 5.

Si sola anthera, non germen in eo
reperitur, tunc flos hic appel-
latur *Masculus* s. imperfectus.

T. I. f. 1

Si vero germen duntaxat, non au-
tem antheram fovet, tunc *Fe-
mineus* pariterque imperfectus
appellatur.

Floris partes accessoriae, quae non ad-
sunt in omni Planta, & quibus natura essen-
tiales ornavit, munivit, sunt *INVOLU-
CRUM, NECTARIUM, FILAMEN-
TUM, STYLUS, DISCUS*.

T. VII. fig. 4.

d.

T. VII. fig. 6.

ab.

T. VII. fig. 7.

abc

INVOLUCRUM floris, si unicum,
tunc dicitur *CALYX*; si du-
plex, tunc primum est Calyx,
aliud *COROLLA*; si triplex,
tunc primum est *CALYX*
PRIMUS, aliud *CALYX*
SECUNDUS, tertium *CO-
ROLLA*.

Ita primo intuitu quisque dignoscet,
quid sit Calyx, & quid Corolla,
quin opus sit quaerere an
ille ex cortice, haec vero ex
libro oriatur; nec dubius im-
posterum haerebit Botanicus an
Petiveria corollam gerat, vel
calycem coloratum; an *Poly-
goni* involucrium florale Calyx
sit vel Corolla; & an *Garidella*

di-

dicenda sit corollata, aut calyce instructa.

Hinc duplex Corolla mihi paradoxa: quae vel erit multiplicata, vel in duas pluresve series segmentorum divisa. Cave autem, ne Corollam habeas pro Nectario, aut vicissim.

Flos juxta numerum solitarius est, si pedunculus unicus unicum sustinet florem; Compositus autem tunc vocatur, quando unicus Calyx plures continet flores.

Flores compositi figura aequales sunt, aut inaequales.

Qui eandem figuram habent, vo- T.VII.fig. 8.
cantur. ^a

Flosculosi s. monopetali, ex angusta basi in formam infundibuli, aut campanae expansi.

Semiflosculosi s. monopetali, ex T.VII.fig. 9.
angusta & tubulosa basi in ligulam planam extensi. Qui vero continent flores diversae figurae appellantur. ^a

Radiati, quorum aliqui flosculosi sunt, alii vero semi- T.VII.fig. 10.
flosculosi.

Flos iuxta *Directionem*: pendulus, aut erectus.

Petala; monopetalus, dipetalus, tripetalus &c.

Stamina; monandrus, diandrus, triandrus &c.

Stylos; monogynus, digynus, trigynus &c.

Dispositionem; spicatus, capitatus, rameus, lateralis, terminalis.

Situm; sparsus, secundus.

CALYX. Seu involucrum, aut fulcrum floris unum, vel duplex, iuxta:

T. VII. fig. 4. d. *Figuram*, monophyllus, diphyllus, tetraphyllus &c.

T. VII. fig. 4. d. *Numerum*, unus, aut duplex.

T. VII. fig. 6. 2. *Structuram*, regularis, cujus segmenta, aut folia aequalia sunt; vel irregularis, cujus segmenta, aut folia sunt inaequalia.

Superficiem, glaber, pubescens, inelegans, coloratus, seu corollaceus.

Usum, communis pluribus floribus, aut unico proprius.

Situm, superus, seu germini infidens; inferus, seu germini subiacens.

Durationem, deciduus, aut persistens.

CALYCIS species sunt.

T. VII. fig. 11 a. *Glumae* Graminum.

Muticæ, aristatae.

Solitariae, binae,

Aequales, inaequales.

Squamæ Amenti.

Strobili, aut Coni.

T. VII. fig. 1. *Calyptæ* Muscorum.

Alium usum Calyptræ tribuunt
KOLREUTER & SCHMI-
DEL. Ego LINNEUM
sequor quousque certiora
innotuerint.

Scutellae Verrucariae, & Lichenum T.VII. fig. 12
quorundam. aa

Scyphi. Lichenum coralloideorum. T. VIII. fig.

Volvae. Agaricorum quorundam ba- I.
sim ambientes. T.II. fig. 4. a

COROLLA. Involucrum floris intimum,
saepius speciosum, monophyllum, aut poly-
phyllum; unde duplex Corolla, nempe mono-
petala, vel polypetala.

COROLLA Monopetala denuo duplex
est, nempe

Regularis; limbo in segmenta aequa-
lia diviso. Hæc autem iterum.

Hippocrateriformis; tubo elongato a), T.VIII. fig. 2
limbo patente b).

Infundibuliformis; tubo elongato T. VIII. fig.
a) limbo adscendente b). 3.

Rotata; tubo brevissimo a), limbo T. VIII. fig.
patente b). 4.

Campanulata; tubo brevi, limbo T. VIII. fig.
campanae formam referente. 5.

Irregularis; limbo in segmenta inae- T. VIII. fig.
qualia diviso, quæ denuo 6.

Subaequalis, segmento uno aliove T.VII. fig. 7.
alterius figurae aut magnitudi-
nis, qualis occurrit in *Veronica*

&c.

a)

T. VIII. fig.
6.

Labiata; segmentis inaequalibus binis, quorum superius a) dicitur *Galea* aliud vero b) *Barba*, seu *Labium inferius*,

T. VIII. fig. 7

Personata; segmentis inaequalibus binis, quorum superius a) galeae effigiem minime repraesentat.

COROLLA polypetala est.

T. VII. fig. 6,
6.

Regularis, seu petalis aequalibus constans.

Iregularis, cujus petala inaequalia sunt. Haec denuo triplex, est nimirum.

T. VIII. fig.
9.

Papilionacea, cujus petalum superum est *Vexillum* a), lateralia *Alae* b), infimum *Carina* c.) fovens vaginam staminiferam d), quae includit germen e), quaeque nunc univalvis est, nunc vero bivalvis.

T. VIII. fig.
7.

Anomala, petalis inaequalibus innominatis; in *Aconito* tamen petalum (superius dicitur *galea*; at in *Delphinio*, *Antbirrinis* nonnullis, aliisque, pars postica tubulosa vocatur *Calcar*, Nectarium vero LINNAEO.

T. VIII. fig.
8. a

Partes petalorum quorundam sunt *Limbus*, & *Unguis*. *Limbus* est pars superior, &
la.

lterior; *Unguis* vero est pars inferior, tenuior, quandoque staminifera. T. VIII. fig. 8. b

COROLLA nulla in nonnullis floribus, & tunc *Flos* dicitur apetalus.

NECTARIUM. Pars florum quorundam a calyce & corolla distincta, non antherifera, filamentosa, squamosa, foliacea. Hinc tubulosa illa pars floris in *Orchidibus*, *Delphinio* &c. quae olim *Calcar* erat, non est Nectarium, sed productio alterius petali. Neque Nectariis adnumerandae foveae petalorum *Uvulariae*, nec glandulae florum quorundam, nec tubercula *Erythronii*; nec petala interiora *Galanthi nivalis*, ipso etiam annuente Cl. IACQUINIO *Austr.* IV. p. 7.

FILAMENTUM. Pedunculus antherae. Filamenta sunt. T. VII fig. 4. c. c. c. c.

Æqualia, inaequalia.

Simplicia, composita,

Foliacea, filamentosa,

Distincta, connata,

Brevia, longa,

Inferta calyci, corollae, receptaculo, disco, vaginæ, germini, stylo.

STYLUS. Pedunculus stigmaticis; Pistillum TOURNEFORTII, T. VII. fig. 4.

Longus, brevis,

Tenuis, crassus,

Unus, plures,

Simplex, divisus,

Rectus, curvus,

Infertus receptaculo, aut germini.

Pars

Pars styli est *Stigma*, quod non semper a stylo elevatur. *Stigma* simplex, compositum, diversimode figuratum.

DISCUS. Corpus elevans germen.

Discus est brevis, longus, variae figurae, semper observandus; judiciose enim comparatus adfinitates plantarum plurimas detegit, eo neglecto nunquam extricandas.

T. VIII. fig. 8 **FRUCTUS.** Vegetationis omnis praecipuum & ultimum opus, cujus essentia consistit in femine, quod modo nudum est, modo vero involutum.

T. VIII. fig. 11. **SEMEN NUDUM** duplex est, nempe. *Muticum*, nullo alio corpore terminatum, in *Graminibus*, *Plantis Compositis nonnullis* &c. aut

T. VIII. fig. 12. *Coronatum* calyce in *Umbelliferis* &c. Corolla in *Knautia* &c. Pappo sessili simplici, in *Hieracio*, *Prenantbe* &c.

Composito, in *Scorzoner*
ra, *cirsio* &c.

T. IX. fig. 1, Stipitato: simplici in *Lactuca*, *Condrilla* &c.

T. VIII. fig. 13. Composito in *Tragopogone*, *Hyppochaeri* &c.

SEMEN TECTUM involucri unico, duplici, triplici: unde fructus diversi probe distinguendi, nempe. **CAPSULA**, **LEGUMEN**, **ARILLUS**, **THECA**, **GRANATUM**, **NUX**, **BACCA**, **CELLA**, **CYSTA**, **POMUM**, **DRUPA**.

CAPSULA. Involucrum unicum, dehiscens apice, latere, basi, fovens semina non futuris, sed alio loco affixa; hinc fructus *Chelidonii* non erit siliqua. T.IX. fig. 1. 2

Capsula transversim dehiscens dicitur circumscissa, qualis occurrit in *Hyosciamo*, *Plantagine* &c. T.IX. fig. 3.

Capsulae partes sunt *Valvae*, *Septum*, *Locula*, *Receptaculum*. T.IX. fig. 2.
i. b.

Valvae sunt segmenta illa, in quae Capsula dividitur, dum semina matura dimittit. Iuxta horum numerum dicitur *Capsula bivalvis*, *trivalvis*, *quadrivalvis*, *quinquevalvis*, *multivalvis*.

Septum valvis paralellum Tab. IX. f. 2. *), aut contrarium **).

Locula sunt camerae, in quas capsula interne a septo dividitur.

Iuxta harum numerum dicitur *bilocularis*, *trilocularis*, *quadrilocularis*, *quinquelocularis* &c.

Receptaculum est ea pars Capsulae, cui semina affixa sunt, quod denuo quadruplex nempe.

Columna, seu corpus peculiare e centro capsulae prodiens.

Septum, seu membrana illa, qua capsula in duo, aut plura locula dividitur.

Filamentum, cui etiam valvae adhaerent, quale occurrit in *Chelidonio majore*.

Valvae, quibus interne adligata sunt semina *Violae*, *Cisti* &c.

Capsula unicum semen fovens dicitur monosperma; si vero plura semina continet, tunc disperma, polysperma vocatur.

T. IX. fig. 4 **LEGUMEN**. Involucrum unicum, dehiscens, fovens semina non receptaculo distincto, nec valvis, sed suturae adligata.

Fere invitus retineo nomen *Leguminis*, quia receptum ab omnibus Botanicis, cum structura hujusce fructus eadem sit, quae Capsulae.

T. IX. fig. 5. **ARILLUS** (quod *Pericarpium* dixi **INTRODUCT. HIST. NATUR.**). Involucrum unicum, non dehiscens, idque

T. X. fig. 4.

Simplex Capsulare, *Pseudocompositis*, aliisque non paucis.

Carnosum, *Ficui*, apice apertum, *Subcarnosum*, *Rosae* &c.

Osseum, *Cerinthos* &c.

Ligneum, *Palmarum Coccus*, vel

Compositum, *Haedysaris* plerisque.

T. IX. fig. 6. **THECA**. Involucrum duplex: externum dehiscens, internum semen involvens.

T. IX. fig. 7.

Capsularis, semine tecto lana, *Gossypio*.

Pulpa, *Adansonia* &c.

Pellicula pulposa, seu calyptra;

Erythronio, &c.

Cor.

Cortice fragili, *Lecythi* &c.
 Leguminosa, *Copaiferae*, *Mimosae fagifoliae* &c.

GRANATUM. Involucrum duplex: externum & commune suberosum, quandoque dehiscens, aut coriaceum: internum & parziale succulentum obtegens semen. T.IX.fig.9.

NUX. Involucrum duplex: neutrum dehiscens: externum demum siccum: internum osseum, *Amygdalus*, *Juglans*. T.IX.fig.9. 10.

SILIQUA. Involucrum duplex: neutrum dehiscens: externum coriaceum: internum carnosum, aut pulposum, *Leguminosae quaedam*. T.IX.fig.11.

In sola *Tamarindo* est cortex duplex, pulpam includens.

BACCA. Involucrum duplex: neutrum dehiscens: externum membranaceum, aut subligneum: internum succulentum, aut carnosum. *Cucurbitaceae*, & *Bacciferae*. T.IX.fig.1.

CELLA. Involucrum triplex, intimum dehiscens: externum ligneum: internum pulposum: intimum dehiscens, membranaceum, *Pontoppidana*.

CYSTA. Involucrum triplex; externum membranaceum: internum succulentum, aut carnosum; intimum membranaceum, non dehiscens, *Passiflora*, *Ligustrum* &c.

POMUM, Involucrum triplex; externum membranaceum; internum carnosum; intimum coriaceum, non dehiscens: T.X.fig.2.

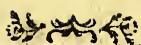

T. X. fig. 4. DRUPA. Involucrum triplex: externum membranaceum: internum succulentum in plerisque: intimum osseum, non dehiscens, *Prunus* &c.

Hinc *Drupa sicca LINNAEI* non erit *Drupa*.

Fructus species juxta *LINNAEUM* sunt *Capsula*, *Siliqua*, *Legumen*, *Conceptaculum*, *Drupa*, *Pomum*, *Bacca*; sed eadem ratio, quae *Pomum* distinguit a *Drupa*, distinguit etiam *Baccam* a *Scrino*, & *Pomum* a *Cysta*. Si *Legumen* ideo tantum fructum constituit diversum a *Siliqua*, quia semina gerit unice futurae alligata, *Siliquae* vero utrique futurae affixa; quanto magis diversa esse debet *Theca* a *Capsula*, & *Granatum* a *Bacca*? Invitus introduxi nova nomina in Scientia aliunde obruta nominibus, neque ad haec me novitatis ardor impulit, sed sola natura, quae jubet, ut ea, quae structura inter sese plurimum differunt, diversis quoque nominibus denotentur. Spero tamen posse etiam pauca haec vocabula memoria qualibet retineri, ac ideo saltem tolerari, quia Tyronibus occasionem praebent, rerum structuram, a qua earum discrimina peti debent, diligentius examinandi.

II. GERMINATIO. Est evolutio novae plantae ex femine aut gemina, quae duplex, nempe:

- 1) *Occulta*, absque evidenti fabrica feminali, in *Muscoidaeis*, *Fungoidaeis*, *Filicibus*.
- 2) *Manifesta* in plantis aliis conspicuo semine instructis.

Semen constat.

Tunicis externis.

Cotyledone una, vel binis.

Corculo.

Hilo.

Tunicae sunt involucria cotyledones obducentia, numero & structura diversa.

Cotyledones sunt foliola feminalia cor- T.x. fig. 5. aa.
culum involventia, quae absorpto humore eum lactant, donec propriae vitae viribus ali queat.

Cotyledones nullae, *Filicibus*, *Fungis*.

Solitariae, *Palmis*, *Graminibus*,
Orchidaeis &c.

Binae, integrae, aut lobatae, caeteris plantis.

Horum praesentiam, aut defectum, nec non numerum, & figuram in qualibet planta sedulo observer Botanicus, quod facile obtineri potest quin semina terrae mandentur, si linteum super dolium transversim dillectum extenditur, clavis undique affigitur, dein ductis funiculis in plures areolas distinctis numeris signandas dividitur. Hoc facto areae cuilibet imponitur semen plantae alicujus, omniaque quotidie irroran-

tur aqua. Sic quovis anni tempore germinatio observari, & quod occurrit, quotidie annotari poterit.

T.X. fig. 5. b.

Corculum est novae plantae primordium cotyledonibus affixum, constans *Plumula* caulescente, & *Rostello* radicante.

T.X. fig. 5. d.

Ita in semine *Plumula* alitur cotyledonibus, donec actis radicibus excrescat in plantam, ut in ovo punctum saliens alitur placenta, donec inde evolvatur perfectum animal.

T.X. fig. 5. c.

Hilum seu cicatrix externa feminis ab ejusdem adhaesione in fructu relicta, quo cotyledones hauriunt humidum nutriens.

Princeps plantarum nutrimentum est aqua aere fixo praegnans, non tinctura humi, quae plantis jam genitis serior accessit, nec omnibus nunc etiam necessaria est. Aquosum hoc ex atmosphaera ac tellure hauriunt folia & radicae, aut alia organa iis analogae, haustumque modificant, donec stupenda metamorphosi mutetur in Sales, Olea, Terram. In terra, quae ponderat 20 libras, crescere possunt 4000 diversae plantae: in quibus omnibus & diversum oleum, & diversum sal reperitur. Ponamus has Plantas analysi chemica in suas partes resolvi, obtinentur sic sine dubio oleum & sal a qualibet fere Planta, ad unciam fere unam, plus minus.

minus. Si à terra hocce oleum & sal deducendum esset, certe in illa terra adessent 4000. unciæ, h. e. 250. librae olei & salis; cum tamen in eadem terra ne granum quidem salis & olei adsit, GRILLENBORG *Agricult. fundam. Chym. Cap. 6.* Hac de causa mutari aquam intra corpora organica in sales, olea, terras, docent LEMERII *Histoir. de l'Acad. des Scien. 1715. p. 139.* WALLERIUS *Dissert. de Veget. Plant. princip. 1751.* ELLER *Hist. de l'Acad. de Berlin. 1746. 1748.* D. ISIONVAL apud ROZIER 1781. p. 402., & alii.

III. GEMMATIO. Quod nunc germen dicitur, id gemma; quod vero nobis est gemma; ea germen a PLINIO vocatur.

Planta prolificat duplici gemma, quarum una contigua est, alia vero decidua. Gemma contigua est substantiæ medullaris apex libere extensus in florem & fructum. Gemma vero decidua est semen continens novi individui compendium cotyledonibus atque involucris corticatum.

Nonnullas gemmas protegit involucrum carnosum, aut foliaceum. Involucrum carnosum (quod a LINNAEO *Hybernaculum* appellatur) est bulbus modo radicalis, modo vero caulinus.

Hybernaculum radicale quadruplex, nempe:

Solidum, *Gladiolo*, *Croco* &c.
 Articulatum, *Adoxæ*, *Latbreæ*.
 Tunicatum, *Cepæ*.
 Squamofum, *Lilio*.

Caulinum axillare, speciebus nonnullis *Dentariae*, *Lilii*, *Saxifragæ*.

Terminale, aliis quibusdam floribus interpositum.

Hybernaeulum foliaceum, seu squamosum denuo duplex occurrit, nempe
 Radicale, *Herbis*.

Caulinum, *Sufruticibus*, *Fruticibus*, & *Arboribus*.

Situs foliorum intra geminam multiplex
 V. LINNAEI *Phil. Bot.* 163. *Pl.*
Tab. 10.

IV. INFLORESCENTIA. Est modus, quo
 Planta flores suos profert.

1.) *INFLORESCENTIA* est 1.) *SOLITARIA*; constans pedunculo unico simplici, bifido, trifido &c.; hinc *Pedunculus uniflorus*, *biflorus*, *triflorus* &c.

2.) *AGGREGATA*, ex pluribus floribus in *Fasciculum*, *Verticillum*, *Strobilum*, *Amentum*, *Spicam*, *Racemum*, *Cymam*, *Corymbum*, *Umbellam*.

Fasciculus, seu flores ex eodem loco pauci, pedunculis simplicibus infidentes.

Capitulum, seu flores in summo T.X.fig.6.
caule, aut ramis, ex eodem
plano multi, sessiles aut pedun-
culis simplicibus impositi, in
Allio, *Globularia*, *Trifolio* &c.

Verticillus, seu flores ex alis fo- T.X.fig.7.
liorum caulem annulli ad instar
ambientes; hinc plantae hac
inflorescentia donatae, *Verti-
cillatae* dicuntur.

Strobilus, seu flores squama rigida, T.X.fig.8.
coriacea aut lignea distincti,
apetali; Squamis axi medio
communi affixis, in *Pino*, *Cu-
pressu* &c.

Amentum, seu flores squama mol- T.X.fig.9.
liori, aut foliacea distincti,
apetali; squamis axi medio com-
muni adhaerentibus, in *Salice*,
Corylo, *Populo* &c.

Spica, seu flores sessiles, aut pe- T.X.fig.10.
dunculati: pedunculis indivisis
& pedunculo communi adnatis.
Spica graminea sustinet spicu-
las, aliae vero gerunt flo-
res solitarios, minime glu-
mosos.

Spica simplex in *Graminibus*,
Veronicis, *Berberi* &c. com-
posita in *Zea Mays* &c.

Racemus, differt a *Spica* pedun- T.X.fig.11.
culo communi in plures ramos
diviso, qui in uno plano nun-
quam conveniunt. Inflorescen-
tia

tia haec adest in *Viti*, *Sambuco racemosa*, *Cannabi*, *Lupulo* &c.

T. X. fig. 12.

Corymbus, differt a *Racemo* pedunculis, aut ramulis seorsim equidem genitis, ac in unum planum horizontale superne convenientibus.

Hinc *Cyma* non differt a *Corymbo*.

T. I. fig. 10.

Panicula, seu pedunculi florales elongati, sparsi, aut verticillati, non simplices sed ramosi, floribus in unum planum minime dispositis.

Racemosae Graminum inflorescentiae hoc nomen datum fuit.

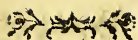
T. X. fig. 13.

Umbella, seu flores ut in *Corymbo* ramosi: ramis ultimis in eodem plano horizontali convenientibus, ramulisque etiam ex eodem centro pariter prodeuntibus.

Umbellae simplices Botanicorum sunt *Capitula*.

Idea rerum sint adaequatae, non ambiguae & incertae.

V. HABITUS. Est determinata, & cuique individuo sua facies, seu peculiaris dispositio ramorum, foliorumque, quae genera quaedam in unam classem, ac species nonnullas in unum genus conjungit.

Talis est *Habitus Geodes*, Pulinae, Ver-
rucariae, Leprae.

Corolloidaeus, Lichenibus cora-
lloidaeis, & Fungis.

Trichodes, Byffo, & Confervae.

Surculosus, Mulcis.

Foliaceus, Algis, & Lichenibus
non paucis.

Comosus; Palmis.

Frondosus, Filicibus.

Fastuosus, Liliis, & Scyta-
mineis.

Triftis, Tamo, Rajanae, &
adinibus.

Rigidus, Umbelliferis.

Carnosus, Plantis succulentis.

Pyramidatus, Coniferis.

Diffusus, Amentaceis, & Caly-
cifloris arboreis.

Squallidus, Solanaceis.

Oraculum Naturae ex habitu aequivo-
cum, judiciose audiendum, ne Bota-
nicus deperdito fructificationis filo
ariadnaeo, in labyrinthum eat inex-
tricabilem.

VI. TEMPUS ferens Folia, Florem, Fructum.

Observationibus hifce per decennium
institutis innotescet.

1.) Quenam plantae in quoli-
bet climate coli quaeant.

2.) Quot dies utero gerat quae-
vis planta.

3.) Quenam sit aestatis longi-
tudo in qualibet Provincia.

4.) Quomodo res agraria promovenda.

5.) Novae quoque rerum adfinitates inde innotescunt.

Sapiens in contemplatione Naturae non properat, nil praetervidet, omnia perquirit, & comparat, ne similia dissimilibus uniantur.

VII. QUALITAS, eaque manifesta, quam ostendit

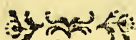
<i>Sapor</i>	Viscidus.) nullus.
	Aquosus.	
	Dulcis.) gratus.
	Acidus.	
	Salfus.) ingratus.
	Acris.	
	Amarus.)
	Nauseosus.	

Odor Nullus.
Gratus.
Ingratus.
Fatuus.

Color. Albus.
Niger.
Flavus.
Viridis,
Ruber.
Caeruleus.
Violaceus.
Ex his mixtus.

Tactus mollis.
Viscidus.
Ingratus.

Mensura, longitudo.

Latitudo.

Crassities.

Vigilia nulla.

Brevis.

Diurna.

Nocturna.

Mixta.

Somus vigiliae contrarius.

in quo flores stato tempore clauduntur.

Conversio ad solem, aut mundi plagam.

OCCULTA, *Nutriens*; Cibus.

Alterans.

Medicamentum aut Venenum (V.

Vires Plantarum.)

Tinctoria.

VIII. STATIO, seu Patria.

Natalia loca plantarum sunt.

Communia. Europa, Asia, Africa,

America, nec non Regna,

Insulae, Provinciae, Comi-

tatus.

Singularia, nempe.

1.) *Mare*. Congregatio aquarum ex majoribus fluviis.

2.) *Lacus*. Collectio aquarum ex fluviis minoribus, rivis, fontibus.

3.) *Flumen*. Aqua mobilis ex pluribus rivis in unum alveum confluentibus.

- 4.) *Rivus.* Aqua mobilis ex pluribus fontibus simul unitis.
- 5.) *Fons.* Aqua mobilis ex vapore aqueo coadunato.
- 6.) *Fossa.* Aqua stagnans, impura.
- 7.) *Palus.* Solum incultum, scatens aqua impura, stagnante.
- 8.) *Littus.* Solum mari, lacui, aut flumini proximum.
- 9.) *Pascuum.* Solum incultum, minus fertile, ficcum.
- 10.) *Ager.* Solum cultum, fertile, frugiferum.
- 11.) *Hortus.* Solum cultum, fertilissimum, delitiosum.
- 12.) *Ruderatum.* Solum incultum juxta domos, & vias.
- 13.) *Fimetum.* Solum incultum, finum excipiens.
- 14.) *Vallis.* Solum incultum, depressum, collibus aut montibus interiectum.
- 15.) *Collis.* Telluris superficies modice elevata.
- 16.) *Mons.* Telluris superficies magis elevata.
- 17.) *Alpis.* Telluris superficies maxime elevata.
- 18.) *Saltus.* Sylvarum locus rupestris, umbrosus, squalidus.

- 19.) *Sylva*. Arboribus dense confita tellus.
- 20.) *Fruticetum*. Fruticibus confita tellus.
- 21.) *Rupis*. Mons terra fertili denudatus.

His addi potest Terrae conditio saltem praecipua, nempe.

- 1.) *Humosa*, atra, spongiosa, phlogistica.
- 2.) *Calcaria*, cum acido effervescentis, in calcem vivam mutabilis,
- 3.) *Agillosa*, tenax, plastica, igne induranda.
- 4.) *Sabulosa*, ficca, acido fere nullo solubilis, cum sale alcalino fixo vitrescens.
- 5.) *Margacea*, constans terra calcaria, & argillosa.
- 6.) *Ex his composita*, multiplex.

IX. PARTUS, seu modus, quo semen a Planta dividitur, & quidem.

- 1.) *Revoluto calyce*, ut ventus abripiat, in *Compositis* semiflosculosis papposo semine praeditis.
- 2.) *Vi elastica* in *Momordica Elaterio*, *Oxali*, *Impatiente* &c.
- 3.) *Debescente fructu* in *Capfuliferis*, *Leguminosis*.
- 4.) *Marcescente aut disfluente thalamo* in *Fragaria vesca*, *Pomiferis*, *Bacciferis*, *Drupiferis plantis*.

Un-

Unde promptior vegetatio, quam
 promovent Venti, Insecta,
 Commercia, Aves. Copula ar-
 tificialis, Maceratio tempestiva,
 Cultura diligens, Curiosorum
 solertia.

X. *VITA PERFECTA* pendens ab aequali,
 nec alibi impedita propulsione succi nu-
 tritii.

LAESA ab humore abundante, ex-
 travasato.

ABOLITA, cessante vita medullari,
 defectu alimenti, debili impulsu,
 aut a praeternaturali fluidorum
 natura.

HOSTES PLANTARUM sunt Animal gem-
 mivorum, Avis decorticans, Insectum
 terebrans, Calor adurens, Gelu morti-
 ficans, Ventus eradicans, Ferrum vul-
 nerans, Ignis destruens; unde *Rubigo*,
Defoliatio, *Galla*, *Gunmi*, *Resina*, *Tu-
 ber*, *Fissura*, *Caries*, *Clavus*, *Ustilago*,
Prolificatio, *Monstrositas*, *Sterilitas*,
Mors.

Hinc Nomenclator empiricus differt a syste-
 matico Observatore, ut dies a nocte.

PARS II.

CLASSES PLANTARUM.

QBSERVATIO & DENOMINATIO sunt duo cardines, quibus tota innititur Scientia Naturae.

QBSERVATIO quaerit rerum differentias perfecta descriptione; **DENOMINATIO** inventas indicat nominibus adaequatis.

DIFFERENTIA triplex est, nempe *summa*, *media*, & *infima*, unde Rerum naturalium distributio in **CLASSES**, **GENERA**, **SPECIES**.

Divisio haec appellatur Systema a sciolis contemptum, a sapientioribus vero omni aevo aestimatissimum, nam praeter id, quod observationibus innitatur, in amplissimo Naturae libro indicem constituit, qui brevi tempore docet, quaeenam Individua iam fuerint haecenus detecta, & quae nova censenda. Scientia Naturae sine Ordine & sine Systemate est corpus sine anima.

CLASSES quaedam sunt *Naturales*, aliae vero *Artificiales*. *Classes naturales* eruuntur

tur ex judicioſa & accuratiſſima comparatione omnium proprietatum cujuſque Individui; *Artificiales* vero ex unica tantum, aut quibuſdam proprietatibus deſumuntur; hinc ſimilia ſeparant, diſſimilia vero conjungunt, repugnante natura.

Hinc Botanicus, omniſque Naturae verus ſcrutator

1.) Quaerat ea individua, quae conjungunt Regna, Claſſes, Genera, Species inter ſeſe, ſicque pergat tutus, donec hiatus invenerit ſedulo annotandos, ut ſaltem poſteri novos annulos detegant, quibus conficiant catenam omnium rerum adhuc imperfectam.

2.) Genera diſtribuat juxta differentias non ſolum eſſentiales, ſed etiam antecedenti & inſequenti familiae communes.

Ita e. g. *Liliaceae* efficiunt claſſem mediam inter *Gramina* & *Satyria*; nam *Graminibus* accedunt cotyledone unica, foliis indiviſis, ſtaminibus 3. 6.) *Satyriis* vero involuero florali unico, nec non fructu in tria locula diviſo.

Juncus conjungit *Lilia* cum *Graminibus*, *Sifyrinchium* cum *satyriis*.

Antiſcorbuticae mediae ſunt inter *Anomalias*, & *Disciferas*; nam *Anomalis* ſimiles ſunt calyce polyphylo, corolla

rolla polypetala, capsula saepius elongata.

Cleome & *Hypecoum* jungunt *Anomalas* cum *Antiscorbuticis*; ut *Cadaba* proxima *Antiscorbuticis*.

Harmonicus hic Classium consensus desideratur in fragmentis methodi naturalis ill. a *LINNE*, saltum enim facere oportet transituro a *Graminibus* ad *Coniferas*, ab *Umbelliferis* ad *Multifiliquas*, a *Luridis* ad *Columniferas*. Quenam adfinitas *Phytolaccae* cum *Aro*, *Boerhaviae* cum *Statice*, *Violae* cum *Convulvulo*, *Berberis* cum *Geranio*?

3.) *Absolutas Specierum omnium descriptiones sibi comparabit, ex quibus characteres generici naturales, nec non classici primarii & secundarii desumendi sunt.*

Perfecta descriptio tradit in quolibet Individuo partium omnium structuram, numerum, situm, figuram, proportionem, habitum, qualitates, vires, foliationem, gemmationem, inflorescentiam, vitam, pariendi modum & tempus. Hisce edoctus Botanicus judicioſa comparatione similia conjungat, sicque Classes & Genera instituat caractere primario a fructificatione, secundario autem undequaque petito; characterem enim classicum naturalem non sola corolla, non sola stamina, nec solus fructus, sed plurium notarum consensus constituit, quaecumque demum eae fuerint. Talis est e. g. singularis *Umbellatarum* habitus; folia integra, lineata, & vaginantia *Graminum*; radices carnosae

Satyriorum, folia opposita *Verticillatarum*, *Muscorum* viror aqua reparabilis, circinalis gemmatio *Filicum*, aliaeque similes notae.

4.) *Ad fructum attendat potissimum.*

Botanicus dextro oculo fructum, sinistro florem respiciat; multarum enim Classium characteres essentialia ex solo fructu petuntur, ut patet ex *Graminibus*, *Umbellatis*, *Compositis*, *Tricoccis*, aliisque. At valor fructus in constituendis Classium naturalium characteribus, patet imprimis ex Plantis *Leguminosis*; cum enim ex hisce quaedam apetalae sint, corollatae aliae, staminum numerus & cohaesio non in omnibus eadem, calyx nunc monophyllus, nunc polyphyllus, corolla in quibusdam monopetala, in aliis polypetala, herbaceae nonnullae, quaedam arboreae, & folia modo simplicia, modo vero composita, ita solus superest fructus, qui in omnibus nunc est Capsula, nunc autem Legumen. Nonne proprio fructu gaudent etiam *Liliaceae*, *Satyria*, *Contortae*, *Verticillatae*, *Polycarpiae*, *Columniferae*, *Antiscorbuticae*, *Coniferae*? Nonne fructus constanter inferus in *Satyriis*, *Scitamineis*, *Strictis*, *Umbelliferis*, *Compositis* fere omnibus, & in *Epicarpiis* stellatis? Nonne monospermus in *Seminudis*, ex quatuor feminibus compositus in *Verticillatis*, baccatus in *Cucurbitaceis*?

Affinitates plantarum plurimas stupenda industria detexit laboriosissimus *ADANSONIUS*, cujus eximium Opus de *Familiis Plantarum*, qui attentus evolvit, obstupescet

ad immensum laborem, ex quo summa Viri diligentia, & vastissima in Botanicis scientia clare elucescit. Cum vero nihil perfectum sit in rebus humanis, ita etiam Viri hujus doctissimi principia non omnibus placuerunt; nam 1.) Scriptores eos laudat unice, qui plures Classes naturales in suis Systematibus retinuerunt 2.) *Musci* non videntur esse Plantae Animali Regno proximae, ut nec *Tremella* lapideo 3.) Exceptiones plurimae classicos characteres incertos reddunt & obscuros, 4.) Difficilis videtur transitus a *Filicibus* ad *Palmas*, ab *Onagris* ad *Myrtos*, a *Myrtis* ad *Umbellatas*, ab *Umbellatis* ad *Campanulas*, a *Vacciniis* ad *Apocyna*, a *Portulacis* ad *Seda* a *Thymellacis* ad *Rosas*, a *Zizyphis* ad *Leguminosas*, a *Leguminosis* ad *Pistachias*, ab *Annonis* ad *Castaneas*, a *Ranunculis* ad *Ara*, ab *Aris* ad *Pinos*.

Hinc veniam forte merebor, quod Genera in pauciores familias disposuerim, easque catenata progressionem alio modo proponere ausus fuerim, non eo animo, ut Naturae vestigia me ubique secutum fuisse praesumam, sed ut breviori via ducti Tyrones, quaerendis rerum adfinitatibus sensim adfuescant, cum omnis vera cognitio in Historia Naturae ab hac scientia dependeat. En itaque Tribus, quas ego proposui:

Tribus I. MICHELII. Cryptogamae, absque foliis, & manifestata radice *Incompletae.*

- II. PLUMIERII. Sub-
cryptogamæ, ape-
talæ *Obsoletæ.*
- III. SCHEUCHZERII.
Culmiferae, glu-
mosae *Gramineae.*
- IV. WACHENDORFH.
Apetalæ, elegan-
tes; staminibus tot
aut duplo paucio-
ribus ac segmenta;
aut folia calycina;
fructu in tot locu-
la diviso, quot
sunt stigmata *Liliaceae.*
- V. ADANSONII. Fru-
ctifloræ; stamini-
bus 1—2) *Satyria &
Scitami-
neae.*
- VI. GOUANII. Apeta-
læ & corollatæ,
integrifoliae; ca-
lyce monophyllo
in apetalis, poly-
phyllo in aliis;
fructu diverso a
Tribu V. Tristes.
- VII. AUBLETII. Fru-
ctifloræ, polype-
talæ, angiosper-
mæ. *Strictæ.*

- VIII. RIVINI. Fructiflorae, polypetalae, gymnodispermae. *Umbelliferae.*
- IX. VALLANTII. Fructiflorae, monopetalae, gymnospermae *Compositae.*
- X. BOERHAVII. Fructiflorae, monopetalae, angiospermae. *Epicarpiae.*
- XI. BANKSII. Fructiflorae, diversae a *Trib. VII-X* corolla cum calyce cohaerente. *Campanaceae.*
- XII. IACQUINII. Monopetalae; segmentis corollae ad unum latus flexis *Contortae.*
- XIII. TOURNEFORTII. Monopetalae; segmentis corollae non contortis; foliis asperis *Asperifoliae.*
- XIV. FORSTERII. Monopetalae, irregulares, gymnospermae; receptaculo stylifero *Verticillatae*
- XV. HALLERI. Monopetalae, irregulares,

- res, angiospermae;
germine stylifero. *Personatae.*
- XVI. ROYENII.** Monopetalae; corolla in tubum elongata; fructu supero *Tubulatae.*
- XVII. RHEEDII.** Mono- & Polypetalae; floribus aggregatis & involuocratis, receptaculo communi impositis; fructu angiospermo, supero. *Pseudocompositae.*
- XVIII. RAILII.** Polypetalae; staminibus tot, aut duplo pluribus, ac petala. *Dumosae.*
- XIX. LINNAEI.** Polypetalae, calyciflorae, polyandrae. *Calycanthemae.*
- XX. SAUVAGESII.** Polypetalae; staminibus ex receptaculo saepius tot, aut duplo pluribus, ac segmenta calycina. *Nomadeae.*
- XXI. FORSKALII.** Sexu distinctae; fructu 2.-3-loculari disco infidente. *Tricoccae.*
- XXII.**

- XXII. MAGNOLII. Poly-
petalae, polygy-
niae, staminibus
ex receptaculo. *Polycarpiae*
- XXIII. MORISONII. Poly-
petalae, monogy-
niae; staminibus
12-200) *Polyandriae.*
- XXIV. OEDERI. Polypeta-
lae; staminibus in
plura corpora coa-
litis *Icosandriae.*
- XXV. HERMANNI. Poly-
petalae; stamini-
bus alicubi, non
cum corolla, nec
cum calyce, co-
haerentibus *Columnife-
rae.*
- XXVI. BAUHINI. Polypeta-
lae pleraeque co-
rolla saepius irre-
gulari; staminibus
tot, aut duplo plu-
ribus, ac segmen-
ta, vel folia ca-
lycina. Fructus
est Arillus, Ca-
psula, aut Siliqua *Legumino-
sae.*
- XXVII. HILLII. Polypeta-
lae, irregulares
plurimae; flore

aut fructu Legu-
minosis affines

Anomalae.

XXVIII. GRONOVII. Poly-
petalae; calycinis
foliis & petalis
4); staminibus sae-
pius 6)

*Antiscorbu-
ticae.*

XXIX. ALLIONII. Polype-
talae, regulares;
staminibus saepius
duplo pluribus ac
petala; germine
disco infidente.

Disciferae.

XXX. LOEFLINGII. Poly-
petalae; petalis
unguiculatis; ca-
lyce persistente;
germine disco in-
fidente.

*Caryophyl-
laceae.*

XXXI. PLUKNETII Apeta-
lae; calyce persi-
stente; staminibus
liberis, semine
unico intra fru-
ctum, aut caly-
cem.

Defloratae.

XXXII. BROWNEI. Apeta-
lae; pleraeque ca-
lyculatae; stami-
nibus basi unitis,
imo calycis loco

affi-

affixis; fructu saepius monospermo *Seminudae.*

XXXIII. HAMELII. Apetalae; sexu distinctae, floribus aggregatis, foliolo distinctis. *Amentaceae*

XXXIV. MILLERII. Apetalae, sexu distinctae; floribus aggregatis, squama distinctis; staminibus unitis. *Coniferae.*

XXXV. DILLENII. Cryptogamae, foliaceae, furculosae, in frigido & humido floridae ac vegetae. *Muscoideae.*

XXXVI. BATTARAE. Cryptogamae, aphyllae, radicatae. *Fungoideae.*

Etiam in hoc ordine non facilis transitus a *Tristibus* monospermis ad *Strictas*,

Campanulatis cucurbitaceis ad *Contortas*,
Tubulosis ad *Pseudocompositas*.

Pseudocompositis ad *Dumosas*.

Tricoccis ad *Polycarpas*.

Seminudis ad Amentaceas.

Detectis quoque novis individuis, dividi poterunt in plures Tribus H. VI. X. XVI. XVIII. XXI. XXII. XXV. XXIX.

Cum vero methodum naturalem nonnisi summi & exercitatissimi Viri, attenta Generum comparatione, assequantur LUDWIG. in Praefat. ad Defin. Gen., ita certum est, Tyrones artificiali methodo esse instruendos, non tamen interea negligendis, quin imo eodem tempore demonstrandis Classium naturalium characteribus, plantarumque adfinitatibus, quae ad solidam plantarum cognitionem recta via ducunt.

Dum vero Plantae in Horto Botanico artificiali methodo demonstrantur, idem erit, sive ista, sive alia methodus eligatur. Tournefortiana olim erat, & nunc etiam foret aptissima, si Botanici in ea emendanda, non vero in novis elaborandis, desudassent. Sed postquam Rei herbariae cultores jam plurimi lexualem methodum adoptarunt, imò & in herbariis, hortisque plantae eodem ordine distributae nunc passim occurrant; ac praeterea celeberrimi LINNAEI opera botanica cuilibet studio huic operam daturò sint omnino necessaria, ita minime incongruum erit, plantas in Horto Botanico non solum in Classes naturales, sed etiam in artificiales Linnaeanas distribuere, & in demonstrationibus botanicis indicare ad qualem Classem utriusque methodi quaelibet planta pertineat.

Classes *Systematis sexualis* sequentes
sunt.

Flores manifesti, iidemque perfecti,
seu germine & anthera instructi,
juxta numerum staminum dispositi,
Classes hasce constituunt.

- I. *Monandria*, stamine unico.
- II. *Diandria*, staminibus duobus.
- III. *Triandria*, tribus.
- IV. *Tetrandria*, quatuor.
- V. *Pentandria*, quinque.
- VI. *Hexandria*, sex.
- VII. *Heptandria*, septem.
- VIII. *Octandria*, octo.
- IX. *Enneandria*, novem.
- X. *Decandria*, duodecim ad
 novemdecim.

Iuxta staminum diversam insertionem,

XII. *Icosandria*. Calyci inserta, viginti
& plura.

XIII. *Polyandria*. Ex receptaculo pro-
deuntia, viginti
ad ducenta.

XX. *Gynandria*. Stylo infidentia.

Iuxta variam filamentorum proportionem
inter sese.

XIV. *Didynamia*. Stamina duo longiora,
totidem breviora.

XV. *Tetradynamia*. Stamina quatuor
longiora, duo vero
breviora.

Iuxta

Iuxta diversam filamentorum, aut antherarum distributionem, vel cohaesionem.

XVI. *Monadelphia*. Stamina in unum corpus coalita.

XVII. *Diadelphia*. in duo corpora connata.

XVIII. *Polyadelphia*. in tria, aut plura corpora distributa.

XIX. *Syngenesia*. Antheris, raro filamentis, coalitis.

Flores manifesti, sed imperfecti.

XXI. *Monoecia*. Masculi & Feminei in eadem planta.

XXII. *Dioecia*. Masculi in una, Feminei in alia planta.

XXIII. *Polygamia*. Flores perfecti & imperfecti in eadem planta.

Flores nudis oculis non manifesti, seu nuptiis clandestinis.

XXIV. *Cryptogamia*.

Classes istae diversimode iterum subdividuntur & quidem.

I-XIII. juxta numerum stylorum aut stigmatum.

Monogynia, *Digynia*, *Tetragynia*, *Pentagynia* &c.

XVI.

XIV. *Gymnospermia*, s. seminibus nudis.

Angiospermia, s. seminibus obtectis

XV. *Siliculosae*, capsula brevior.

Siliquosae, elongata.

XIX. *Polygamia aequalis*, floribus omnibus perfectis.

Spuria, floribus disci perfectis, marginalibus femineis.

XX. Iuxta numerum staminum.

XXI. *Monandria* *Polyandria*.

Adelphia.

Syngenesia.

Gynandria.

XXII. Eodem modo ut Cl. XXI.

XXIII. *Monoecia*.

Dioecia.

Trioecia.

XXIV. *Filices*.

Musci.

Algae.

Fungi.

Anomaliae plurimae in hoc ordine occurrunt;
nam

- 1) Plantis flore perfecto immixtae passim sunt aliae flore imperfecto donatae.
- 2) Non omnes plantae sub una Classe militantes gerunt praefixum staminum numerum.
- 3) Non omnes *Monadelphiae* stamina connata possident.
- 4) Non omnes *Diadelphiae* stamina gerunt in duo corpora connata.

- 5) *Monoeciis* immixtae sunt plantae flore perfecto, & dioico,
 6) *Dioeciis* adjungitur *Salix* flore hermaphrodito.

Vitiis hisce ut mederetur Ill. LINNÆUS, enumeravit in Epitome Generum cujusque Classis eas species, quibus alius est character a classico diversus. At quidquid fuerit adnotatum, nunquam Tyro quaeret inter Diandras plantam staminibus tribus donatam, nec dioicam inter hermaphroditas.

Scriptores alii systematici, qui ante, & post LINNÆUM inclaruerunt, praecipui sequentes sunt.

Andreas CÆSALPINUS, radiculæ situm in feminibus nonnullis, fabricam fructus in plantis pluribus, feminum numerum. horumque cum ovulis Animalium analogiam, nec non plantas flore carentes, mira vidit perspicacia, ut ideo elogium illud Tournefortianum jure merito promeruerit, solum nempe CÆSALPINUM hanc Botanicæ partem a nemine adhuc tentatam summo studio agitalle, solumque inter Herbarios methodum plantarum ex fructu petitam, Philosopho dignam, nobis reliquille.

Robertus MORISONIUS, CÆSALPINUM secutus, stirpes ordinavit

Ex substantia & habitu *Arbores, Frutices, Suffrutices.*

caule

caule	<i>Scadentes, Culmiferas.</i>
foliis	<i>Capillares.</i>
florendi modo	<i>Corymbiferas.</i> <i>Umbelliferas.</i>
figura floris	<i>Galeatas.</i>
fructu	<i>Leguminosas, Siliquosas, Multicapsulares, Tricoccos, Tricapsulares, 1-5-capsulares, Bac-ciferas.</i>
femine	<i>Papposas.</i>

Ioannes incerto caractere *Heteroclitas*
RAIUS, **MORISONIUM** imprimis
 secutus. plantarum Classes haec
 constituit.

Ex substantia. *Arbores* ab herbis di-
 stinctae.

loco natali. *Submarinae.*

caule. *Fungi, Musci, Arun-
 dinaceae.*

foliis *Stellatae, Asperifoliae,
 Capillares.*

inflorescent. *Discoideae, Corymbiferae.
 Capitatae, Umbellatae.
 Verticillatae.*

floris defectu. *Apetalae.*

situ. *Floriferae.*

structura. *Planipetalae, Stamineae.
 Monopetalae, 2-3-pe-
 talae, 5 petalae.
 Anomaliae.*

fructu.

fructu. *Pomiferae, Siliquosae, Leguminosae, Multifiliquae*
Fructu umbilicato, non umbilicato, sicco donatae.

semine. *Monospermae, Polyspermae.*
 RAIUM secuti sunt SLOANE, PETIVERIUS, paucisque mutatis *Christoph. KNAUTIUS* in *Enumerat. Plant. circa Halam Saxonum sponte nascentium.*

Augustinus RIVINUS Germanus, Classes plantarum a flore desumptas hasce adaptavit.

Iuxta corollae praesentiam, aut defectum. *Perfectae, & Imperfectae.*

numerum petalorum. *Monopetalae, Dipetalae, Tripetalae, Tetrapetalae, Pentapetalae, Hexapetalae, Polypetalae.*

flores plures unico communi calyce comprehensos. *Plantae flore composito.*

Methodum hanc adoptarunt HEUCHERUS, *CASP. GEMAINHARD, LUDWIGIUS, & SIEGESBECKIUS.*

Paulus HERMANNUS eodem tempore plantas divisit

Ex corollae defectu in *Apetalas*, *Muscosas*, *Stamineas*, *Luliferas*.

praesentia Alias Classes.

Fructu sicco *Unicapculares*, *Bicapculares*, *Quadrucapculares*, *Quinquecapculares*, *Multicapculares*, *Siliquosas* &c.

carnoso *Bacciferas*, *Pomiferas*, *Umbilicatas*, non *Umbilicatas*.

Semine nudo *Gymnomonospermas*, *Gymnodispermas*, *Gymnotraspermas*, *Gymnopolyspermas*

Ioseph TOURNEFORTIUS summus Botanicus, species plantarum ad genera certa retulit, partium omnium floris & fructus cujusque generis icones incomparabiles nobis reliquit, plantasque disposuit

Ex Corollae praesentia aut defectu in *Corollatas* & *Stamineas*.

Structura in *Monopetalas* flore campaniformi, infundibuliformi, hypocrateriformi, rotato.

Polypetalas flore cruciformi cariophyllaeo, rosaceo, liliaceo,

ceo, papilionaceo, labiato, personato, anomalo.

Corollis pluribus unico communi calyce comprehensis, in flosculosas, semiflosculosas, radiatas.

Divisit herbas ab Arboribus & Fruticibus.

Corolla, aliorum exemplo, Vegetabilibus adnumeravit.

Characteres generum secundarios adoptavit.

TOURNEFORTH methodum retinuerunt PLUMIERIUS, FEVILLÆUS, ISNARDUS, VAILLANTIUS, IUSSIÆUS, MICHELIUS, PONTEDERA, SEQUIERIUS, LINDENIUS, BERGENIUS, ALSTONIUS, aliique.

Albertus HALLERUS, Vir doctissimus, patrias stirpes, quas ipse collegit, vel ab amicis accepit, disposuit

Iuxta stamina manifesta in *Compositas*, *Didynamias*, *Staminibus connatis* 8. 20) *instructas*, *Cruciferas*, *Meiostemones*, *Isostemones*, *Diplostemones*, *Polystemones*, *Liliaceas*, *Satyria*, *Piperitas*, *Gramineas*, *Apetalas*.

Inconspicua, in *Caulifolias*, *Epiphyllispermas*, *Muscos*, *Lichenes*, *Filamentaceas*, *Fungos*.

Adrianus ROYENIUS ex cotyledonibus plantas distribuit

In Monocotyledones. *Palmae, Lilia, Gramina,*

Polydotyledones. *Ameutaceae, Umbelliferae, Compositae, Aggregatae, Tricoccae, Incompletae, Fructiflorae, Calyciflorae, Ringentes, Siliquosae, Columniferae, Leguminosae, Oligantherae, Diplosantherae, Polyantherae, Cryptantherae, Lithophyta.*

ROYENII methodum amplexi sunt *Io.*

GMELINUS in *Flora Sibirica, Philippus* GMELINUS in *Hortis botanicis.*

Everhardus WACHENDORFFIUS novum ordinem instituens, plantas floribus manifestis donatas *Faneranthas*, occultis vero & inconspicuis instructas *Cryptanthas* appellans, sexdecim Classes, sesquipedalibus ex graeca penu desumptis nominibus insignatis, juxta numerum cotyledonum, juxta situm, cohaesionem, & proportionem staminum, juxta calycis figuram proposuit,

Ioannes GLEDITSCHIUS, postquam plantas divisit in *Phoenostemones*, seu staminibus manifestis instructas, & in *Cryptostemones*, seu staminibus occultis donatas, ex

eorum situ, aut defectu, hasce Classes stabilivit.

*Thalamostemon*es, quarum stamina receptaculo fructificationis, aut floris proprio, nec non ejus nectario distincto, rarissime vero receptaculo cuidam communi inferuntur.

*Petalostemon*es, quarum stamina corollae, aut ejus nectario distincto, inferuntur.

*Calycostemon*es, staminibus Perianthio, seu Calyci fructificationis, vel floris proprio insertis, aut ejus nectario distincto inpositis.

*Stylostemon*es, staminibus Pistillo, aut ejus nectario distincto insertis.

*Cryptostemon*es. Filicinae, Muscoideae, Algaeae, Fungoideae.

Carolus ALLIONIUS florem in qualibet planta nunc perfectum, nunc vero imperfectum observans, Classes primarias Vegetabilium ex corollae praesentia, aut defectu, nec non ex numero petalorum corollam constituentium; subalternas vero ex staminibus determinavit, sicque Classes hasce condidit:

Monopetalae simplices
compositae.

Dipetalae.

Tripetalae.

Tetrapetalae.

Tetra- & Pentapetalae.

Pentapetalae gymnodispermatae, angiospermatae.

Hexapetalae.

Poly-

Polypetalae.

Apetalae non gramineae
gramineae.

Flore imperfecto donatae.

Ioannes HILLIUS denuo novas, easque se-
quentes plantarum Classes
introduxit.

Herbae floribus manifestis,
collectis.
separatis.
perfectis.
imperfectis.

occultis

terrestres.
marinae.

Arbores.

David NEESE Hortulanus, iuxta cotyledones
plantas ita disposuit.

Monocotyledones.

Cotyledone.

invisibili,

perforato.

radicato,

funiculato,

visibili.

Discotyledones

Cotyledonibus

invisibilibus.

subreniformibus.

femiglobosis.

visibilibus

femiovisiformi-

bus.

exsertis.

PARS III.

GENERA PLANTARUM.

Naturae Scrutator examinat in quolibet Individuo characterem primo classicum, dein genericum, ac demum specificum. Ergo character genericus a characterē classico & specifico omnino diversus est.

Diversitatem hanc Veteres ignorabant, donec **CONRADUS GESNERUS**, dein **CÆSALPINUS**, **MORISONIUS**, **TOURNEFORTIUS**, ac post eum omnes, differentiam specificam a generica separantes, genera conderent, quae novam dederunt Scientiae vitam.

Character genericus unus est naturalis, alius vero essentialis. Primus dicitur ille, qui classicum quoque complectitur; secundus autem excludit classicum characterem, eaque sola discrimina continet, quae dato generi, nec alteri propria sunt.

Ergo character essentialis genericus ex naturali eruendus est.

At

At quænam sunt in plantis eae partes, quæ suppeditant characterem naturalem certum & infallibilem? Quæstioni huic respondens immortalis TOURNEFORTIUS, ait, Florem & Fructum abunde sufficere ad genera distinguenda. TOURNEFORTIUM secutus LINNÆUS, demonstrat sufficere fructificationem generibus ad minimum (5736), quæ nunquam existent. Alii econtra docent, characterem genericum desumi posse etiam ex Habitu, Inflorescentia, Foliis, aliisque notis a flore & fructu diversis; hinc tot lites, tot nova genera, tantaque confusio, ut genera a speciebus vix distinguantur.

Coercenda itaque hæc arbitria, & statuendæ leges, quarum ductu, certa genera statuantur; quousque enim in Republica botanica quilibet Scriptor novas leges instituit, nullus ordo, nullaque veritas sperari poterit. Neque mihi hanc arrogantiam, ea unice dicturus, quæ observanda esse censeo ad stabilienda genera fixa & genuina,

- 1) *Character genericus, omnibus speciebus sub eodem genere militantibus communis sit atque infallibilis.*

Omnis solida cognitio in Scientia Naturæ innititur certis generibus, certitudo vero generum characteribus non ambiguis, nec arbitrariis. Hinc

quodlibet genus non alia admittat Individua quam illa, quae datum possident characterem, aliis omnibus exclusis, quae eo sunt destituta; en exempla nonnulla.

Melastomae characterem genericum constituunt *Calyx* quinquefidus, campanulatus. *Petala* quinque, calyci inserta. *Stamina* decem. *Stylus* unicus, *Bacca* quinquelocularis, calyce obvoluta.

Excluditur itaque ab hoc genere *Melastoma* discolor *IACQUINH* calyce quadridentato, *corolla* tetrapetala, *staminibus* octo; vel generis character alius est statuendus.

Clusia est plantae genus dioicum, cui *Calyx* pentaphyllus. *Corolla* pentapetala. *Styli* feminae tres, & *Capsula* trilocularis; *Mari stamina* gynandra.

Excludenda est ergo *Clusia* Eleuteria calyce sexfido, *staminibus* denis.

Rhamnus est plantae genus, cui *Calyx* tubulosus; *squamis* *stamina* munientibus. *Corolla* nulla. *Fructus* baccatus.

Excluditur itaque *Rhamnus* igvanus calyce minime tubuloso, *squamis* destituto, & fructu drupaceo.

Leontodon est plantae genus, cui *Flos* compositus, semiflosculosus. *Calycinae* *squamae* imae reflexae. *Semen*
pap-

pappo stipitato instructum. *Receptaculum nudum.*

Excludatur ergo *Leontodon* autumnale, hispidum, hirtum, aliaque species eo caractere destitutae.

- 2) *Character genericus primarius eruendus ex proportione, situ, numero, & figura partium floris & fructus.*

Proportio partium floris & fructus genera certa docet, tacitoque imperio conjungit

<i>Dracenam</i>	cum	<i>Asparago.</i>
<i>Leucoium</i>		<i>Galantho.</i>
<i>Panocratium</i>		<i>Narcisso.</i>
<i>Morcaeam</i>		<i>Iride,</i>
<i>Scherardiam</i>		<i>Gallio.</i>
<i>Bacopeam</i>	<i>AUBLET.</i>	<i>Bellonia.</i>
<i>Petesiam</i>		<i>Pavetta.</i>
<i>Apocymum</i>		<i>Pergularia.</i>
<i>Orobanchen</i>		<i>Latbraea.</i>
<i>Androsacen</i>		<i>Aretia.</i>
<i>Exacum</i>		<i>Budleia.</i>
<i>Calicarpam</i>		<i>Aquartia.</i>
<i>Peplim</i>		<i>Ammania.</i>
<i>Sempervivum</i>		<i>Sedo</i>
<i>Saponariam</i>		<i>Lychnide &c.</i>
<i>Satyrium</i>		<i>Orchide.</i>
<i>Kempferiam</i>		<i>Curcuma.</i>
<i>Saracam</i>		<i>Waldschmidia.</i>
<i>Cariteriam</i>		<i>Skinnera.</i>
<i>Vomitam</i>		<i>Corno.</i>
<i>Nacibeam</i>		<i>Oldenlandia.</i>
<i>Sicelium</i>		<i>Ixora.</i>
<i>Valicaram</i>	<i>H. MALAB.</i>	<i>Catesbaea.</i>

<i>Volkameriam</i>	cum	<i>Citharexylo.</i>
<i>Ipomeam</i>		<i>Couvolvulo.</i>
<i>Chloram</i>		<i>Gentiana.</i>
<i>Kalmiam</i>		<i>Rhododendro.</i>
<i>Sorbum</i>		<i>Mespilo.</i>
<i>Rottbolliam</i>		<i>Ximenia.</i>

3) *Cavendum, ne genera absque necessitate multiplicentur.*

Adeoque regulae statuendae, quae noxia haec coerceant arbitria. En aliquas.

1) *Situs genera constituit, si Calyx superus, aut inferus.*

si Corolla ex calyce aut receptaculo prodeat.

si Stamina calyci, nectario, vaginae, receptaculo, aut stylo inferuntur.

si Semina diverso loco in fructu affiguntur.

In genere *Saxifragae* tolerantur Plantae fructu infero & supero donatae.

2) *Numerus* in caractere generico ea conditione perpetuo admittendus, ne dif-

differenriam genericam solus unquam
constituat : nam

Calyx in *Crotone lucido* decemphyllus, in *lobato* quinquefidus; tetraphyllus in *Cissampellos Mare*, monophyllus in *femina*.

Corolla monopetala & polypetala in *Trifoliis*; sexfida in *Hernandia Mare*, octofida in *femina* AUBLET. nunc praesens, nunc deficiens in *Sagina procumbente*, in speciebus *Helicteris*, in *Pepli Portula*.

Stamina 2-3-4) in *Verbenis* & *Valerianis*, 4-8) in *Rivinis*, 5-10) in *Cerastiis* & *Spergulis*, 5-6-7-8) in *Polygonis*, 8-10-12) in *Samidis* &c.

Nectarium praesens & nullum in *Antirrhinis*, *Orchidibus*, *Tiliis*, *Dalechampia scandente*; monophyllum & diphyllum in *Delphinis*.

Stilus varians in *Polygonis*, *Nigellis*, *Trianthemis* &c.

Semina numero diversa in plantis plurimis.

Excipiuntur tamen 1) *Gramina* nonnulla, quorum character genericus pendet a solo fere numero flosculorum ex eodem calyce prodeuntium.

2) *Columniferae* quaedam, quae solo numero se.

segmentorum calycis primi inter se se differunt;

Donec certiores notae innotuerint.

Hinc non bene solus numerus partium floris aut fructus separavit

Pecheriam a *Chiococca*. *Pataram* ab *Hirtella*.
Mitellam a *Ginora* *Samaram* a *Comocladia*.
Aphanem ab *Alchimilla*. *Catesbaeam* a *Morinda*.
Limborchiam a *Naubea*. *Claytoniam* a *Montia*.
Phylliream a *Iasmino*. *Nacyleam* ab *Oldenlandia*.
Ourateam a *Bakea*. *Bertieram* a *Genipa* &c.

4) *Structura est lapis ille fundamentalis, cui generum characteres genuini inaedificandi; econtra vero spuria & arbitraria ea omnia censenda, quae ex sola partium floris fructusque figura, aut numero stabilita fuerunt. Talia sunt e. g.*

Borbonia **PLUMIER.**

corolla pentapetaloidaea diversa a *Lauro*.

Rhodia **DILLEN.** quadrifida a *Lino*.

Auricula urfi **TOURNEFORT.** hypocrateriformis a *Primula*.

Valeranoides **VAILLANT.** caudata. a *Valeriana*.

Arenaria **LINN.** petalis integris a *Stellaria*.

Chamelota ADANSON.

radice carnosa a *Sisyrynchio*.

Acetosa TOURNEF.

sapore acido a *Lapatho*.

Virga sanguinea DIL-

LEN. sola inflore-

scientia a *Corno*.

Geaster MICHELII,

cortice in valvas de-

hiscente a *Lycoperdone*.

Plura his familia vide apud LINNÆUM

Phil. Bot. n. 164. 167. 168. 183.

5) *Hinc character genericus minime genuinus est, qui desumitur ex solo sexu, aut minuto quodam discrimine.*

Sexum nec ipsemet attendit Ill. LIN-

NÆUS in generibus *Valerianae, Ave-*

nae, Hordei, Rhamni, Viburni, Ru-

micis, Cucubali, Lychnidis, Phytho-

lacae, Spireae, Clematis, Tripsaci,

Caricis, Urticae, Myriophylli, Salicis,

Rusci, Loranthi, Napeae, &c.

Minuta discrimina, quae differentiam

vix constituunt, sunt e. g.

Antherae basi bifetae in *Inulis*.

Corollae limbus magis concavus in *Aspe-*
rulis.

Corolla ovata in *Andromedis*.

Calyx inermis in *Serratulis*.

Calyx conicus in *Sonchis*.

6) *Character genericus secundarius peti debet ex notis, a partium floris fructusque situ,*
pro-

proportione & structura diversis, dummodo in qualibet specie constanter occurrant.

Tales sunt e. g. Color calycis *Petreae* & *Calophylli*.

Pulchritudo petali infimi in *Caesalpinia*.

Bacca maculata in *Convallariis*.

Lac in *Euphorbiis*.

Folia lobata in *Baubiniis*.

ternata in *Trifoliis*.

nulla in *Cuscutis*.

Habitus parasiticus in *Epidendris*.
arboreus in *Pinis*, *Fagis* &c.

7) *Notae generum obviae sint & manifestae, quae Tyronem absque taedio & difficultate in cognitionem stirpium inducant. RAY.*

Adfunt in omni Individuo notae quaedam evidentes, quae nos docent quale sit genus, & quanam species. Microscopicas observationes non contemno, sed si minima quaeque in plantis detegi deberent, antequam genus statuatur, vix decem plantas per totam vitam examinabit Botanicus, & plurima adhuc latent, quorum characteres classici, generici, specifici, absque lentibus innotuerunt.

Qui minima quaeque in plantis detexerit, ac praeterea docuerit, an
Fungi

Fungi ad Regnum vegetabile, an vero ad animale referendi sint, hic magnus erit Apollo. Interea vero scire sufficiat, *Agaricis* pileum esse subtus lamellosum, *Boleto* subtus porosum, *Hydno* subtus echinatum, *Merulio* subcus rugosum aut venosum, *Elvelae* levigatum & membranaceum, *Pezizae* lentiferum, *Pballo* rimosum, *Clathro* cancellatum, *Clavariae* laeve, *Lycoperdoni* subrotundum & apice dehiscens.

- 8) *In generibus statuendis fructus magis quam flos est attendendus; hinc plantae, quae flore conveniunt, fructu autem differunt; sub eodem genere non militabunt.*

Regula haec tamen summenda
cum grano salis.

Valorem fructus in statuendis generibus demonstrant *Palmae*, *Umbelliferae*, *Compositae*, *Cucurbitaceae*, *Antiscorbuticae* &c.

Idem conjungit *Chamaebuxum* cum *Polygala*: *Mabaleb* cum *Ceraso*, aliasque plurimas plantas in unum genus.

<i>Heliconiam</i>	a	<i>Musa.</i>
<i>Gauram</i>		<i>Trapa.</i>
<i>Rubiam</i>		<i>Galio.</i>
<i>Hediotim.</i>		<i>Spermacoce.</i>
<i>Dortmariam</i>		<i>Laurentia.</i>
		<i>Cucur.</i>

<i>Cucurbitam</i>	a	<i>Trichosanthe.</i>
<i>Gymnopogon</i>		<i>Rauwolfia.</i>
<i>Onosmum</i>		<i>Cerinthe.</i>
<i>Litbospermum</i>	ab	<i>Anchusa.</i>
<i>Hyobanchem</i>		<i>Acantho.</i>
<i>Celastrum</i>		<i>Evonymo.</i>
<i>Androsimum</i>		<i>Hyperico</i>
<i>Malviscum</i>		<i>Hibisco.</i>
<i>Nicandram</i>		<i>Atropa.</i>
<i>Sterim</i>	a	<i>Capsico.</i>
<i>Ellisiam</i>		<i>Pbloxe.</i>
<i>Anagallim</i>		<i>Lysimachia.</i>
<i>Plantaginem</i>		<i>Centunculo.</i>
<i>Zizyphum</i>		<i>Rhamno.</i>
<i>Paliurum</i>		<i>Rhamno</i>
<i>Cupheam</i>		<i>Lytbro.</i>
<i>Comarum</i>		<i>Fragaria.</i>
<i>Hydrangeam</i>		<i>Saxifraga.</i>
<i>Magnoliam</i>		<i>Michelia</i>
<i>Glacium</i>		<i>Chelidonio.</i>
<i>Malopem</i>		<i>Malva.</i>
<i>Campechiam</i>		<i>Cassia.</i>
<i>Bonaveriam</i>		<i>Coronilla.</i>
<i>Nekeriam</i>		<i>Famaria.</i>
<i>Cucubalum</i>		<i>Lycnide.</i>
<i>Amygdalum</i>		<i>Pruno.</i>
<i>Mespilum</i>		<i>Pyro &c.</i>

Ergo nova genera erunt *Nymphaea Nauchel*
BOURMANNI.

Columnnea chinensis OBSEKII.
Exacum Guianense AUBLETII.
Chironia baccifera LINNÆI.
 Por-

Portulaca triangularis IACQUINI.
Bontia nitida LOEFLINGII,
 aliaque similes.

Regula haec tamen nondum valet in *Graminibus*, *Orchidibus*, atque *Satyriis*, quia corolla in his classibus characteres genericos evidentiores praebet, etsi attentior consideratio fructus certa quoque discrimina suppeditare possit. Idem dicendum de *Æsculo*, cujus fructus cum *Fago* plurimum convenit.

9) *Novo generi novum nomen imponendum est, idque instructivum, botanicum, aut commendatitium.*

Instructivum seu characteristicum nomen est illud, quod ex flore, aut fructu, vel ex habitu, inflorescentia aut aliqua plantae qualitate desumitur. *Convenienter rebus nomina quaequae suis.*

Talia nomina sunt e. g.

Graeca.

<i>Hematoxylum</i>	seu Lignum rubrum.
<i>Adenanthaera</i>	Anthera glandulosa.
<i>Tetracera</i>	Quadricornis.
<i>Lithospermum</i>	Semen lapideum.
<i>Tricostema</i>	Stamen capillare.
<i>Cardiospermum</i>	Semen cordiforme.
<i>Dianthera</i>	Antherae binae.
<i>Calophyllum</i>	Folium pulcrum.
<i>Galanthus</i>	Flos lacteus.

F

Cera-

<i>Ceratocarpus</i>	Fructus cornutus.
<i>Hippuris</i>	Cauda equi.
<i>Eriocepalum</i>	Caput lanatum.
<i>Glyzyrrhiza</i>	Radix dulcis.
<i>Eriophorum</i>	Lanam gerens.
<i>Dracocephalum</i>	Caput draconis.
<i>Cynoglossum</i>	Lingua canis.
<i>Melampyrum</i>	Granum nigrum.
<i>Tetragonotheca</i>	Capsula quadran- gula.
<i>Chrysophyllum</i>	Folium aureum.

Latina.

<i>Globularia</i>	a	floribus in globum con- gestis.
<i>Rubia</i>		colore rubro, quem prae- bet.
<i>Asperula</i>		ex aspera superficie.
<i>Mirabilis</i>	a	floris pulcritudine.
<i>Primula</i>		floribus primo vero pro- deuntibus.
<i>Astrantia</i>	ab	Involucro stellam refe- rente.
<i>Angelica</i>	a	virium praestantia.
<i>Gloriosa</i>		floris elegantia.
<i>Cornucopia</i>	ab	Involucri figura.
<i>Impatiens</i>	a	capsula attactu disiliente.
<i>Campanula</i>		figura corollae.
<i>Crassula</i>		crassitie foliorum.
<i>Convolvulus</i>	ob	caulem circa alias plan- tas se convolventem.
<i>Clypeola</i>	a	fructu clypeiformi.
<i>Sanicula</i>		sanandis vulneribus.

Tuffi.

Tussilago 2 vi tussim sedente.
Salsola sapore salso.
Gladiolus folio gladium referente.

Botanicum nomen instructivo succedaneum
 desumitur a cognomine Viri, qui
 rem herbariam novis observationibus
 illustravit. Talia sunt e. g.

<i>Tournefortia</i>	<i>Vaillantia.</i>
<i>Plumieria</i>	<i>Iussiaea.</i>
<i>Boerhavia</i>	<i>Dillenia.</i>
<i>Petitia.</i>	<i>Ruppia.</i>
<i>Nifolia.</i>	<i>Pontederia.</i>
<i>Isnarda.</i>	<i>Michelia.</i>
<i>Ammannia.</i>	<i>Alionia.</i>
<i>Houstonia.</i>	<i>Loeselia.</i>
<i>Halleria.</i>	<i>Knautia.</i>
<i>Montia.</i>	<i>Rbeedia.</i>
<i>Linnaea.</i>	<i>Rivina.</i>
<i>Iacquinia</i>	<i>Magnolia.</i>
<i>Adansonia.</i>	<i>Gouania.</i>
<i>Aubletia.</i>	<i>Caesalpinia.</i>
<i>Forsteria.</i>	<i>Baubinia.</i>
<i>Bergia.</i>	<i>Morisonia.</i>
<i>Forskalia.</i>	<i>Bocconia. &c.</i>

Unicum hoc Observatorum, aut Promo-
 torum praemium cautissime, nec erga
 accepta aut speranda beneficia dispen-
 sandum; hinc *Bobadschiae* denomina-
 tio non bene abolita, eique *Peltariae*
 nomen substitutum.

Commendatitium vero nomen est illud, quod ab Illustribus Viris desumitur, qui rem herbariam exstructis Hortis, aut alio insigni favore, locupletarunt. Talia sunt e. g.

<i>Cliffortia.</i>	<i>Petrea.</i>
<i>Eugenia.</i>	<i>Sherardia.</i>
<i>Maurocena.</i>	<i>Bosea.</i>
<i>Begonia.</i>	<i>Ginofia.</i>
<i>Poinciana.</i>	<i>Swietenia.</i>

10) Rejicienda itaque semper omnia nomina

- 1) *Sesquipedalia*, ut e. g. Anemonespermus COMMELIN. Pseudoglossinum RIVIN. Eupatoriophalacron VAILLANT. Hypophyllocarpodendron BOERHAV. Scolimocephalus HERMANN. Monospermalthea NARD. Pentapterophyllum DILLEN. Anapodophyllum TOURNEFORT.

Difficiliter pronuntiantur, graeci idiomatis scientiam supponunt, aut plurium Individuorum cognitionem exigunt, quae a Tyrone expectari non debet.

- 2) *Provincialia*, malabarica, indica, germanica, aliaque similia. Haec ratio me movit, ut LINNAEO duce,

mutarem nomina generica a Cl. AUBLETIO introducta. Omnia tamen non mutavi, minus barbara, minusque arbitraria.

- 3) *Aequivoca.* Astragaloides TOURNEFORT. Anagallidistrum MICHEL. Erucago BAUHIN. Lupinaster BUXBAUM.

Idae rerum absolutae sint & adaequatae, non relativae & compositae. *Lycopodioides* est muscus *Lycopodio* similis: quatenam haec notio? vel est *Lycopodium*, vel aliud genus. Recta via, non per ambages eundem in Scientia naturae.

- 4) *Disyllaba.* Barba jovis TOURNEF. Crista galli RIVIN. Ferrum equinum LOBEL. Palma filix TREW. Pseudo-Orchis MICHEL &c.

Quod unico vocabulo exprimi potest, non debet per plura, ne hoc abusu nomina eousque multiplicentur, ut differentia sit loco nominis.

- 5) *Relativa.* Polygonifolia VAILLANT. Linocarpon MICHEL, Corallo dendron TOURNEF. Polifolia BUXBAUM.

Polygonifolia est planta folio *Polygoni*; sed si aliae species ad idem genus spectantes, inveniuntur, quae *Polygoni* folia non habent, nonne vitiosa inde apparebit denominatio ex foliorum alterius Individui figura desumpta?

- 6) *Religiosa. Pater noster, Spina Christi. Calceolus Mariae &c.*

Nomina haec non necessaria minime toleranda.

- 7) *Classibus a communia. Muscus, Fungus, Palma.*

Nomen proprium detur Classi, & aliud cuique generi; sicut enim nomina Provinciarum distincta sunt a nominibus Civitatum, ita etiam nomina generica plantarum diversa sint a Classium nominibus.

- 8) *Amicorum, Aubrieta, Baillauviana, Lancifia, Bonavota &c.*

Reformatorum, aut Promotorum nomina imponenda generibus plantarum, nec alia.

- 9) *Animalium. Elephas, Meleagris, Natrrix, Erica, &c.*

Imaginaria est analogia floris cum quolibet animali.

- 10) *Lapidum. Molybdena, Granatum, Heliotropium &c.*

Lapidibus sua nomina, suaque denuo plantis imponenda.

11) *Regionum. Ternatea, Molucca, Caira*
&c.

Si plantae genus unum diceres *Lipsiam*,
aliud vero *Vindobonam*, qualia
forent haec nomina?

12) *Oeconomica. Solea equina, Candela, Serra,*
Corona &c.

Instrumentorum aliarumque rerum ad
oeconomicos usus spectantium
nomina plantis nunquam tri-
buenda.

13) *Anatomica. Umbilicus, Auricula, Epi-*
glottis &c.

Botanico necessaria non est scientia par-
tium humani corporis.

14) *Medica. Hepatica, Cardiaca, Paralysis,*
Vulneraria. &c.

Non omnes plantae ad idem genus spe-
ctantes, easdem medicas possi-
dent vires. &c.

15) Nec placent nomina generica idem signi-
ficantia, ut *Canaria, Ca-*
navarium, Melicoccus, Me-
licocca.

Denique Botanicos omnes obsecro, ne
mutent amplius nomina generica a
LINNÆO introducta, ut nec illa,
quae genuina, non vero barbara im-
ponent alii Botanici: nihil enim in-
crementis Scientiae naturalis magis
adversum esse potest, quam arbitra-
ria mutatio nominum genericorum.

PARS IV.

SPECIES PLANTARUM.

SPECIES sunt Individua a DEO creata, adeoque a *Hybridis* & *Varietatibus* probe distinguenda.

Hybridum est Individuum extemporaneum productum a copula duarum specierum sub eodem genere militantium.

Varietas est Individuum absque alterius concursu mutatum a causa accidentali.

Quaelibet res creata characterem proprium constantem atque immutabilem possidet, a Creatore datum, quo differt ab aliis tam cognitis, quam detegendis. Ita cultura mutavit in *Tulipa* florem diversimode, sed ex radice bulbosa fibrosam, aut ex foliis integris composita nunquam produxit. In Umbelliferis femina alata nunquam in alia nec in compositis thalamus paleaceus in nudum unquam mutatus fuit, aut econtra.

Character specificus, seu infimus, a caractere classico & generico distinctus esse debet, ita e. g. *Veronicae sibiricae* characterem classicum constituunt stamina duo; genericum Corolla quadrifida: segmento uno minore, & Capsula bilocularis.

Specificum folia verticillata, septena.

Differentia specifica legitima est illa, quae dato Individuo, nec alteri congeneri propria est.

Infallibilis autem erit, ubi innotuerint omnes species ad idem genus referendae; sic nota essentialis *Cynometrae* cauliflorae, a florifero trunco petita, tamdiu erit legitima, donec innotuerit alia species eodem caractere, specifico instructa.

Qui discrimina haec ignorabant Botanici, erronea dederunt, eaque

1) *Idealia*. *Salvia* altera, perelegans &

H. R. P.

Satyrium primum. MATHIOL.

Cepa vulgaris, C. BAUH.

F 5

2)

- 2) *Hypobetica. Marum verum* LUGDUNENS.
Acorus adulterinus. C. BAUH.
Satyrinum abortivum LOBEL.
- 3) *Imaginaria. Orchis faurodes, vel scincophera* GEMM.
Alfne foliis Triflaginis. LOBEL.
Lithospermum tertium DODON.
- 4) *Relativa. Teucro affinis* Chamerops. C. BAUH.
Alcea magno & parvo flore. EIUSD.
Melo saccharinus. TABERNEM.
- 5) *Historica. Samolus Valerandi.* I. BAUH.
Amanita Divi Georgii. DILLEN.
Lichen DIOSCORIDIS & PLINII.
- 6) *Localia. Tithymalus americanus* PLUMIER.
Convolvulus Zeylanicus. H. LUGDB.
Pentaphylloides (svecicum.) PLUKNET.
- 7) *Grasca. Lotus tetragonolobus.* RIVIN.
Hieracium Myophor. HEUCHER.

Papaver polyanthon. LOB.

8) *Temporaria. Narcissus ferotinus.*
SWERT.

Tulipa praecox. CLUS.

Aconitum hyemale. LOB.

9) *Metaphorica. Prunus insana.* C.
BAUHIN.

Urtica mortua. DODON.

Meum adulterinum. TABERNEM.

10) *Negativa. Bidens folio non difecto.*
TOURNEFORT.

Lychnis petalis non bifidis.
MORISON.

Hippuris non aspera. C.
BAUHIN.

11) *Comparativa. Orchis myodes.* GEMM.

Medica caseiformis. RUDBECK.

Agaricus tubae fallopianae
forma. TOURNEF.

12) *Oeconomica. Agrimonia Officinarum.*
C. BAUH.

Rubia tinctorum. EIUSD.

Lathyrus sativus. LUGD.

Differentiae specificae necessariae sunt, ubi plures species sub uno genere militant; hinc si adest unicum Individuum, quod proprium Genus constituit, superfluus est character specificus.

Ut vero alia species demum detecta cum priore comparari, sicque genuina utriusque differentia statui queat, loco characteris specifici addenda est brevis de-

descriptio, ut fecit LINNAEUS in
animantiffis, & alibi.

*Novae speciei non solum character specificus
 assignandus, sed triviale quoque nomen im-
 ponendum est.*

Trivialia erant nomina rerum primaevis
 hominibus, eademque Plantis data
 non sunt sub initium hujus saeculi, ut
 patet ex scriptis BAUHINORUM,
 LOBELII, CLUSII, TABERNEMON-
 TANTANI, aliorumque. Talia sunt e. g.
Gentiana cruciata C. BAUHIN.
Hemerocallis calcedonica LOBEL.
Daucus vulgaris CLUS.
Soldanella alpina CAMERAR.
Scabiosa arvensis TABERNEMONT.
Panax Herculeum MORISON.
Asarum canadense CORNUT.
Laurus camphorifera KÆMPFER.
Globularia spinosa TOURNEF.
Atriplex olida BLAKWELL.
Chondrilla cichorioides DILLEN.
Lactuca sylvatica GESNER.
Sonchus asper DODON.
Solidago saracenicæ FUCHSII.
Polygonum majus CORD.
Ageratum purpureum LUGDUN.
Allium anguinum MATHIOL.
Lilium rubrum PASSAEI.
Orchis mascula RIVIN.
Herniaria hirsuta RAY.
Hippophae Dioscoridis COLUMNÆ.

Cum vero nomina haec differentias specificas constituere non possent, ita primus, qui Individua omnia, ex triplici Naturae Regno, vivida imaginatione, ac stupenda industria, non solum characteribus specificis, sed etiam nominibus trivialibus donavit, fuit immortalis Eques *Carolus à LINNE'*, cujus exemplum systematici Naturae rerum scrutatores jam omnes fere sequuntur.

Nomina haec utilissima ab Inventoribus introducta, nunquam mutanda sunt, licet arbitraria sint, ac minus apta.

Non facile dictu est, quanta commoda accesserint Rei Herbariae, ex nominibus trivialibus a LINNAEO introductis. Commercia Botanica sic coluntur facilius, cognitio rerum maxime promovetur, & sublevatur memoria ab arduo labore tot nomina retinendi, quot sunt illa, ex quibus constant differentiae specificae. Certe *Euphorbiae* specierum sexaginta quatuor hactenus detectarum nomina trivialia multo facilius memoriae mandari poterunt, quam sexcenta & quinquaginta sex, ex quibus constant characteres earum specifici a LINNAEO traditi. Iam vero quemadmodum nomina Regnorum, Provinciarum, Urbium, & Familiarum a toto Orbe recepta a nemine mutari possunt, ita nec nomina trivialia Plantarum ab Inventoribus tradita unquam mutanda sunt. Optandum tamen esset,

ut

ut nomina quoque trivialia imposte-
rum imponenda, sint, *instructiva, seu*
ex habitu, aut structura petita.

Talia haecenus suppeditarunt

- 1) *Radix. Lemna* monor-
rhiza. *Aristolochia*
rotunda. *Ophris*
Monorchis &c.
- 2) *Caulis. Gentiana* filifor-
mis. *Epilobium*
hexagonum. *Po-*
thos acaulis. *Te-*
tracera volubilis.
Bauhinia aculeata
&c.
- 3) *Folium. Pontederia* ova-
ta. *Convallaria* bi-
folia. *Podophyllum*
peltatum. *Pastiffo-*
ra pedata. *Ana-*
basis aphylla &c.
- 4) *Corolla. Helicteres* ape-
tala. *Ophris* in-
fectifera. *Magno-*
lia grandiflora. *Co-*
reopsis leucantha.
Dryas pentapeta-
la &c.
- 5) *Stamina. Ompalea* dian-
dra. *Peplis* tetran-
dra. *Loranthus*
pentandrus. *Dais*
octandra. *Chlora*
dodecandra, *Phi-*

tolacca icofandra.
Crataeva gynan-
dra &c.

6) *Germen.* *Triantbema mo-*
nogyna &c.

7) *Fructus.* *Cucubalus bac-*
cifer. *Psidium po-*
miferum. *Cappa-*
ris filiquosa. *Le-*
cythis Ollaria &c.

8) *Sexus.* *Tripsacum herma-*
phroditum. *Clutia*
androgyna. *Gui-*
landina dioica.
Glycine monoica
&c.

9) *Inflorescentia.* *Gentiana*
verticillata. *Til-*
landia monosta-
chia. *Ornithoga-*
lum uniflorum.
Bidens nodiflora.
Pirola umbellata
&c.

10) *Qualitas.* *Helleborus*
foetidus. *Viola*
odorata. *Quassia*
amara. *Limonia*
acidissima. *Gentia-*
na lutea. *Poten-*
tilla argentea. *Lo-*
belia urens. *Hip-*
pochaeris macula-
ta &c.

- 11) *Vita*. *Oenothera fruticosa*. *Martynia annua* &c.
- 12) *Habitus*. *Achillea nana*. *Ageratum altissimum*. *Cactus flagelliformis* &c.
- 13) *Patria*. *Eryngium aquaticum* &c.
- 14) *Florendi tempus*. *Galanthus nivalis*. *Helleborus hyemalis*. *Adonis vernalis*. *Colchicum autumnale* &c.
- 15) *Proprietates*. *Mirica cerifera*. *Bubon gummiferum*. *Nepenthes destillatoria* &c.

Si innotuerit nova species, cui conveniat nomen aliquod triviale alteri speciei impositum, non ideo mutanda sunt nomina data; erunt enim absque dubio aliae notae, quae novo Individuo instructivum nomen suppeditabunt.

Nomina trivialia instructivo succedanea sunt.

- 1) *Botanica Veterum*. *Rhamnus* *Fragula*. *Lysimachia* *Nummularia*. *Convulvulus* *Scammonia*. *Gentiana* *Centaurium* &c.

Re-

Recentiorum. *Antholyza*
Cunonia. Cordia
Sebestena. Cerbera
Thevetia &c.

2) *Vernaculae. Paulinia Cururu. Ca-*
ctus Pitaiaya. Epidendrum
Vanilla. Theobroma Ca-
cao. Crescentia Cuiete
&c.

3) *Avalogica. Turnera cistoides. Mela-*
stoma grossularioides. Sa-
ponaria ocymoides. Are-
naria ferpillifolia. Cactus
portulacifolius &c.

4) *Pharmaceutica. Salvia officinalis.*
Papaver Rhoeas. Origa-
num Majorana. Hellebo-
rus niger &c.

5) *Medica. Lobelia siphilitica. Inula*
dysenterica. Coniza an-
tihelminctica, Caryophyllus
aromaticus &c.

6) *Oeconomica. Athemis tinctoria. Gna-*
phalium coronarium. La-
thyrus sativus. Hibiscus
esculentus.

Arbitraria sunt caetera omnia desumpta

1) *A dubio caractere. Miliun para-*
doxum. Selago dubia. Tro-
paolum hybridum &c.

2) *A magnitudine. Alfine media. La-*
chea major. Androsace ma-
xima &c.

- 3) *A loco natali congeneribus communi.* *Evonymus* europaeus. *Aira* montana. *Veronica* alpina. *Vicia* legetum &c.
- 4) *A copia.* *Beta* vulgaris. *Commelina* communis &c.
- 5) *A scriptore botanico.* *Cortusa* Mathioli. *Verbascum* Osbeckii. *Ambrosinia* Bassii. *Lobelia* Kalmii &c.
- 6) *Ab incongruo vocabulo.* *Inula* oculus Christi. *Rhamnus* Spina Christi. *Chenopodium* Bonus Henricus. *Amaryllis* Bella donna. *Rumex* patientia. *Pedicularis* sceptrum carolinum &c.

Superflua sunt in differentia specifica nomina superlativa, ut e. g. caulis simplicissimus, Folia integerrima &c.

Idem significat *Caulis simplex, Folium integrum &c.*

Specierum cognitionem promovent Synonima, Delineatio, Descriptio, critica, Nomina vernacula, Locus natalis, Mensura, Tempus foliationis, florescentiae & partus

Synonima. Individui cujusque perfecta Synonymia Opus est immensi laboris a Monographo suscipiendum, Universalistae,

ac Floristae suffecerit ea duntaxat adduxisse, quae novis differentiis promovent specierum cognitionem. Talia dederunt LINNAEUS, HALLERUS, GRONOVIVS, ROYENIUS, GMELINUS; ALLIONIUS, BERGIUS, AUBLETIUS, IACQUINIUS, FORSKALIUS; & alii.

Synonimiae subiungitur, vel anteponitur differentia specifica propria, aut ab alio scriptore mutuata, in qua repeti non debent vocabula adhibita in characteribus, quae Generum Ordines constituunt, ne differentia specifica absque necessitate proluxa nimis evadat. En exemplum.

ORCHIS (*pyramidalis*) *auriculis binis ad basin labii trifidi.*
FLOR. CARNIOL.
1105.

Orchis purpurea; spica congesta, pyramidali. RAII.
Syn. III. T. 18. SEQUIER. *Veron.* I. p. 129. T. 15. f. 11.

Orchis radicibus subrotundis; spica densa; calcaro longissimo; fabello bicorni; aequaliter tripartito. HALL.
Helv. 1286. T. 35.

Orchis bulbis indivisis; netarii labio bicorni, trifido, aequali, integerrimo; cornu longo;
G 2 pe-

petalis sublanceolatis.

LINN. S. N. p. 589.

His adduntur loca natalia.

descriptio botanica.

critica botanica, si

operae praetium sit.

usus genuinus, medi-

cus, aut oeconomi-

cus.

Definatio. Figura Plantae novae obscurae, aut nondum rite delineatae, utilissima est; id enim exprimit, quod calamo indicari non potest, descriptionis defectus supplet, ac speciei cognitionem reddit longe faciliorem.

Icones autem debent esse 1) perfectae, quae characterem classicum, genericum & specificum repraesentent.

2) ari incisae, fundamentales, aut rite adumbratae.

3) non pictoria licentia fucatae,

Descriptio, & quidem 1) perfecta novarum specierum.

2) novis observationibus illustrans jam inventas.

3) instituta idiomate botanico, non oratoria dictione.

Perfecta descriptio tradit

- 1) omnium partium proportionem, situm, figuram, numerum, magnitudinem, & superficiem, incipiendo a germinatione, usque ad fructus maturitatem, juxta ea, quae dicta sunt in *Parte I. de Partibus Plant.*
- 2) Habitum, colorem, saporem, odorem, lactescentiam, aliaque attributa. En exemplum.

SILENE Noctiflora, Radix annua, fibrosa, descendens, rigida, albida.

Caulis erectus, teres, villosus, ramosus.

Folia oblonga, sessilia, integra, villosula, opposita, acuta.

Rami e summo caule floridi, viscosi.

Pedunculus inter ramos, duoque alii terminales, inter quos tertius, nudus.

Calyx cylindricus, villosus, decemfriatus, quinquedentatus, persistens.

Petala quinque, unguiculata; limbo bipartito.

Stamina decem: alternis ex receptaculo, aliis ex unguibus petalorum.

Germen disco impostum.

Styli tres.

Capsula oblonga, unilocularis, sexvalvis.

Semina multa, subreniformia, verrucosa, receptaculo medio affixa.

Cotyledones lanceolatae, die 13. April.

Flores primi. 19. Maii.

Fructus perfecti 21. Iunii.

Botanica descriptio compendiosa sit, terminis cognitis tradita, absque oratoria garrulitate.

Hiscæ addi possunt plantæ vis medica & oeconomica, qualitas, vita, cultura, aliquæ physicae observationes.

Critica botanica exhibet Historiam Plantae, quam tradit Doctor, qui incipiens ab Inventore, enarransque fata, quae subiit, maturo iudicio separat inania ab utilibus, ut merita scriptorum in apricum proferantur. En exemplum.

ORCHIS (*Monorchis*).

Admiratio subit, quando apud C.

BAUHINUM unicum synonymum video CLUSII, cum dubio de alio Synonimo. G. GESNERI.

Nam praeterquam quod de C. GESNERI stirpe nullum sit dubium, manifeste huc pertinet

Satyrii VII. prima species in apricis montibus TRAGI. deinde

Triorchides Lobelianae ad Monorchidem spectant, quibus

rotundi bulbi sunt, & quas nemo mortalium post GEM-

MAM distinctas vidit. Haec sunt *Orchis frisia littoralis*, seu

Triorchis lutea tertia LOBELII, ex qua nata est *Orchis frisia*

littoralis LUGDUNENSIIUM, PARKINSONII, AMBROSI-

NI; *Testiculus luteus*, *Orchis lutea* TABERNEMONTANI,

Orchis lutea hirsuta I. BAUHINI & RAI, *Orchis frisia littoralis*

LOBELII, CHABRAEI. Deinde huc pertinet *Orchis minor*

Leodiensis LOBELII, ex

qua provenerunt *Triorchis altera* lutea C. BAUHINI, & RAIL, *Triorchis lutea* I, TABERNE-MONTANI. Tandem huc etiam referenda est *Triorchis lutea flore luteo*, sive *Basilica minor*, *Serapias*, & *Triorchis* AEGINETAE, LOBELII, quae eadem est *Triorchis flore luteo Gemmae* LUGDUNENSIIUM, *Triorchis lutea* I. TABERNE-MONT. *Triorchis lutea flore glabro* C. BAUHINI, MORISONII & RAIL. Quare non erat, cur quinque nomina nova obrutae jam herbulae historiae inferret MENZELIUS, neque erat, cur in MENZELIO confisteret MICHELIUS, quo aliae Monorchidis descriptiones antiquiores sunt, & inter eas eximia CLUSII & I. BAUHINI. Alias etiam icones dederunt LOBELIUS & RUPPIUS, etsi non optimas, ut mirabile sit, quod omissa fuerit a TOURNEFORTIO Galliae forte non indigena. HALLER *Opusc. bot.* p. 90-93.

Cavendum vero, ne *Critica botanica* turpissima mordacitate aliorum merita deprimat.

Vernacula nomina sibi nota reddere, & Plantarum natalibus locis subjungere debet Florista, ut noviter accedens Botanicus eas facilius inveniat, earumque usum medicum & oeconomicum ab incolis citius addiscat.

Mensura desumenda a pede parisiensi, cujus
lineae 12) constituunt unciam unam.
unciae 12) pedem unum.
pedes 6) orgyam unam.

Loca natalia superius descripta sunt.

Tempus proferens cotyledones, flores, fructus; unde *Florae Calendarium*, climatis cujusque indolem, ac requisitum cuique Plantae colorem indicat; ut e. g. *In Horto botanico Ticinensi. A. 1779.*

Cistus ledifolius. Cotyled. ellipticae 11.
Maii. Flores 23. Maii.
Fructus 27 Iunii.

Dracocephalum peltatum Cotyled. cordatae
7. Maii. Flores 13. Maii.
Fructus 27. Iunii.

Papaver Argemone Cotyled. cordatae 7. Maii.
Flores 13. Iunii. Fructus
28 Iunii.

Silene noctiflora Cotyled. lanceol. 8. Maii.
Flores 19. Maii. Fructus
29 Iunii.

Draba aizoides — — — — —
Flores 11. April. fructus
8. Maii.

- Lathyrus articulatus* Cotyled. ellipticae. 8. Maii. Flores 16. Iunii.
Fructus 2. Iulii.
- Linum usitatissimum* Cotyled. ellipticae 6. Maii.
Flores 14. Maii. Fructus 28. Iunii.
- Sinapis orientalis* Cotyled. bilobae — — —
Flores 3. Maii. Fructus 29. Iunii.
- alba* Cotyled. bilobae — — —
Flores 2. Maii. Fructus 29. Iunii.
- Brassica orientalis* Cotyled. subellipticae —
Flores 12. Maii. Fructus 29. Iunii.
- Crambe hispanica* Cotyled. subbilobae. 7. Maii. Flores 26. Maii.
Fructus 1. Iunii.
- Anchusa undulata* Cotyled. ovatae 9. Maii.
Flores 13. Iunii. Fructus 4. Iulii.
- Geum urbanum* Cotyled. ovatae — — —
Flores 20. April. Fructus 8. Iulii.

PARS V.

VARIETATES PLANTARUM.

Varietatem in Regno Vegetabili *constituit* quaelibet mutatio Plantis *inducta*, a *Climata*, *Cultura*, aut *Loco natali*.

Hinc duplex Varietas, naturalis videlicet, aut artificialis.

Varietates naturales probe observandae, ut a speciebus distinguantur.

Immensus est harum numerus, cum nulla fere pars Plantae sit, quae variare non possit; hisce itaque non multum immorabor.

Varietates constituunt.

1) *Radix Brassica* oleracea; radice tuberosa, fibrosa.

Daucus fativus; radice lutea, alba, atrorubente.

Rapbanus fativus; radice alba, nigra, rotunda, elongata.

2) *Caulis. Buxus* sempervirens, humilis, & arborefcens.

Pinus mugho *Flor. Carniol.* caulem extulit in Horto Vindobonensi.

Cra-

Crataegus Oxyacantha, *Ononis arvensis*, *Rubus fruticosus*; caule spinoso, & inermi.

3) *Folia*. *Tilia europaea*, *Alchemilla vulgaris*; foliis glabris, & hirsutis.

Ranunculus Ficaria, *Hel-leborus viridis*, *Pulmonaria officinalis*; foliis maculatis, & immaculatis.

Hypochoeris macul. *Sinapis arvensis*; fol. integris, & divisis.

Bromelia Ananas; Fol. dentatis, & integris.

Hedera Helix; fol. cordatis, & angulatis.

Sambucus nigra, *Euphrasia officinalis*; fol. etiam laciniatis.

Saxifraga 934. HALLER. fol. integris, & tridentatis.

Ilex Aquifolium; fol. inermibus, & spinosis.

4) *Spinae*. *Berberis vulgaris*; spinis simplicibus, & compositis.

5) *Calyx*. *Arctium Lappa*; cal. glabro, & tomentoso.

6) *Flores*. *Senecio viscosus* & *Iacobeae*, ac *Matricaria Parthenium*,

nium; disco radiato & nudo.

7) *Corolla. Campanula* perfoliata, *Ruellia* clandestina; corolla praesente, ac deficiente.

Cichorium Intybus, *Lactuca* perennis, *Aster* alpinus, *Carduus* crispus.

Globularia vulgaris, *Cacalia* alpina, *Aconitum* Napellus; corollis colorem caeruleum in album mutantibus.

Borrago officinalis; flore rubro.

Saxifraga oppositifolia I. R. H. floribus caeruleis.

Centaurea orientalis, *Trifolium* pratense, flor. flavis.

Pedicularis palustris, *Anagallis* arvensis, *Soldanella* alpina, *Gentiana* purpurea; floribus albis.

Scrophularia nodosa; flor. viridibus.

Tragopogon pratense, flor. viridi.

Melampyrum sylvat. & nemorosum, *Trifolium* Melilotus officin. *Verbena*.

basum Lychn. & nigrum; floribus albis.

Heracleum Sphondylium,
Tragoselinum I. HAL.
fl. rubris.

Corolla luxurians, eaque

1) *plena*, quae omnia stamina excludit, familiaris *Papaveri*, *Diantho*, *Lychnidi*, *Tulipae*, *Cheirantho*, *Pyro*, *Amygdalo*, *Rosae*, *Myrtho* &c.

2) *multiplicata* majore numero petalorum, absque exclusione omnium staminum.

3) *degenerans*: radio, flosculisque in tubulos mutatis, in *Chrysanthemo* *Leucanth.* *Anthemi* *Cotula*, *Belide*, *Matricaria* &c.

monstrofa. Flos unicus ex binis connatis, in *Stachei* sylvestri.

Resedae undatae flores superiores loco styli protulerunt furculos foliosos, exclusis staminibus.

Distamnus albus; calycinis foliis 5 inaequalibus; corolla herbacea, pentapetala; staminibus ex intervallis petalorum, qui-

quinis duntaxat & viridibus; *Antheris* effoetis. E medio floris prodibat pedunculus sustinens folia quina lanceolata; Germinibus nullis.

Vicia Cracca, flore ex quinque vexillis in tubum connatis HALLER.

Geum rivale, calycinis foliis & petalis 8, staminibus nullis, furculo folioso, centrali *Fl. Carniol.*

Ranunculus bellidiflorus I. GESNER.

In *Peloria* LINN. flor. monstruosos, superiores vero natur. vidit KRASCHENINIKOF. Ergo *Peloria* non est hybrida planta, sed monstrum *Linariae*.

Trifolium repens protulit flores uno aliove petalo in folium mutato HALL.

Flores monopetali rarius multiplicantur, frequentius polypetali.

8) *Nectaria* multiplicata in *Aquilegia*, *Nigella*, *Narcisso*.

9) *Stamina* in petala saepe degenerantia

- 10) *Stylus* prolifer in *Diantho*, *Ranunculo*, *Veronica* pinata &c.
- 11) *Fructus* variant magnitudine, colore, sapore, ita e. g:
Baccae nigrae & *albae* in *Vaccinio* Myrth.
albae, *nigrae*, *virides*, in *Sambuco* *nigra*.
nigrae, *luteae*, *rubrae*, in *Solano* *nigro*.
- 12) *Sexus*. *Morus* *alba* in *Infubria* *dioica*.
Acer *campestre* floribus omnibus perfectis, in alia vero *Planta* masculis, & *polygamis*,
Lychnis *dioica*, floribus *Hermaphroditis* in *Tataria*.
 HALL. *Götting*.
Zea. *Mais* *paniculae* masculae floribus nonnullis quandoque fructiferis. GEOFROY.
Spiraea *Aruncus*, *spica* *androgyna* in horto *Ludvigiano*. HALL.
Veratrum *nigrum*, floribus omnibus perfectis a me visum.
Fragaria *vesca*, sexu quoque distincta, du
 CHESNE.

Parietaria officinalis, floribus in eadem planta masculis, femineis, & incompleris. FLOR. CARNIOL.

Myriophyllum LINNAEO monoicum, HALLE-RO & ADANSONIO polygamum, LUDWIGIO hermaphroditum.

Cannabis protulit flores femineos maribus, & vicissim femineos masculis immixtos. HALL.

Ilex Aquifolium, monoicum, dioicum, & hermaphroditum. HALL.

Viburnum Opulus flores centrales fertiles mutat in steriles.

Milleria biflora flor. nunc masculis & femineis, nunc masculis solis, LOEFLING.

Lychnis dioica cum flore uno hermaphrodito visa a GUNNERO FL. Norveg.

Nunc quoque passim ignoramus, quid sit species, & quid varietas.

Historiae Fungorum haec praecipua calamitas est.

Fumariam radice solida, ab ea, quae cavam habet, distinguit HALL.

Rumex divaricatus, & prolifer LINN. non sunt spec. distinctae WIL-
LICH.

De *Salicibus* & *Rosis* jam dudum dubitavi, an tot species sint, quod nunc etiam numerantur.

Lichenes coralloideos ab unico patre pyxidato genitos fuisse, mecum sentit HALL.

Utinam Botanici omnes diligenti cultura, & judicioſa comparatione genuinos ſpecierum omnium characteres in lucem protraherent.

PARS VI.

VIRES PLANTARUM.

Vires Plantarum plurimae latent, multae fabulosae sunt, paucae vero genuinae. Dum ergo de his agentes legitis libros, quaeso, memores estote semper, non omnia vera esse, quae *ipse dixit*, sed quae a fidelibus experimentis peritique Botanici iudicio commendantur. Quomodo vero, etiam a priori, Plantarum vires dignosci queant, paucis indicabo.

Plantae, quae naturali classico caractere conveniunt, easdem quoque vires ut plurimum possident; ita

Incompletae inertes, aut suspectae.

Obsoletae dorsiferae terreo principio & alcali fixo abundant, subadstringunt.

imundatae acres, infidae.

Palmae fructus dant salubres, at nuclei adstringentes.

Gramineae folia Pecoribus grata, semina minora Avibus nonnullis, ma-

jora Homini esculenta, excepto
Lolio.

Liliaceae viscidae, aut venenatae, exem-
plo *Veratri*, radicis *Fritilari-
ae* coronae, *Hyacinthi*, *Nar-
cissi*, aliorumque.

Satyria viscida, minus acria, nonnulla
aromatica, ut patet ex *Epiden-
dro* Vanilla.

Scitamineae monandrae aromatae,
acres; aliarum vero fructus
plerique acidi,

Umbelliferae aromatae, aut venenatae,
at quaedam cicures & esculen-
tae.

Compositae pleraeque saponatae, & re-
solventes; quaedam aromatae,
aut purgantes; nonnullae vene-
natae.

Epicarpiae stellatae diureticae, aliae
acres, nervinae, quaedam vero
noxiae.

Campanatae cucurbitatae pleraeque
acres.

Contortae infidae, aut venenatae, prae-
sertim radix, cortex, semen.

Asperifoliae adstringentes, vulnerariae.

Verticillatae aromatae, emenagogae,
tonicae.

Personatae beneficae paucae.

Tubulatae luridae, suspectae, praesertim
bacciferae.

Calycanthemae angiospermae, drupa eduli, antipyretica; gymnospermae adstringentes.

Tricoccae acres, deleteriae.

Polycarpiae multifiliquae acres, suspectae, venenatae.

Columniferae involucro floris triplici, emollientes, demulcentes.

Leguminosae fructu uniloculari, folia grata lumentis; semina vero farinacea, esculenta, at flatulenta largiuntur.

Antiscorbuticae antiacidae.

Desforatae, aquosae, oleraceae non paucae.

Coniferae, resinosae, diureticae.

Fungi, Deorum cibus.

Plantae, quae Genere naturali conveniunt, etiam viribus plerumque conveniunt.

Ara acria: *Papaveres* paregorici.

Salviae stomachicae. *Alfines* subacidae.

Rhea purgantia. *Rosae* adstringentes.

Malvae emollientes. *Pini* balsamicae.

Hyperica vulneraria. *Sambucci* abstergent.

Atriplices oleracei. *Lauri* aromaticae &c.

Noxia & utilia humanis sensibus vix deteguntur; sunt tamen

Foetida noxia plurima, quaedam antihelminthica, antihysterica.

Nauseosa non nutrientia, saepius infida.

Squallida suspecta.

Palustres plantae multae venenatae, exemplo, *Pbellandrii*, *Cicutae*, *Ranunculi* &c.

Suspectae quoque sunt illae, quas non degustant Animalia, ut *Aconitum*, *Veratrum*, *Flores Colchici* autumnalis &c.

Suaveolentia saepius tonica, cardiaca, excretiones sollicitant, vires restaurant, flatu discutiunt.

Inodora pleraque inertia, mucilagino-fa, emollientia, acre corrigunt, mucum deficientem restituunt, fibrarum irritabilitatem nimiam corrigunt.

Acida antiphlogistica, acrimoniae alcalinae opposita.

Amara stomachica, bilis defectum suppleunt, viscidum spontaneum destruant, acrimoniae acidae resistunt, roborant, attenuant.

Stiptica adstringentia.

Certiores Plantarum vires detexit necessitas, casus fortuitus, audax experimentum.

Inopes, expositi, derelicti, propriis periculis invenere plurima humano Generi noxia, & utilia, primique virosas Assyriae radices, inde laesi indicarunt Augusti milites, teste PLUTARCHO.

Plantas venenatas degustabat Vir summus *Conradus* GESNERUS, ut genuinas earum vires in se ipso exemplo,

ploraret, cujus exemplum imitatus est Ill. STOERKIUS.

Vera tamen cujusque natura, nonnisi medico effectu pernosci potest, opus ingens occultumque divinitatis, quo nullum reperiri possit majus. PLIN. H. N. L. 15.

Usus plantarum duplex est, oeconomicus nimirum, & medicus.

Oeconomia sanis corporibus alimenta, Medicina adversae valetudinis praesidia suppeditat.

Hinc quaelibet Planta aut nutrit, aut alterat. Nutriens est illa, quae humoribus nostris assimilatur, serius, aut citius; alterans vero ea dicitur, quae nutriendo inepta, nervi systematis functiones plus minus perturbat.

Vegetabilia nutrientia sunt

1) *Cerealia. Semina Tritici, Secales, Hordei, Avenae, Oryzae, Milii, Panici, Zeae, Fagopyri &c.*

2) *Dulcia. Fructus Palmarum, Ficus, Ceratoniae, Bromeliae, Musae, Pyri, Pruni, Vitae, Persici, Fragariae, Mori, Garciniae, Mammeeae &c.*

- 3) *Mucilaginosæ*. *Malva*, *Althea*,
Hibiscus, *Lichen*
islandicus.
- 4) *Oleosa*. *Nux Juglandis*, & *Amyg-*
dali, *Semen Coryli*,
Pini &c.
- 5) *Leguminosa*. *Fructus Pisi*, *Fabae*,
Lentis, *Ciceris*,
Phaseoli, *Lathyri*,
Trigonellæ &c.
- 6) *Oleracea*. *Folia Spinaciae*, *Bliti*,
Betae, *Urticae*,
Atriplicis, *Cheno-*
podii &c.
- 7) *Ciccurata*. *Brassica oleracea*, *Dau-*
cus Carota, *Cam-*
panula *Ranuncu-*
lus, *Ranunculus*
Ficaria, *Solani tu-*
bera, *Asparagi tu-*
beriones &c.

Panis, ciborum princeps, fit ex farina cerea-
lium, a furfure depurata, aqua rite sub-
acta, & fermentationis excitatae auxilio
attenuata. Pro varia itaque cerealium
indole, fermenti natura, aëris temperie,
aquae ingenio, varioque farinam pin-
gendi, coquendique modo, diversus quo-
que panis conficitur, & quidem optimus
ex Tritico, acidior ex Secale, deterior
vero ex Hordeo, Avena, aliisque cerea-
libus.

His succedanea ad Panificia sunt

Fructus *Fagi Castaneae*

Limonensibus.

Hymeneae Contur-

baril. Dalecarlis.

Mespili Oxyacan-

thae Carniolis.

Radices *Iatrophae Manihot.*

Peruvianis.

Quaiaci officinalis

Hispaniolis.

Solani tuberosi Hy-

bernis.

Dioscoreae variae

Indis.

Helianthi tuberosi

Etruriis.

Rhizophorae gym-

norh. Indis.

Herbae *Lichen islandicus*

Islandis.

Trifolium pratense

Scotis.

Cortex *Pini sylvestris Da-*

lecarlis.

Semen *Helianthi annui Me-*

xicanis.

Ex aliis quoque substantiis ad vegetabile
regnum spectantibus panis conficitur

V. MANETTI *Panizzazione.*

Oeconomia quaerit etiam Plantas

1) gratas Iumentis, Peco-
ribus, Apibus, Avi-
bus &c.

H 5

2)

- 2) coloribus conficiendis aptas.
- 3) Insectis infensas.
- 4) Animalibus noxias.

Plantae *Zoobromae*, seu pabulum salubredantes

Iumentis & Pecoribus, sunt Folia

Graminum, Scirpus, Triglochin, Melampyrum, Vicia, Lotus, Trifolium, Medicago, Spergula, Anobrychis, Ulmus, Populus, Betula, Fraxinus. Ligustrum &c.

Suibus. *Stachys*. Fructus *Quercus, Fagi, Cucurbitae, Lichen islandicus*. Radix *Cyclaminis &c.*

Ovibus. *Anthyllis*, folia *Fraxini*. Plantae aromaticae verticillatae.

Tinctoriae. Color niger. *Lycopus europaeus* cum Vitriolo coctus.

viridis. Fol. *Scabiosae*. Baccae *Rhamni cathart.* &c.

ruber. Rad. *Rubia tinct.* *Cuscuta*. Baccae *Vac-*

Vaccinii. Flores

Hyperici. Fructus

Basellae rubrae &c.

luteus. *Genista* tinct. Cor-

tex *Rhamni*, *Ber-*

beris, *Pyri*, *Car-*

pini. Folia *Betulae*,

Flores *Calendulae*

&c.

caeruleus. *Isatis*, *Serratula*, *Indigo-*
fera &c.

fulvus. *Bidens*, *Lycopodium*.

Insectifugae seu *adversae.*

Tineis. *Milium.* *Asperula.* *My-*
rica &c.

Pediculis humanis. Pulvis fru-

ctus *Evonymi*, &

sem. *Aconiti* sta-

phys. &c.

Pecorum. *Aconiti* de-

coctum.

Suum. *Licopodii* deco-

ctum.

Grillis domest. Fumus radicis

Nymphaeae, & cor-

ticis *Populi*.

Muscis. *Antirrhynum*, *Agari-*

cus muscarius &c.

Culicibus. *Imulae*, & *Boleti* fu-

mus.

Cimicibus. *Actea*, *Cannabis*, *My-*

rica, Oleum *Ta-*

baci, Fumus *Ca-*

psici.

No.

Noxiae Animalibus, & quidem

Equo. *Phellandrium*, *Chamaeclema*, Semen
Lentis &c.

Bovi. *Cicuta*. *Anemone*,
Equisetum &c.

Ovi. *Myosotis*. *Drosera*. *Anthericum*, *Iuncus*,
Mercurialis, *Equisetum* &c.

Anseri. *Ethusa*.

Avibus. *Amygdalae amarae*.

Ufus Medicus ea respicit, quae humano corpori applicata laesas eiusdem functiones statui sano restituunt. Cum vero machinae animalis partes quaedam sint solidae, aliae autem fluidae, erunt etiam medicamenta, quae modo solida, modo vero fluida magis afficiunt. Partes solidae peccant teneritudine, spasmis, aut atonia: fluidae autem motu, copia, aut qualitate. Copiam minuunt evacuantia, qualitatem vero morbosam emendant alterantia. Hinc medicamenta ex vegetabili Regno desumpta erunt

1) *Stimulantia*, aut *Paregorica*, quibus fibrarum irritabilitas augetur aut diminuitur.

2) *Edulcorantia*, aut *Attenuantia*, quibus humorum acrimonia, aut spissitudo nimia corrigitur.

Stimulantia sunt

1) *Fragrantia*. Flores *Polyanthes*,
Jasmini, *Tiliae*,
Vio-

*Violae, Primulae,
Cheiranthi &c.*

*Herbae Melissae, Satu-
reiae, Majoranae,
Lavendulae, Thy-
mi, Valerianae cel-
ticae &c.*

Eadem *Emenagoga* acriora, ut
*Dictamnus, Sabi-
na. Aloës* extra-
ctum, *Croci* stigma-
ta, *Rorismarini*
oleum essentiale,
Menthae infusum
vinosum chalybea-
tum, praemissis
praemittendis.

2) *Aromatica. Radix Acori, Angeli-
cae, Imperatoriae,
Zinziberis, Cur-
cumae, Aristolo-
chiae &c.*

*Cortex Cinamomi, Casca-
rillae, Citri, Au-
rantiorum &c.*

*Folia Lauri, Rorismarini,
Menthuae, Salviae
&c.*

*Fructus Caryophylli, Juni-
peri, Miristicae,
Vanillae. &c.*

*Semen Cumini, Anisi,
Foeniculi, Badia-
nae &c.*

Re.

Refina *Lauri* Camphoræ,
Benzoës &c.

Eadem *Diaphoretica* & *Sudorifera* eo regimine data, quo humores ad vasa cutanea determinantur.

3) *Sternutatoria*, seu membranam puitariam irritantia. Radix *Primulae*. Folia *Asari*, *Arnicae*, *Betonicae*, *Nicotianae*. Flores *Convallariae* maiialis.

4) *Expectorantia*, quae respirationis organa stimulant, ut viscidam, aut purulentam colluviem excutiant. Stipites *Solani* *Dulcamarae*. Folia *Veronicae* officin. *Marrubii* albi &c.

5) *Diuretica*, seu secretionem, & excretionem urinae promoventia. *Ononis*. Cortex *Caparis* aculeatae. Radices *Asparagi*, *Petroselinii*. Emulsiō feminum: *Achras*

Sa-

Sapotae. *Parietaria*.

6) *Purgantia antiphlogistica*. Pulpa *Cassiae*, *Tamarindi*. *Manna*.

Lenia. Rad. *Rhei*, *Ialapae*. Flores *Persici* &c.

acriora. Rad. *Hellebori*, *Iridis*,

Bryoniae, *Eupato-*

rii. Folia *Gratio-*

lae, *Sennae*, *Astran-*

tiae. Baccae *Rham-*

ni cath. *Ilicis* *Aqui-*

folii. Semen *Sam-*

bucci *Ebuli*. Gum-

mi *Cambogiae* &c.

7) *Emetica*. Folia *Globulariae* *Aly-*

pi. Rad. *Ipecacua-*

nae. Semina *Paeo-*

niae, *Coluteae*,

Cytisi *Laburni* &c.

8) *Rubefacientia*, *Sinapis*. *Ranunculus*

&c.

Paregorica contraria prioribus, eaque *Anodyna*. *Papaveris* folia, flores.

Narcotica. *Opium*. *Hyosciamus*. *Bel-*

ladona. *Mandragora*, *La-*

etuca virofa. *Stramonium*

&c.

2) *Edulcorantia*, quae

1) *Glutinosa*, viscido humore obli-

nientia sensiles fibras, ne

irritentur ab acri. Rad.

Symphyti. Fol. *Malvae*,

Altheae. Semina Lini sativi
&c.

2) *Oleosa. Olea expressa, non ranci-*
cida.

3) *Antiacida. Antiscorbutica, &*
amara.

4) *Antialcalina. Acida, ac inprimis*
succus Limonii, Ribesii,
Berberis. Acetum &c.

5) *Antiseptica. Cortex peruvianus.*
Scordium. Chamomilla &c.

Cancro opposita. Cicuta. Ono-
pordon. Rad.
Dauci Carot-
tae; valent
tamen quan-
tum possunt.

6) *Consolidantia, soluti unionem*
promoventia. Solidago Vir-
gaurea. Lysimachia Num-
mularia. Sanicula Pyrola.
Hypericum. Alchemilla. Pul-
monaria. Lichen islandicus
&c.

7) *Adstringentia, seu inspissantia,*
opposita stimulantibus. Ar-
butus, Vaccinium. Potentilla.
Geum, Bistorta, Quercus.
Agrimonia. Millefolium,
Viscum &c.

Attenuantia, & quidem

1) *Diluentia aquosa. Fumaria. Por-*
tulaca. Alsine. Borrago. Se-
dum &c.

2)

2) *Saponacea. Cichorium. Scorzonera*
Leontodon. Saponaria officin.
 &c.

3) *Discutientia. Melilotus, Farina*
feminum Lentis, Bryoniae
radix &c.

Non omnis Planta omni tempore easdem possidet vires, nec omnes partes ejusdem Plantae eadem pollent efficacia.

Rhamni cath. folia adstringentia, fructus maturi purgantes.

Sambucci nigrae cortex interior viridis catharticus, baccae saponaceae.

Papaveris albi capita & flores anodyni, semina oleosa.

Rhei radix purgans, semina & folia subadstringentia &c.

Cautus ergo sit Medicus in determinandis Plantarum viribus, ne decipiatur, ac decipiat.

Medicus Plantarum usus huic regulae innititur: *Contraria contrariis curantur.*

Hinc

Phlogosim sanat Adipsia quam excitant acida

Obstipationem — Diarrhaea — — purgantia

Diarrhaeam — Obstipatio — — adstringentia

Melancholiam — Febris — — stimulantia

Convulsionem — Sopor quem — — opiata

Dolorem — Dol. alterius loci — rubefacientia

Plantae, quarum vis medica haeret in substantia volatili, recentes adhibendae.

Plantae *aromaticae*, nervinae, dantur forma infusi, conservae, aut olei essentialis.

amarae, in extracto, electuario,
succo, decocto.

adstringentes, eodem modo, ut *ama-
rae*.

purgantes, & *emeticae* in pulvere &
electuario; acriores vero
in decocto, & extracto.

Ridiculae sunt *Aquae destillatae* nutrientes,
aut *adstringentes*; vis enim nutriens,
& *adstringens* non transit in excipulum.

Dosis rerum adhibendarum a prudente Me-
dico aptanda aetati, sexui, temperamento,
climati, vivendi modo, viscerum con-
stitutioni, & singulari Individui cujus-
que naturae, quod materia medica docet.

Simplicia quaerit sapiens, farragines amat
empyricus, pessimus hostis humani Ge-
neris.

PARS VII.

PLANTARUM OFFICINALIUM USITATISSIMA-
RUM CHARACTERES SPECIFICI, ET VIRES
MEDICAE.

CLASSIS NATUR. II. OBSOLETAE.

ORDO I. *Dorsiferæ.*

Num. GEN. LINN. S. N.

1179. POLYPODIUM (*vulgare*)

fronde pinnatifidas

segmentis lanceo-

latis, subdentatis;

radice squamosa. TOURNE-

Offic. Polypodium FORT. I.

guercinum. Radix. *R. H. Tab.*

Class. artific. Cryp-316. FL.

togamiae. LOND. I.

Vis abstergens, re-

solvens, alvum

follicitans.

1174. PTERIS (*aquilina*) fronde

decomposita: pin-

nilis sessilibus lan-

ceolatis, subcrena-

tis, ad nervulos
villosis.

BLACW.

Offic. Filix. Radix. ELL. *Tab.*

Class. artific. Cryp- 328.
togamiae.

Vis totius ordinis
antihelminthica?

1180. ADIANTHUM (*Capillus
Veneris*) fronde
decomposita; fo-
liolis demum cu-
neiformibus.

TOURNE-

Offic. *Capillus Vene-* FORT. I.

ris. Frondes. Syru. R. H. *Tab.*

pus, qui fere me- 317.

rum est Saccha-
rum.

Cl. artific. Crypto-
gamiae.

Vis totius Ordinis?

ORDO II. *Spadiceae.*

1128. ARUM (*maculatum*) foliis
sagittatis, erectis;
spadice cylindri-
co.

BLACW.

Offic. Aron. Fecula. EL. *Tab.*

Class. artific. Gy- 228.

nandria.

Vis radicis acerrima.

Fecula fere iners,

CLASSIS III. GRAMINEAE

ORDO I. *Triandrae.*

96. ELYMUS (*caninus*) foliis hirsutis; spiculis quinquefloris, aristatis, HALL. *Helv.*
 1429. GMELIN.
Offic. Gramen. Rad. *ribis* I. *Tab*
Class. artific. Triandrae. 27.
- Vis* aperiens, leniter diuretica.
97. AVENA (*sativa*) calycibus dispermis, seminibus levibus: altero aristato. BLAK-
Offic. Semen. WELL *Tab*
Cl. artific. Triandrae. 422.
- Vis* nutriens, demulcens, subacida.
98. HORDEUM (*vulgare*) floribus omnibus perfectis, longe aristatis, calycibus setaceis. BLAK-
Offic. Semen. WELL
Class. artific. Triandrae. *Tab.* 223.
- Vis* nutriens, demulcens, subacida. P2.

nis. Cerevisia. Pti-
sana.

ORDO II. *Hexandriae.*

443. ORYZA (*sativa*) CATESBY
Offic. Semen. Car. I. Tab.
Class. artific. Hexan- 14.
driae.
Vis nutriens, de-
 mulcens.

CLASSIS IV. LILIACEAE.

ORDO I. *Fructu supero-*

430. ACORUS (*calamus*) Planta
 aquatica, Spica at-
 tenuata, culmo fo-
 lium referente. BLAC-
Offic. Radix. WELL
Class. artific. Hexan- Tab. 416.
driae.
Vis aromatica, to-
 nica.
405. ALLIUM (*sativum*) bulbis
 aggregatis, caule
 folioso: foliis pla-
 nis, spatha uni-
 valvi. I. BAUH.
Offic. Bulbi. II. p. 564.
Class. artific. Hexan-
 driae.

Vis acris, diuretica,
antihelminthica, li-
thontriptica, di-
aetetica,

ALLIUM (*cepa*) Bulbo tuni-
cato; culmo nudo,
inferne ventrico-
so.

Offic. Radix.

WEIN.

MANN.

Class. artific. Hexan-
driae. *Tab.* 449. a

Vis resolvens, emol-
liens in cocta ra-
dice, crudae diu-
retica, acris.

1120. **SMILAX** (*Sasaparilla*) cau-
le aculeato, foliis
trinerviis.

Offic. Radix.

PLUK-

NEL. *Fig.*

Class. artific. Dicoe-
ciae. *imperfecta*
Tab. III. 2.

Vis demulcens, le-
niter resolvens.

SMILAX (*china*) caule acu-
leato, tereti; fo-
liis inermibus, ova-
to-cordatis, quin-
quenerviis, LINN

S. N. p. 655.

PLUMIER

Offic. Radix.

Pl. americ.

Class. artific. Dicoe-
ciae. *Tab.* 83.

Vis demulcens.

55. CROCUS (*sativus*) spatha
radicali, uniflora. TOUR-
Offic. Stigmata. NEFORT
Class. artific. Trian. I. R. H.
driae. Tab. 184.

Vis stimulans, humo-
res rarefaciens,
noxia magis quam
utilis, etsi varias
compositiones in-
grediatur. Usus
Crocii etiam culi-
narius, & oeco-
nomicus ad tin-
gendum quoque
caseum infubricum

59. IRIS (*florentina*) scapo ra-
molo, foliis lon-
giore, multiflora,
corollis barbatis,
germinibus spatha
gemina cinctis. KNORR
Offic. Radix. Delic. I. Tab.
Class. artific. Trian. 7.
driae.

Vis succi purgans,
emetica.

IRIS (*germanica*) BLAK-
Omnia eadem cum WELL
priori. Tab. 69.

240. ASPARAGUS (*officinalis*)
herbaceus, foliis
fetaceis, inermi-
bus, fasciculatis;

pedunculis geminis.

BLAK.

Offic. Radix.

WELL

Class. artific. Hexandriae.

Vis diuretica, deobstruens; Turiones e'colenti.

139. RUSCUS (*aculeatus*) caule ramo'o; foliis ellipticis, in aculeum exeuntibus.

PETIVER

Offic. Radix.

Tab. 44.

Class. artific. Dicoeciae.

Vis diuretica, lithontriptica.

421 CONVALLARIA (*maialis*) scapo nudo; foliis binis radicalibus; floribus spicatis, subrotundis.

BLAK.

Offic. Flores. Aqua.

WELL

Spiritus. Confer. Tab. 70. va.

Class. artific. Hexandriae.

Vis analeptica, errhina florum pulverifatorum.

425. ALOE (*perfoliata*) *Varietas* foliis dentatis, vaginantibus, apice concavis; floribus

spicatis, pendulis,
cylindraceis, in
brevem densam-
que spicam dispo-
sitis.

DILLEN.

Offic. Succus inspissatus. *Eltb. Tab.*
Eadem est *Aloe* 15.

officin. FORSKAE.

LII.

Class. artific. Hexan-
driae.

Vis aperiens, emena-
goga, purgans, sed
detur mixta cum
bile animalium.

552. COLCHICUM (*autumnale*)

floribus subbinis
uno anno, alio fo-
liis oblongo - lan-
ceolatis prodeun-
tibus.

STORK *de*

Offic. Oxymel ex ra-
dice verno impri-
mis tempore col-
lecta.

Class. artific. Hexan-
driae.

Vis diuretica, acris.

CLASSIS V. SATYRIA ET SCITAMINEÆ

6. CURCUMA (*longa*) Radice

bulbosa, nervis fo-

liorum plurimis. RUMPF.

Offic.

Offic. Radix *Amboin. V.*

Class. artific. Monan. Tab. 67.

driae.

Vis resolvens, diu-
retica,

CLASSIS VI. DISPARES.

653. NYMPHAEA (*alba*) calyce

quadrifido; flori-

bis albis; fructu

globoso.

OEDER

Offic. Flores. Aqua. Dan. Tab.

Class. artific. Poly. 602.

andriae.

Vis refrigerans. *Ufus*

plantarum in sta-

gnantibus aquis

crefcentium mihi

semper suspectus.

589. ASARUM (*europaeum*) fo-

liis binis, haemi-

sphericocordatis,

subhirsutis, obtu-

lis.

BLAK.

Offic. Radix.

WELL.

Class. artific. Dode. Tab. 383.

candriae.

Vis emetica radiceis

recentis, purgans

infusi, foliorum

erchina.

1022. ARISTOLOCHIA (*Serpen-*

taria) foliis corda-

tis, villosoulis, pla-

nis;

nis ; floribus e basi
caulis,

CATESBY

Offic. Radix.

Carol. Tab.

Class. artific. Gynan-
driae.

Vis sudorifera , an-
tiseptica.

ARISTOLOCHIA (*rotunda*)

radice subrotun-
da; pedunculis fo-
litaris.

I. BAUH.

Offic. Radix.

III. p. 559.

Class. artific. Gynan-
driae.

Vis acris , movens ,
escarotica , resol-
vens.

ARISTOLOCHIA (*longa*)

radice repente; fo-
lis cordatis, obtu-
sis : petiolis flore
sublongioribus.

I. BAUH.

Offic. Radix.

I. c. p. 56.

Class. artific. Gynan-
driae.

Vis medica eadem ,
at fortior priore.

CLASSIS VII. STRICTAE.

278. RIBES (*rubrum*) inerme;
 spicis floralibus
 demum deflexis. BLAK.
Offic. Fructus. Sy-WELL.
 rupus, & Succus *Tab.* 285.
 ex fructu.
Class. artific. Pentan-
 driae.
Vis antiseptica, an-
 tialcalina, diure-
 tica, foliorum vul-
 neraria, attenu-
 ans.

CLASSIS VIII. UMBELLIFERAE.

361. ANETHUM (*graveolens*)
 caule albis lineis
 striato; fructibus MORI-
 compressis. SON. *Hist.*
Offic. Semen. Aqua. III. S. 9.
 Oleum destill. *Tab.* 15. f. 1.
Class. artific. Pentan-Umb. *Tab.*
 driae. 1. f. 27. &
Vis in semine aroma-*Tab.* 8. f. 2.
 tica, carminativa.
 ANETHUM (*Foeniculum*) cau-
 le spongioso, sul-
 cato; fructibus
 ovatis. MORI-

Offic.

- Offic.* Semen. Aqua. SON. I. c.
 Oleum destill. Tab. 2. f. 1.
 Confectio. Umb. Tab.
Class. artific. Pentan- I. f. D.
 driae.
- Vis* aromatica, at-
 nuans.
344. ANGELICA (*sylvestris*) pin-
 nis simplicibus :
 impari saepius lo-
 bata. RIVIN.
Offic. Radix. Aqua. Tab. 17.
 Spiritus, quando-
 que & Extractum.
Class. artific. Pen-
 tandriae.
- Vis* acris, aromatica,
 stimulans, sudori-
 fera, extracti vix
 aliqua.
333. CONIUM (*maculatum*) se-
 minibus plicatis :
 plicis subrepandis,
 crenulatis. FL. LON.
Offic. Herba. Extra- DIN. I. IA.
 ctum. CQUIN.
Class. artific. Pentan- Austr. II.
 driae. Tab. 156.
Vis narcotica, ad
 ichiros dubia.
330. DAUCUS (*Carota*) radice
 fusiformi ; caule
 pilis

pilis declinatis hi-
pido. RIVIN.

Offic. Radix. Semen. *Tab.* 27.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis spontaneae diu-
retica, resolvens,
cultae nutriens. Se-
men aromaticum.

356. IMPERATORIA (*Ostru-*

thium) Planta al-
pina; pinnis ma-
gnis, lobatis, den-
tatis.

Offic. Radix. BLAK-
WEL. *Tab.*

Class. artific. Pentan-
driae. 279.

Vis acris, calida, fu-
dorifera, diureti-
ca, tonica, atte-
nuans.

343. LIGUSTICUM (*Levisticum*)

foliis decomposi-
tis; pinnis oblon-
gis, incis, denta-
tis.

Offic. Radix. Semen. BLAK-
WEL. *Tab.*

Class. artific. Pentan-
driae. 275.

Vis resolvens, sudori-
fera.

359. PASTINACA (*sativa*) fo-
 liis pinnatis: pin-
 nis basi lobatis. RIVIN.
Offic. Radix. Tab. 6.
Class. artific. Pentan-
 driae.
Vis resolvens, diu-
 retica. Culta radix
 edulis est.
364. APIUM (*Petroelinum*) fo-
 liis caulinis linea-
 ribus. MORI-
Offic. Radix. SON. *Hist.*
Class. artific. Pentan- III. S. T. 8.
 driae. f. 2.
Vis diuretica. Culta
 radix oleracea ma-
 gis, quam medica-
 mentosa.
- APIUM (*graveolens*) foliis
 pinnatis: pinnis
 trilobis.
Offic. Radix. MORI-
Class. artific. Pentan- SON. I. c.
 driae. Tab. 9. f. 8.
Vis diuretica. Culta
 radix edulis, Fo-
 lia pariter in culi-
 nis adbibentur.
321. ERYNGIUM (*campestre*)
 foliis pinnatim di-
 sectis, spinosis. IACQUIN
Offic. Radix. Austr. II.
Class. artific. Pentan- Tab. 155.
 driae. *Vis*

Vis diuretica, resol-
vens, lithontripica.

CLASSIS IX. COMPOSITAE.

ORDO I. *Staminibus liberis.*

115. SCABIOSA (*arvensis*) fo-
liis superioribus
pinnatifidis. BLAK-
Offic. Flores. Aqua. WELL.
Extractum. Tab. 185.
Class. artific. Tetran-
driae.
Vis consolidans, ab-
stergens. Aqua
inutilis.

ORDO II. *Staminibus connatis.*

905. TRAGOPOGON (*pratense*)
caule ramoso; fo-
liis carinatis, mar-
gine undulatis; ca-
lyce flori aequali. KNORR.
Offic. Herba. *Delic.* II.
Class. artific. Syngne-
thesiae. Tab. 3.
Vis saponacea, atte-
nuans. Turiones
esculenti.
906. SCORZONERA (*hispanica*)
caule ramoso, fo-
liis amplexicauli-
bus

bus, integris, ser- BLAK-
 rulatis. WEL.

Offic. Radix. Aqua. Tab. 406.

Class. artific. Syngene-
 nesiae.

Vis resolvens. Aqua
 inutilis.

912. LEONTODON (*Taraxa-
 cum*) calycinis fo-
 liis exterioribus
 reflexis. OEDER

Offic. Taraxaci folia. Dan. Tab.
 Aqua. 574.

Class. artific. Syngene-
 nesiae.

Vis saponacea. In ace-
 tariis verno tem-
 pore usitata.

909. LACTUCA (*sativa*) ramis
 & floribus corym-
 bosis. BLAKW.

Offic. Herba. Aqua. Tab. 88.

Class. artific. Syngene-
 nesiae.

Vis resolvens, anti-
 phlogistica.

921. CICHORIUM (*Intybus*) flo-
 ribus sessilibus; fo-
 liis runcinatis. BLAK.

Offic. Herba. Radix. WEL.

Aqua. Extractum. Tab. 183.

Class. artific. Syngene-
 nesiae.

Vis

Vis resolvens, tonica. Aqua inutilis.

923. ARCTIUM (*Lappa*) foliis cordatis. HILL. Tab.

Offic. Bardanae Radix. 3.

Class. artific. Syngenesiae.

Vis stimulans, attenuans. Semina diuretica.

945. ARTEMISIA (*Absynthium*)

spicis secundis, calycibus pendulis thalamisque hemisphericis. BLAK-

Offic. Absynthii herba, aqua, extractum, syrupus, sal, essentia. WELL. Tab. 16.

Class. artific. Syngenesiae.

Vis resolvens, roborans, febrifuga, si datur in decocto aut extracto. Sal est merum alcali deliquescentis, aut tartarus vitriolatus. Essentia stomachica, carminativa.

Vis resolvens, roborans, febrifuga, si datur in decocto aut extracto. Sal est merum alcali deliquescentis, aut tartarus vitriolatus. Essentia stomachica, carminativa.

ARTEMISIA (*vulgaris*) fol.
pinnatifidis, sub-
tus tomentosus :
laciniis lanceola-
tis : extrema sub
apice utrinq. uni-
dentata.

BLAK.
Offic. Artemisiae her. WELL.
ba, aqua, syru. Tab. 431.
pus.

*Class. artific. Syngene-
siae.*

Vis resolvens, em-
menagoga.

ARTEMISIA (*Abrotanum*)
fruticulosa, ere-
cta ; pedunculis
unifloris ; stylis
tripartitis.

BLAK.
Offic. Abrotani sum. WELL.
mitates, aqua, Tab. 555.
quandoque & ole-
um coctum.

*Class. artific. Syngene-
siae.*

Vis magis stimulans,
calesciens ; oleo
cocto sua, nec
alia.

244. **TANACETUM** (*vulgare*) fo-
liis pinnatis : pin-
nis pinnatifidis ;

floribus corymbo-
sis.

BLAK.

Offic. Herba. Semen. WELL.

Aqua. Oleum de-*Tab.* 464.
stillatum.

Class. artific. Syngen-
esiae.

Vis balsamica, toni-
ca, stimulans, an-
tihelminthica?

850. TUSSILAGO (*Farfara*)

scapis unifloris ;
foliis subcordatis,
angulatis, subtus
tomentosis.

FL. LON.

Offic. *Farfarae* FO-
lia, Flores. DIN. I.

Class. artific. Syngen-
esiae.

Vis demulcens. Fo-
lia sicca fumigan-
tur cum Nicotiana.
Tomentum pro fo-
mite ignis e chaly-
be excussi.

TUSSILAGO (*Petasites*) flo-
ribus spicatis.

IACQUIN.

Offic. *Petasitidis* ra-
dix. *Austr.* III.
Tab. 246.

Class. artific. Syngen-
esiae. 247.

Vis calefaciens, im-
pellens.

935. EUPATORIUM (*cannabium*) foliis digitatis.
Offic. Herba. OEDER *Dan. Tab.*
Class. artific. Syngene-
 nesiae. 745.
Vis foliorum deob-
 struens, tonica;
 radice emetica &
 purgans teste GES-
 NERO.
955. SOLIDAGO (*Virgaurea*)
 ramis in paniculam
 longam, strictam
 contractis. OEDER
Offic. *Virgaureae* *Dan. Tab.*
 herba una cum flo-
 ribus. 663.
Class. artific. Syngene-
 nesiae.
Vis consolidans, li-
 thoncriptica.
956. INULA (*Helenium*) foliis
 magnis, amplexi-
 caulibus, subtus
 tomentosis; caly-
 cinis squamis elli-
 pticis, foliaceis. OEDER
Offic. *Emulae camp-* *Dan. Tab.*
nae Radix, Folia, 278.
 Aqua, Oleum de-
 stillatum.
Class. artific. Syngene-
 nesiae

Vis

Vis tonica, antiaci-
da, stomachica.

967. MATRICARIA (*Chamo-*
milla) foliis de-
compositis: pinnu-
lis capillaribus,
multifidis. HILL. Tab.

Offic. in. Chamomil-64.

lae flores, Aqua,
Oleum.

Class. artific. Syngene-
siae.

Vis carminat. eme-
nagoga, antisepti-
ca, teste PRIN-
GLE.

MATRICARIA (*Parthenium*)

foliis pinnatis:
pinnis pinnatifidis:
laciniis obtusis;
floribus corymbo-
sis. BLAK:

Offic. Herba cum flo- WEL.
ribus, Aqua, quan- Tab. 192.
doque & Extra-
ctum.

Class. artific. Syngene-
siae.

Vis stimulans.

192. BELLIS (*perennis*) scapo
simplici, nudo. FL. LON.

Offic. Flores. DIN. I

Class. artific. Syngene-
siae.

Vis consolidans.

290. CALENDULA (*officinalis*)

foliis lanceolatis,
amplexicaulibus,
dentatis.

BLAK-

Offic. Flores. Suc. WELL.
cus. Extractum, *Tab.* 106.
Acetum.

Class. artific. Syngene-
siae.

Vis impellens, eme-
nagoga.

971. ACHILLEA (*Millefolium*)

foliis pinnatis: pin-
nulis pinnatifidis. RLAK-

Offic. Herba cum Flo. WELL.
ribus. Aqua. Oleum *Tab.* 18.
destill.

Class. artific. Syngene-
siae.

Vis adstringens, an-
tispassmodica.

958. ARNICA (*montana*) foliis el-

lipticis, oppositis,
integris.

OEDER

Offic. Radix. Folia. *Dau. Tab.*
Flores. 60.

Class. artific. Syngene-
siae.

Vis resolvens, to-
nica, errhina.

984. CENTAUREA (*benedicta*)

caule debili; foliis
dentato sinuatis,

spinosis, semide-
currentibus. BLAK.
Offic. Herba. Aqua. WELL.
Extractum. Syru. *Tab.* 476.
pus. Conserva. Sal.
Class. artific. Syngen-
esiae.
Vis tonica, resol-
vens, febrifuga,
sudorifera.

CLASSIS X. EPICARPIAE.

44. VALERIANA (*officinalis*)
foliis omnibus pin-
natis. RIVIN. I.
Offic. Radix. *Tab.* 2.
Class. artific. Trian-
driae.
Vis antiepileptica,
praesertim si mor-
bus a lumbricis
producat.

VALERIANA (*cel-
tica*), de qua egre-
gias, nondum de-
tectas vires pro-
mittit ejus odor
acutissimus; non
dubito, quin ad
nervorum instabi-
litate[m] perinde ac
Valeriana sylv., &

Et magis valeat,
HALLER.

119. RUBIA (*tinctorum*) foliis
senis, margine an-
gulisque caulinis
aculeatis.

ARDUIN.

Offic. Radix-

Memoriae I.

Class. artific. Tetran-
driae. Tab. 7. 8.

Vis aperiens, diure-
tica, emenago-
ga, tinctoria.

369. SAMBUCCUS (*nigra*) ar-
borea; floribus cy-
mofis; cymis quin-
quepartitis.

BLAK-

Offic. Flor. Cortex WELL

interior. Aqua. Tab. 131.

Roob. Semen.

Class. artific. Pendan-
driae.

Vis florum leniter
laxans, exsiccans,
discutiens, diapho-
retica.

corticis hydra-
goga.

baccarum ab-
stergens, la-
xans.

feminis purgans

SAMBUCCUS (*Ebulus*) her-
bacea; floribus cy-

mofis

molis: cymis trifidis.

BLAK.

Offic. Roob.

WELL.

Class. artific. Pendandriae. Tab. 488.

Vis efficacior priore.

CLASSIS XI. CAMPANACEAE.

1090. MOMORDICA (*Elaterium*)

baccis nutantibus, hispida; cirrhis nullis.

Offic. *Elaterium*, seu extractum.

Class. artific. Monociae.

Vis hydragoga, drastica.

CLASSIS XII. CONTORTAE.

293. VINCA (*minor*) caulibus

sterilibus humifusis, floriferis erectis, unifloris.

BLAK.

Offic. Herba.

WELL.

Class. artific. Pentandriae. Tab. 59.

Vis adstringens, at infida, ut in aliis Contortis.

803. ASCLEPIAS (*Vincetoxicum*)

hoc nomen non meretur, ut nec locum in Officinis.

CLAS.

CLASSIS XIII. ASPERIFOLIAE.

188. BORRAGO (*officinalis*) fo-
liis alternis; co-
rollae palis dupli-
catis.

HILL. VII.

Offic. Herba. Flores. *Tab.* 42.Aqua. nonnullis &
Extractum.*Class. artific.* Pentan-
driae.*Vis* diluens, anti-
phlogistica, refri-
gerans. Flores mi-
nime analeptici.
Aqua pluviali si-
milis. Extractum
iners.

182. ANCHUSA (*officinalis*)
foliis lanceolatis;
spicis longis, se-
cundis.

OEDER

Offic. Buglossi flores. *Dan.* 571.

Aqua.

Class. artific. Pentan-
driae.*Vis* subadstringens.
Flores vivi in tu-
bo nectar habent,
cujus possident vi-
res.

183. CYNOGLOSSUM (*officinale*)
foliis lanceolatis,
sessilibus; spicis

me.

monophyllis ;
arillis echinatis. LUDWIG.

Offic. Herba cum ra- &c, *Tab.* 81.
dice. Pilulae de
cynoglossa.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis totius gentis sub-
adstringens, radi-
cis subnarcotica,
at feminis anody-
na. *Vis* pilularum
opio tribuenda fit.

184. PULMONARIA (*officinalis*)

foliis radicalibus,
ovato - ellipticis,
caulinis ovalibus,
decurentibus.

OEDER

Offic. Herba. *Dan. Tab.*

Cl. artific. Pentan-482.
driae.

Vis ad pulmones re-
lativa peculiaris
nulla.

185. SYMPHYTUM (*officinale*)

foliis ovato oblon-
gis, decurrenti-
bus.

BLAK-

Offic. *Consolidae ma-* WELL
joris radix. *Tab.* 252.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis demulcens, con-
solidans.

CLAS.

CLASSIS XIV. VERTICILLATAE.

ORDO I. *Staminibus binis.*38. ROSMARINUS (*officinalis*)

Frutex; fol. lanceolato-linearibus, marginē contractis, subtus albidis.

RIVIN.

Offic. *Anthos* flores. *Tab.* 39.

Rorismar. folia, aqua destillata, aqua Reginae, oleum destillatum.

Class. artific. *Dian-driae.*

Vis tonica, nervina, excitans, impellens, praesertim in oleo.

39. SALVIA (*officinalis*) fruticulosa; foliis lanceolatis, rugosis, crenulatis.

BLAK-

Offic. Folia. Flores. WELL.

Aqua. Spiritus. *Tab.* 10.

Conserva. Oleum destillatum.

Class. artific. *Dian-driae.*

Vis tonica, stomachica, nervina.

ORDO II. *Staminibus quaternis*

727. THYMUS (*Serpillum*) fo-
liis ovatis, utrin-
que punctulatis. FL. LON.
Offic. Serpilli herba. DIN. I.
Aqua. Oleum es- flore parvo.
fentiale.

*Class. artific. Didyna-
miae.*

*Vis nervina, robo-
rans, praesertim
in oleo.*

726. ORIGANUM (*vulgare*) fo-
liis subovatis, pun-
ctulatis, bracteis
coloratis, calyce
longioribus. OEDER.
Offic. Folia & flores. Dan. Tab.
Class. artific. Didyna- 638.
miae.

*Vis tonica, subacris,
incidens.*

727. ORIGANUM (*Majorana*)
foliis ovalibus, ob-
tusis; spicis com-
pactis, pubescen-
tibus. BLAK.
Offic. Majoranae her- WELL.
ba, aqua, oleum, Tab. 319.
essent. balsamus.

*Class. artific. Didy-
namiae.*

Vis

Vis excitans, emenagoga, nervina, erhina. Oleum coctum inutile.

728. MELISSA (*officinalis*) racemulis verticillatis: pedunculis quinis ex eadem basi.

RIVIN.

Offic. Folia & flores; *Tab.* 45. unde aqua, oleum, BLAK-conserva, syrupus, WELL. spiritus. *Tab.* 27.

Class. artific. Didynamiae.

Vis roborans, nervina, impellens.

735. PRUNELLA (*vulgaris*) foliis omnibus ovato-oblongis, petiolatis.

BLAK.

Offic. Herba.

WELL.

Class. artific. Didynamiae. *Tab.* 24.

Vis subadstringens, consolidans.

718. BETONICA (*officinalis*) floribus in singulo verticillo ad 14; corollis patulis, sed calycibus adscendentibus.

BLAK.

Offic. Herba cum floribus, unde syrupus. *Tab.* 46.

pus

pus, conserva, aqua, emplastrum.

Class. artific. Didynamiae.

Vis radice purgans, teste HILLIO; foliorum errhina, hinc acriore aromate foeta.

722. LEONURUS (*Cardiaca*) foliis caulinis, trilobis; corollae galea hirsuta.

BLAK.

Offic. Herba.

WELL.

Class. artific. Didynamiae. *Tab.* 171.

Vis cardiaca nulla. Ad cardilagiam puerorum a flatibus ventriculi laudat HALL.

721. MARRUBIUM (*vulgare*) dentibus calycinis denis: longioribus uncinatis, calyce villis fasciculatis pubescente.

BLAK.

Offic. Herba.

WELL.

Class. artific. Didynamiae. *Tab.* 479.

Vis emenagoga, expectorans, febri-fuga.

714. GLECHOMA (*bederacea*) fo-
 liis reniformibus,
 crenatis. VAIL-
 Offic. *Hederae terre-* LANT.
stris herba, aqua. paris. Tab.
 Class. *artific.* Didy. 5. 6.
 namiae.
Vis Equis noxia; hinc
 ab ejus usu absti-
 nuit semper III.
 HALL.
709. HYSSOPUS (*officinalis*) fo-
 liis lanceolatis;
 spicis secundis. JACQUIN
 Offic. *Folia cum flo-* Austr. III.
ribus. Tab. 251.
 Class. *artific.* Didy-
 namiae.
Vis aromatica, ut in
Serpillo &c.
707. SATUREIA (*bortensis*) her-
 bacea; calycibus
 glandulosis, corol-
 lae labio ad basim
 maculis tribus lu-
 teis. MORI-
 Offic. *Herba.* SON. *Hist.*
 Class. *artific.* Didy. III. S. II.
 namiae. Tab. 17. f. 1.
Vis paulo efficacior
 ac in *Hyssopo.*
- SATUREIA (*montana*) fru-
 ticulosa: labii co-

rollae

rollae segmento FLOR.

medio integro. CAR.

Eadem, sed efficacior NIOL. 738.

virtus. Tab. 30.

711. LAVANDULA (*Spica*) fo-

liis lanceolatis ;

spicis nudis. BLAK.

Offic. Herba. Flores. WELL.

Aqua cum & sine Tab. 294.

vino. Spiritus. Ole-

um.

Class. artific. Didy-
namiae.

Vis nervina, stoma-

chica, olei essent.

lochiae suppressa re-

vocans, teste A-

DANSONIO.

706. TEUCRIUM (*Chamaedrys*)

alis bifloris ; fo-

liis oblongis, vil-

losis, incito crena-

tis, subtus palli-

dioribus.

TOUR.

Offic. Herba.

NEF. I. R.

Class. artific. Didyna

H. Tab. 97.

miae.

Vis roborans, mo-

vens, resolvens.

TEUCRIUM (*Scordium*) fo-

liis oblongis, sessi-

libus, dentatis ;

caule diffuso ; flo-

ribus geminis, pedunculatis, LINN. BLAK-
Offic. Herba allium WELLEN.
 olens. *Tab.* 14.

Class. artific. Didynamiae.

Vis stomachica, antiseptica in Gangrena.

713. MENTHA (*crispa*) foliis subcordatis, rugosis, hirsutis; verticillis in spicam brevem, interruptam dispositis.

RIVIN.

MENTHA (*Pulegium*) procumbens; foliis subrotundis, subcrenatis.

Tab. 50.

RIVIN.

Tab. 23.

Offic. Herba. Aqua. cum & sine vino. Essentia. Oleum. Conserva. Syrupus.

Class. artific. Didynamiae.

Vis omnium plus minus stomachica, carminativa, roborans; quae maxima in oleo essentiali cum Saccharo sumpto.

CLASSIS XV. PERSONATAE.

25. VERONICA (*officinalis*) caule repente; foliis ficcis, dentatis, ellipticis, FL. LONDIN. L.
Offic. Herba.
Class. artific. Dian-driae.
Vis subadstringens, substiptica.
- VERONICA (*Beccabunga*) aquatica, glabra; foliis subovatis; spicis lateralibus. BLAK.
Offic. Herba. WELL.
Class. artific. Dian-Tab. 48.
 driae.
Vis antiphlogistica, leniter resolvens, diluens.
32. VERBENA (*officinalis*) floribus tetrandis; spicis longis, tenuibus; foliis tripartito-difectis. BLAK.
Offic. Herba. WELL.
Class. artific. Dian-Tab. 41.
 driae, at non omnes.
Vis resolvens, febri-fuga prae caeteris europeis stirpibus.

29. GRATIOLA (*officinalis*) fo-
 liis sessilibus, ob-
 longis, ferratis;
 alis superioribus
 unifloris. BALK-
 Offic. Herba. WELL.
 Class. artific. Dian- Tab. 411.
 driæ.
 Vis purgans, emeti-
 ca loco Ipecacua-
 nae, teste BOUL-
 DUK.
741. EUPHRASIA (*officinalis*) fo-
 liis sessilibus ova-
 tis, acutis, den-
 tatis. BLAK-
 Offic. Herba. WELL.
 Class. artific. Didy- Tab. 427.
 namiaæ.
 Vis ad oculorum
 morbos adeo incer-
 ta, ut amicum LO-
 BELII pene ex-
 caecaverit, HAL.
 Helv. 303.
756. SCROPHULARIA (*nodosa*)
 radice tuberosa,
 solida. GUNNER.
 Offic. Radix. Fl. Norveg.
 Class. artific. Didy- II. Tab. 1.3.
 namiaæ.
 Vis resolvens frigi-
 dos tumores.

CLASSIS XVI. TUBULATAE.

244. VERBASCUM (*Thapsus*)

foliis decurrentibus, utrinque lanatis; floribus in longam paniculam spicaeformem dispositis (*Thirfus*

LINN.) BLAK.

Offic. Flores. Folia WELL.

rarius. Tab. 502.

Class. artific. Pentandriae.

Vis demulcens, consolidans, ZANNICHELLI, emolliens, nimium amata ab Insubribus, cum Pisces stupefaciat LINN.

249. PHYSALIS (*Alkekengi*) fo-

liis geminis, cordatis, calyce fructifero rubente. BLAK.

Offic. Alkekengi baccae. WELL.

Tab. 161.

Class. artific. Pentandriae.

Vis diuretica, lithontriptica?

250. SOLANUM (*Dulcamara*)

fruticulosum, inerme; foliis superioribus hastatis,

racemis dichotomis, folio oppositis.

OEDER

Offic. Dulcamarae stipites. Dan. Tab. 607.

Class. artific. Pentandriae.

Vis attenuans, temperans, Safaparillae multum similis.

202. MENYANTHES (*trifoliata*)

foliis ternatis, oblongis.

OEDER.

Offic. Trifolii fibrini Dan. Tab. herba, extractum. 339.

Class. artific. Pentandriae.

Vis deobstruens, attenuans, roborans,

319. GENTIANA (*lutea*) flori-

bus verticillatis; calyce spataceo.

SABBAT.

Offic. Radix, indeque extractum, 13.

spiritus.

Class. artific. Pentandriae.

Vis resolvens, tonica, antiseptica.

GENTIANA (*Centaureum*)

Corollis corymbosis, hippocrateriformibus; tubo infriato; antheris su-

pra stigmata elatis. BLAK.
Offic. Centaurii minoris herba, ex-Tab. 452,
 tractum.

Class. artific. Pentandriae.

Vis prioris.

142. PLANTAGO (*media*) foliis ovatis; spica elongata, cylindracea.

OEDER

Offic. Herba. Aqua. Dan. Tab.

Class. artific. Tetrandriae. 581.

Vis adstringens in succo, non in aqua.

PLANTAGO (*Psylium*) caule ramoso; spicis brevibus, foliosis.

BLAK.

Offic. Psyllii semina. WELL.

Class. artific. Tetrandriae. Tab. 412.

Vis in semine mucilaginoso, demulcens, emolliens.

543. ARBUTUS (*Uva ursi*) caulis procumbentibus; foliis integerrimis.

OEDER

Offic. Uvae ursi folia. Dan. Tab.

Class. artific. Decandriae. 592.

Vis adstringens, li-
thontriptica?

498. LAURUS (*Cinamomum*)

foliorum nervis tri-
bus, basi conve-
nientibus; pedun-
culis subtrifloris. BUR-

Offic. Cinamomi cor-MANN.

tex convolutus. A-Zeylan.
quibus glossata, cum *Tab. 27.*
vino, spirituosus.

Class. artific. Decan-
driae, non constan-
ter.

Vis roborans, stimu-
lans, analeptica.

LAURUS (*Camphora*) folio-

rum nervo colora-
to; floribus termi-
nalibus, fascicula-
tis, Semigynan-
driae.

COMME.

Offic. Camphora, un-LIN. *Hort.*
de spiritus vini *Tab. 95.*
camphoratus.

Class. artific. Decan-
driae; sed stamina 9
ponit BREYNIUS.

Vis antiseptica, ad
inflammationes, ad
arcenda insecta mi-
nora a Musaeis,
ad noxam cantha-
ridum corrigendam.

LAU.

LAURUS (*Cassia*) foliis trinerviis, oppositis; racemis terminalibus; corolla monopetala; fructu infero. **BUR.**
Offic. Cassia lignea, **MANN. I.**
seu cortex. **c. Tab. 28.**
Class. artific. Decandriae.
(*Vis* aromatis glutinosi.

LAURUS (*Benzoin*) involucri tetraphyllo, flosculos quinos involvente. **COMME.**
Offic. Benzoinum, **LIN. Hort.**
unde flores, seu **I. Tab. 97.**
acidum concretum.
Class. artific. Decandriae.
Vis valde stimulans, incidens in floribus; resinae nervina.

LAURUS (*nobilis*) floribus dioicis. **BLAK.**
Offic. Folia, Fructus; **WELL.**
unde *Oleum*, **E-Tab. 175.**
lect. Emplastrum. fem.
Class. artific. Decandriae, sed *mari-
stam. 8. 12).*

Vis

Vis fol. aromatica; URINA
olei cocti carmina-
tiva; stilititii dif-
cutiens, nervina,
Emplastri eadem.
Electuario carere
possum. CRANTZ.

CLASSIS XVIII. DUMOSAE.

264. RHAMNUS (*catharticus*)
frutescens; flori-
bus perfectis in
una, masculis in
alia planta. ARDUIN.
Offic. Baccae, unde *memorie*. I.
syrupus. Tab. 13.
Class. artific. Pentan-
driae.
Vis purgans, tincto-
ria.
604. LYTHRUM (*Salicaria*) fo-
liis lanceolatis, ses-
silibus; floribus lon-
ge spicatis; bra-
cteis quadrifloris. OEDER.
Offic. Folia. Dan. Tab.
Class. artific. Dode- 671.
candriae.
Vis glutinosa, acri-
moniae in primis
viis adversa, ad-
stringens.

CLASSIS XIX. CALYCANTHEMAE,

619. AMYGDALUS (*communis*)

floribus subsessilibus, plerumque geminis, e diverso loco a gemmis floralibus.

LUDW.

Offic. Amygdalae &c. *Tab.* dulces, ex quibus 177. paratur emulsio, & exprimitur oleum.

Class. artific. Icosandriae.

Vis nutriens, emolliens.

631. RUBUS (*idaeus*) spinosus; foliis subtus tomentosis: fructibus villosis.

BLAK.

Offic. Fructus, & WELL. ex eo paratus sy-*Tab.* 289. rupus, aqua, acetum, succus.

Class. artific. Icosandriae.

Vis analeptica, antialcalina praesertim aceti; folia adstringentia.

633. FRAGARIA (*vesca*) flagellis longis; receptaculo demum

car-

carnoso, eduli, de-BLAK-
ciduo. WELL

Offic. Fructus. Aqua. Tab. 77.

Class. artific. Icosan-
driae.

Vis plantae adstringens. Fructus edulis, analepticus, alcalinus, lithon-
tripticus, prae-
sertim sylvestris.

635. POTENTILLA (*Tormen-
tilla*) foliis qui-
nis; corollis tetra-
petalis; caule de-
bili.

OEDER.

Offic. Radix. Aqua. Dan. Tab.
Extractum. 589.

Class. artific. Icosan-
driae.

Vis adstringens, stip-
tica. Aqua inuti-
lis.

POTENTILLA (*Anserina*)
etiam officinalis.
qua carere possu-
mus.

631. ROSA (*centifolia*, *cinamo-
maea*) & aliae ma-
gis odoratae; pe-
talis rubris, &
albis.

Offic.

Offic. Flores. Aqua.
 Conserva. Mel.
 Acetum. Syrupus.
Class. artific. Icosan-
 driae.

Vis analeptica, ad-
 stringens.

607. AGRIMONIA (*Eupatoria*)
 foliis pinnatis ;
 pinnis inaequali-
 bus ; fructibus hi-
 spidis ; setis unci-
 natis.

BLAK-
 WELL.

Offic. Herba.
Class. artific. Dodecan-
 driae.

Tab. 21.

Vis subadstringens,
 consolidans.

165. ALCHEMILLA (*vulgaris*)
 foliis malvaceis,
 sublobatis ; flori-
 bus monogynis.

OEDER.

Offic. Herba. *Dan. Tab.*
Class. artific. Tetran-
 driae.

693.

Vis adstringens, stip-
 tica, consolidans.

CLASSIS XX. NOMADEAE.

603. PORTULACA (*oleracea*)
 foliis dilatatis ; flo-

ribus

ribus sessilibus,
confertis. LOBEL,
Offic. Succus. Syru. Ic. 388.
pus. Aqua.

Class. artific. Dode-
candriae.

Vis aquosa, refrige-
rans, antiphlogi-
stica, antiseptica.

438. BERBERIS (*vulgaris*), flo-
ribus spicatis, pen-
dulis: pedunculis

basi articulatis. ARDUIN.

Offic. Baccae, unde *Memor.* I.
conserva, syrupus. *Tab.* 12.

Class. artific. Hexan-
driae.

Vis Aceti. Folia ad-
stringunt.

CLASSIS XXI. TRICOCCAE.

1125. MERCURIALIS (*annua*)

radice annua; cau-
le ramoso. BLAK-

Offic. Herba. WELL.

Class. artific. Dioe-*Tab.* 162.
ciae.

Vis aquosa, subsalsa,
leniter alvum solli-
citans.

609. EUPHORBIA (*officinalis*)

aculeata, nuda, tri-

que-

quetra: spinis foliariis, recurvis. **COMME.**
Offic. Lac condensatum. **LIN. Hort.**
I. Tab. II.
Class. artific. Dodecandriae.
Vis quasi caustica, vesicans, ad cariem ossis utilis.
CRANTZ.

CLASSIS XXII. POLYCARPIAE.

612. **SEMPERVIVUM** (*teflorum*)
 scapo apice ramoso: ramis patulis;
 floribus secundis. **OEDER.**
Offic. Folia, quando que & aqua. **Dan. Tab. 601.**
Class. artific. Dodecandriae.
Vis subacida, refrigerans, temperans.
 Eaedem vires *Sedis, & Telephio.*
702. **HELLEBORUS** (*niger*) caule saepius unifloro, folioso; foliis binis ellipticis. **BLAK.**
Offic. Radix, ex qua extractum. **WELL. Tab. 506.**
Class. artific. Polyandriae. **507.**

Vis acris, purgans
in extracto, at non
eadem in omni re-
gione.

678. PAEONIA (*officinalis*) fo-
liis decompositis :
foliolis lanceola-
tis, sessilibus, de-
currentibus, acu-
tis, simplicibus &
lobatis.

BLAK.

Offic. Radix. Flores. WELL.
Semina. Aqua. Sy-
rupus. Tab. 65.

245.

Class. artific. Polyan-
driae.

Vis acrior, stimu-
lans. Flores anti-
spasmodici ? Se-
men acre.

CLASSIS XXIII. POLYANDRIAE,

648. PAPAVER (*somniferum*)
calycibus capsulis-
que glabris ; foliis
amplexicaulibus ,
incisis LINN.

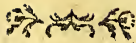
BLAK-

Offic. Opium, & ex WELL.
eo parata varia. Tab. 482.

Class. artific. Polyan-
driae. 485.

Vis Opii calida, nar-
cotica.

PA-

PAPAVER (*Rhæas*) caule
ramoso, villoso;
capsulis glabris,
subrotundis. BLAK.
Offic. Flores. Syru- WELL.
pus. Aqua. Tab. 2, 560.
Class. artific. Poly-
andriae.*
Vis leniter anodyna,
demulcens, emol-
liens.

660. TILIA (*europæa*) foliis hir- BLAK-
futis. WELL.
Offic. Flores. Aqua. Tab. 469.
Class. artific. Poly-
andriae.
Vis balsamica, ner-
vina.

CLASSIS XXIV. ICOSANDRIÆ.

902. HYPERICUM (*perforatum*)
foliis porose fene-
stratis; petalis uno BLAK-
latere denticulatis. WELL.
Offic. Herba. Flo- Tab. 15.
res. Oleum. Infu-
sum. Essentia.
Class. artific. Polya-
delphiae.
Vis balsamica, vul-
neraria, præser-
tim floris inaperti.

901. CITRUS (*medica*) petiolis nudis. *Limon vulgaris*. BLAK. WELL. T. 361. 362.
- CITRUS (*Aurantium*) petiolis alatis. BLAK. *Offic.* Flores. Folia. WELL. Fructus. Cortex. Tab. 349. Succus. Semina; unde Aqua, Syrupus, Conserva, Oleum pressum. *Class. artific.* Polyadelphia. *Vis* analeptica. antiseptica, anti-phlogistica.

CLASSIS XXV. COLUMNIFERAE.

841. MALVA (*rotundifolia*) caule repente; pedunculis 1-3-floris. OEDER. *Offic.* Folia. Aqua. *Dan.* Tab. *Vis* emolliens, mucilaginosa. mu-721.
839. ALTHEAE vires eadem.
578. OXALIS (*Acetosella*) pedunculis unifloris, e radice squamosa & dentata. BLAK. *Offic.* Folia, ex quibus *Sal acetosellae*. Tab. 305.

Class.

Class. artific. Decandriae.

Vis antialcalina. *Sal essent.* est acidum concretum specificum, abstergendis maculis ab atramento, aut ferro inductis, aptissimum.

CLASSIS XXVI. LEGUMINOSAE.

Nimiae sunt vires medicae, quae Plantarum leguminosarum foliis, floribus, feminibus tribuuntur. Folia grata jumentis; femina farinacea, esculenta. Officinales sunt *Melilotus* discutiens, *Anonis* radice diuretica. *Foenum graecum* feminibus emollientibus, *Faba* farina feminis discutiente *Glycyrrhiza* radice dulci, resolvente.

CLASSIS XXVII. ANOMALAE.

849. FUMARIA (*officinalis*) corollisubpapilionaceis; germinibus vagina bivalvi: valva singula triandra.

BLAK.

Offic. Herba, Aqua. WELL.
Succus. Extractum. *Tab.* 237.

M 3

Sy.

Syrupus. Confer-
va. Effentia.

Class. artific. Diadel-
phiae.

Vis diluens, leniter
attenuans, hinc
non tanta, et tot
encomia, & tot
loca in Officinis,
mereatur.

CLASSIS XXVIII. ANTISCORBUTICAE.

Omnibus vis antiacida, attenuans, ex-
tans debiliorem vitam.

Acriores sunt.

803. COCHLEARIA (*officinalis*)
foliis radicalibus
subrotundis; cau- BLAK-
linis, oblongis, WELL.
finuatis. Tab. 227.
813. SISYMBRIUM (*Nasturtium*
aquat.) foliis pin-
natis: pinnis felli-
libus, subcordatis; OEDER.
capsula tereti, de- Dan. Tab.
clinata. 690.
820. BRASSICA (*Ernca*) foliis BLAK-
hirsutis; caule hir- WELL.
futo. Tab. 242.
821. SINAPIS (*nigra*) capsulis BLAK-
elongatis, tetra- WELL.
gonis. Tab. 446.

822. RAPHANUS (*sativus*) aril-
 lis teretibus, acu-
 minatis, bilocula- BLAK.
 ribus, intus cellu- WELL.
 losis. Tab. 81.
 Officinales aliae minus acres sunt.

CLASSIS XXIX. DISCIFERAE.

517. RUTA (*graveolens*) frute-
 scens; foliis lan-
 ceolatis, sessilibus:
 terminalibus ple-
 risque trifidis. BLAK.
 Offic. Aqua. Ace- WELL.
 tum. Essentia. Ole- Tab. 7.
 um. Conserva.
 Class. artific. Decan-
 driae.
 Vis antipyretica,
 attenuans, anti-
 spasmica.

CLASSIS XXX. CARYOPHYLLEAE.

559. SAPONARIA (*officinalis*)
 calycibus cylindri-
 cis, glabris; ger-
 minibus transver-
 sim rugosis. OEDER.
 Offic. Herba. Dan. Tab.
 Class. artific. Decan- 545.
 driae.
 Vis saponis alcalini.
 CLAS-

CLASSIS XXXI. DEFLORATAE.

1054. URTICA (*dioica*) foliis
cordatis: floribus
dioicis; racemis
geminis pendulis. BLAK.
Offic. Herba. Succus. WELL.
Aqua. T. 12. maf.
Class. artific. Monoe-
ciae, in ludibrium
methodi artificia-
lis.
Vis adstringens, an-
tiseptica.

1152. PARIETARIA (*officinalis*)
foliis hirsutulis,
alternis, venosis,
basi & apice atte-
nuatis. BLAK.
Offic. Herba. Aqua. WELL.
Class. artific. Poly-Tab. 156.
gamiae.
Vis diuretica, refri-
gerans.

CLASSIS XXXII. SEMINUDAE.

446. RUMEX (*Acetosa*) floribus
dioicis; pedunculis
articulatis; ad ar-
ticulos coarctatis;
foliis sagittatis; ha-
M 5 mis

mis oblique truncatis. BLAK-

Offic. Herba. Succus. WELL.

Aqua, Syrupus, *Tab.* 730.

Conserva.

Class. artific. Hexandriae; at multorum flores imperfecti.

Vis acida, subadstringens antifeptica.

RUMICES *Lapatha* magis adstringunt; minus acida sunt.

501. RHEUM (*palmatum*) foliis

palmatis, acuminatis. LINN. BLAK-

Offic. Radix. Essen- WELL.

tia. Extractum. Sy- *Tab.* 600.

rupus composit. *a. b.*

Class. artific. Enneandriae.

Vis purgans, tosti subadstringens.

CLASSIS XXXIII. AMENTACEAE.

1070. QUERCUS (*Robur*) foliis

sinuatis, glabris, deciduis, superne

latioribus. BLAK-

Offic. Gallae. WELL.

Class. artific. Monoc- *Tab.* 487.

ciae,

Vis

Vis omnium partium
adstringens.

CLASSIS XXXIV. CONIFERAE.

1077. PINUS (*Larix*) foliis pen-
nicillatis, deciduis,
tuberculo imposit. TOURNE-
OFFIC. *Terebinthina* FORT.
laricea. I. R. H.
CLASS. ARTIFIC. Monoe-
ciae.

Vis Terebinthinae bal-
samica, diureti-
ca, consolidans.

PINUS (*Sylvestris*) vaginis di-
phyllis: foliis fe-
micylindricis, mar-
gine tenuissime ci-
liatis. BLAK-
OFFIC. Summitates. WELL.
CLASS. ARTIFIC. Monoe- Tab. 190.
ciae.

Vis balsamica, anti-
scorbutica.

PINUS (*Picea*) foliis solita-
riis, apice biden-
tatis; petiolis con- DUHA-
tortis, tuberosis. MEL. Arb.
OFFIC. Resina. Tab. I. n. I.
CLASS. ARTIFIC. Monoe-
ciae.

Vis balsamica, resol-
vens.

PINUS (*Abies*) foliis solitariis, subtetragonis, acuminatis, sessilibus.

DU HA-

Offic. Terebintina MEL. *Arb. abietina.* Tab. 3. n. 6.

Class. artific. Monociae.

Vis balsamica minus efficax.

1134. IUNIPERUS (*communis*)

foliis verticillatis, ternis, parulis, sessilibus, pungentibus.

BLAK-

Offic. Lignum. Baccae, ex quibus Tab. 184.
Roob.

Class. artific. Dioeciae.

Vis aromatica, carminativa, abstergens, tonica.

IUNIPERUS (*Sabina*) foliis in columnam angulatam imbricatis.

BLAK-

Offic. Folia. Summitates. Tab. 214.

Class. artific. Dioeciae.

Vis emmenagoga, calida, acris.

CLAS.

CLASSIS XXXV. MUSCI.

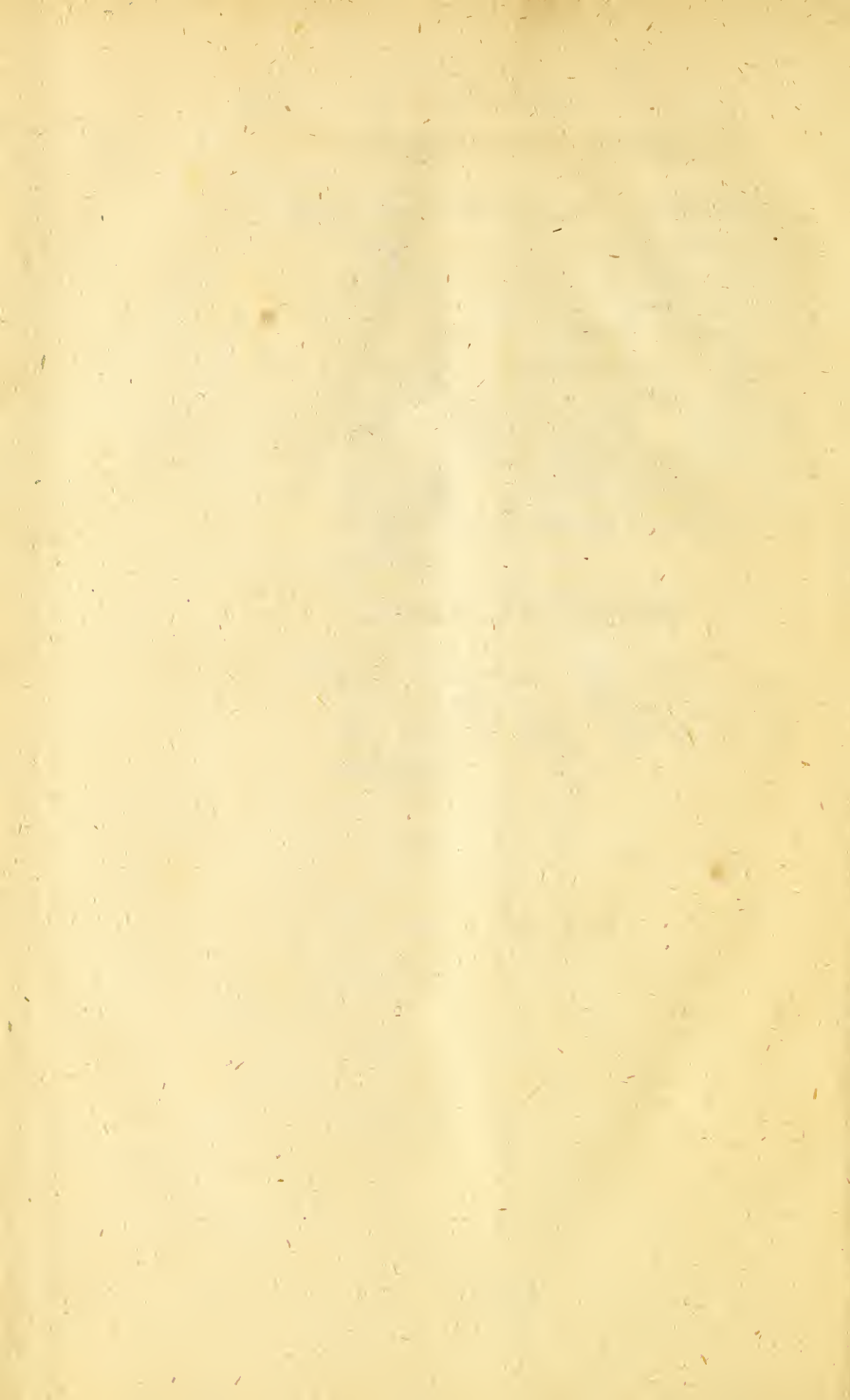
Muscorum usus ingens in Oeconomia Naturae; at in rebus humanis ad infarciendas avium exuvias, *LYCOPODII clavati* ad detergendos caminos, *HYPNORUM* majorum ad obstruendas aquaeductuum ligneorum fissuras, & ad involvendas radices peregre mittendas. Usus medicus *LYCOPODII Selaginis* catharticus; pulveris spicarum *LYCOPODII clavati* ad conspergendas pilulas.

CLASSIS XXXVI. FUNGI.

Edules nonnulli, alii inutiles, non pauci venenati. *Boletus igniarius* dat fomitem ignis, ejus pulvis adstringens.

F I N I S.

LECTORI

S.

UT Cel. Auctoris Fundamenta botanica prælectionibus publicis accommodata hac altera Editione evulgarem, non solum Operis apud Nos raritas, sed & ejus præstantia, succinctaque, quam proponit, rem herbariam docendi discendique Methodus, me moverunt unice.

Quid dignissimus SCOPOLIUS in hoc opere præstiterit, quid circa certiorum inflorescentiæ Determinationem ac genuinam fructuum Differentiam, quid demum circa modum genera & Species Plantarum imposterum statuendi introduxerit novi, ipsi harum rerum aestimatores, quorum judicio ipse sua submittit Auctor, æqua lance perpendent.

Ceterum omnem ego curam adhibui, ut nova hæc Editio a copiosissimis, queis fatet Editio papiana, mendis typographicis repurgata, nitida, emaculata prodiret.

Dab. Viennæ Austriæ M. Junio 1786.

CAR. L. B. a MEIDINGER.

Præ-

2

4

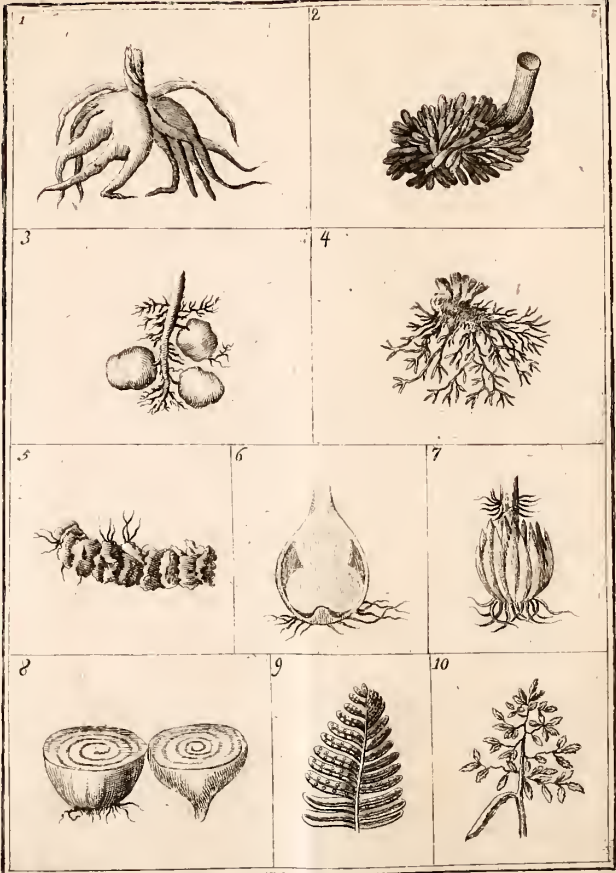

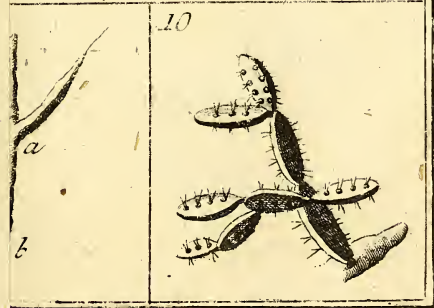
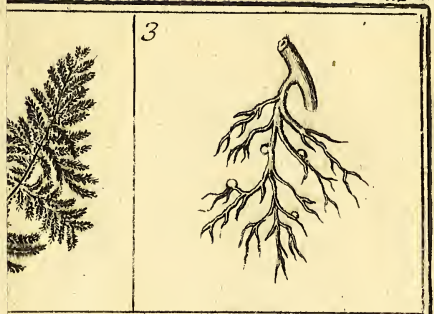
7

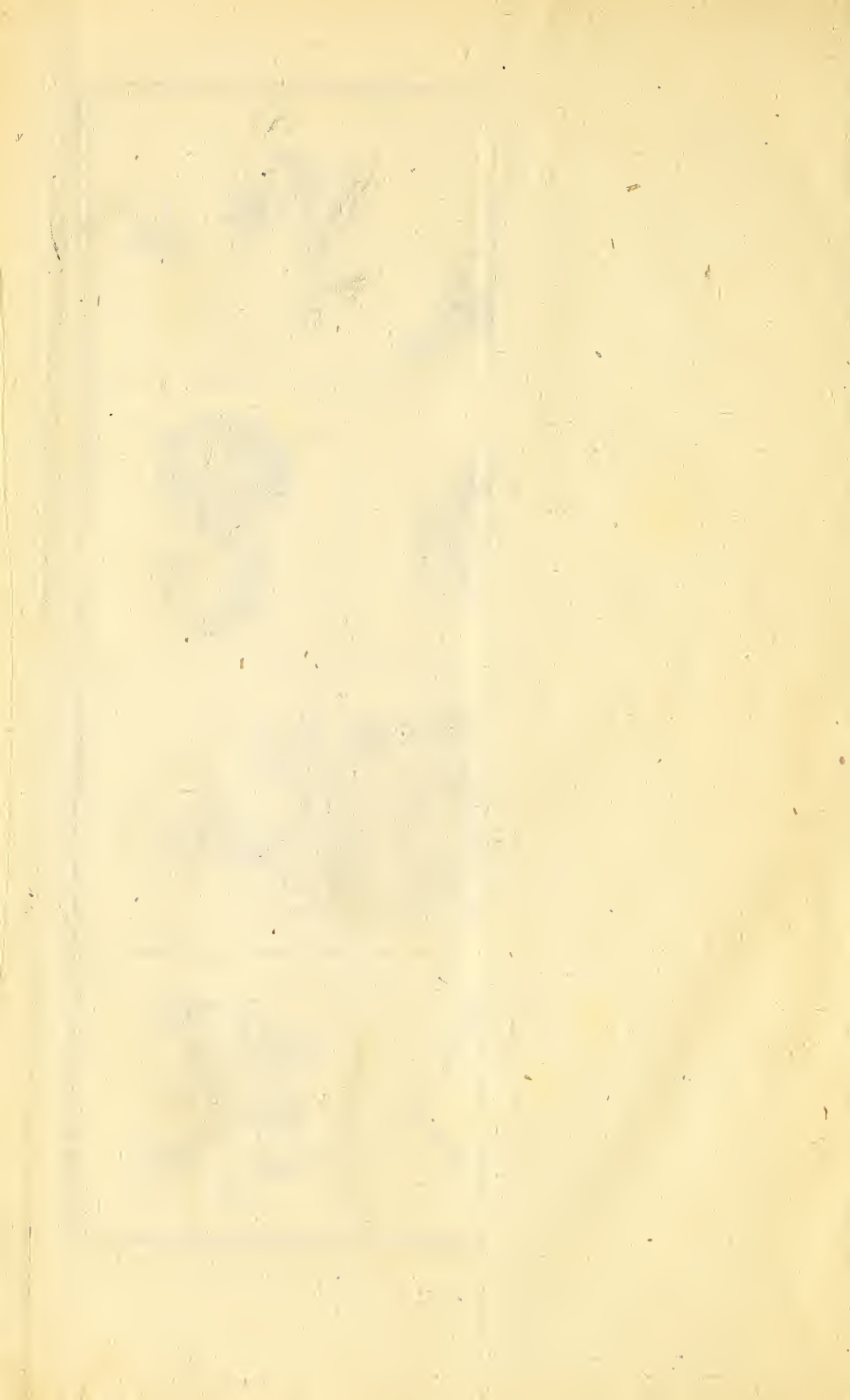
10

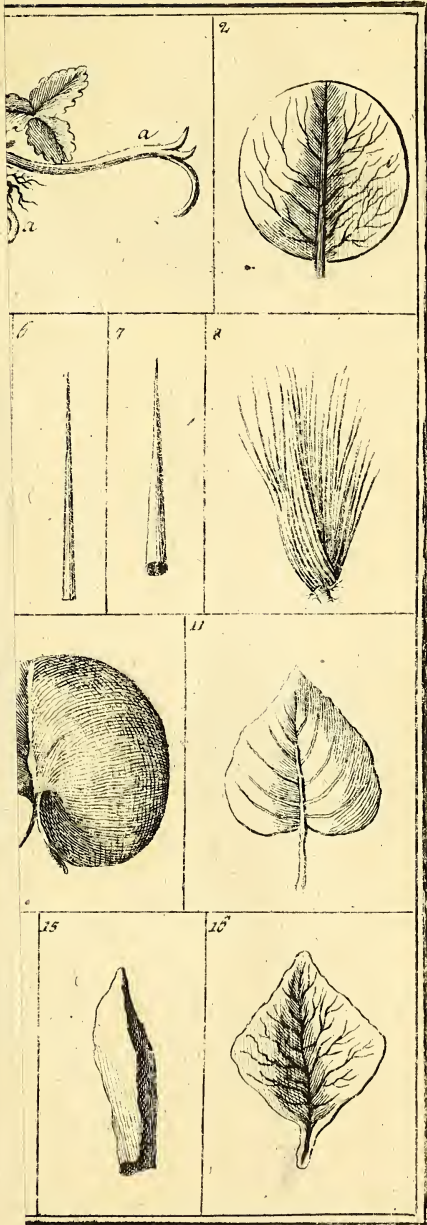

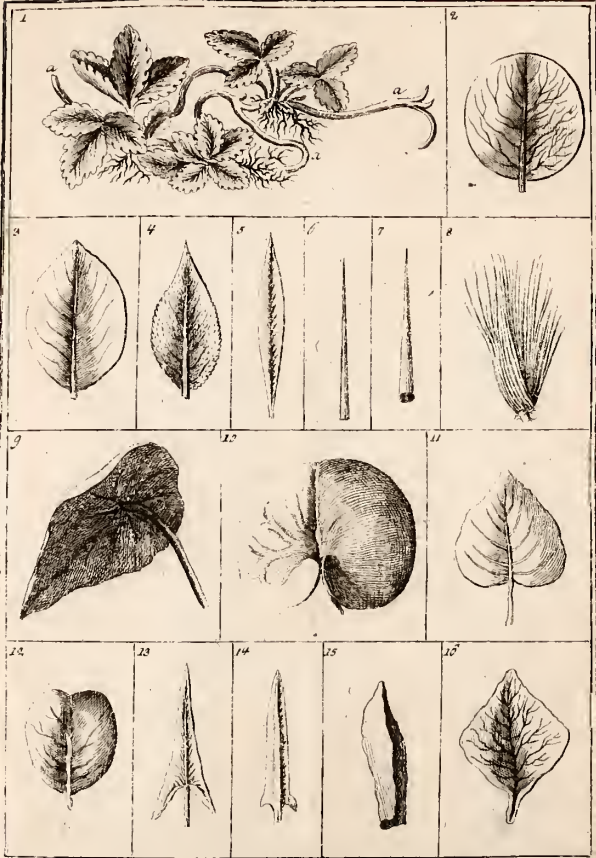

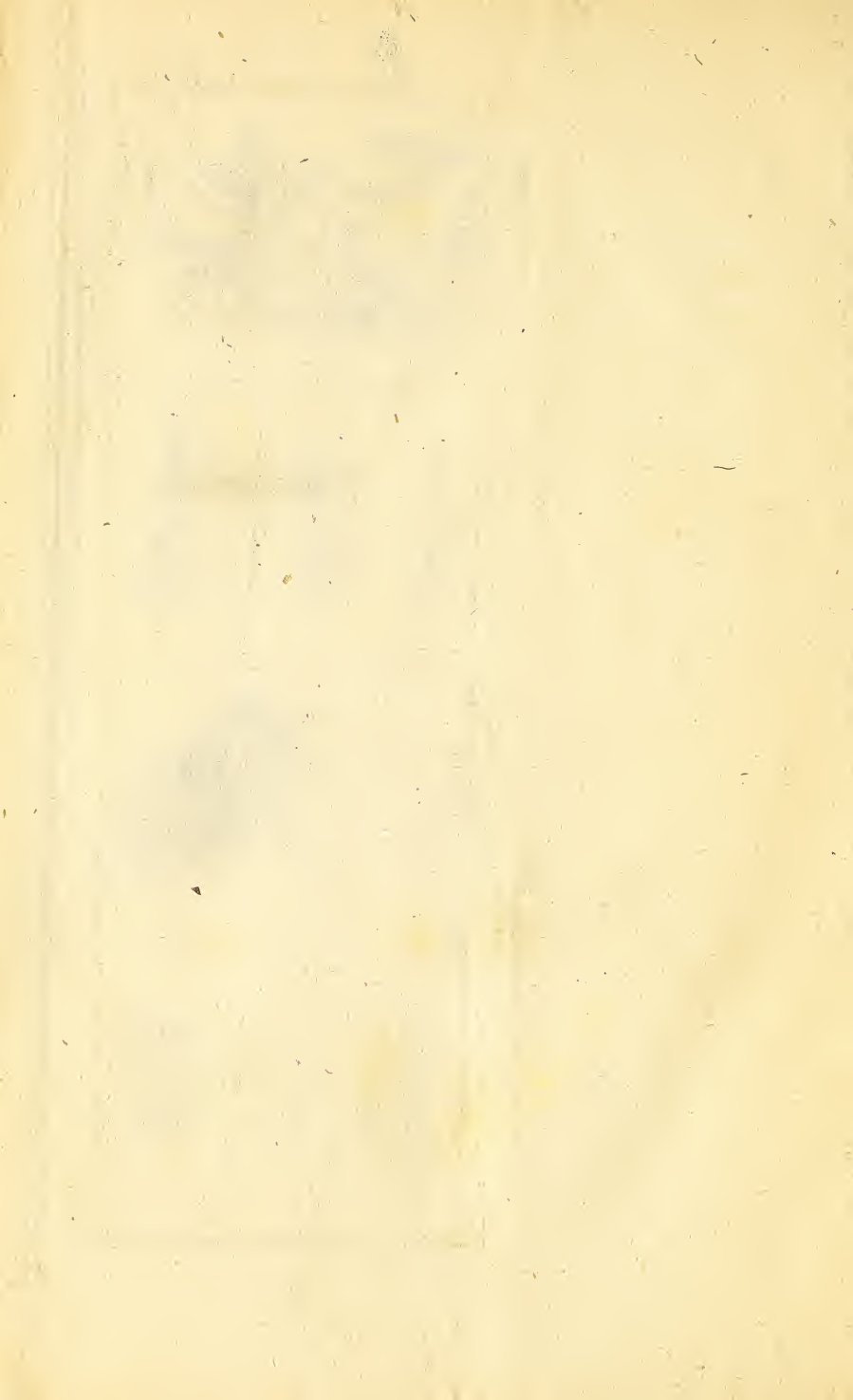

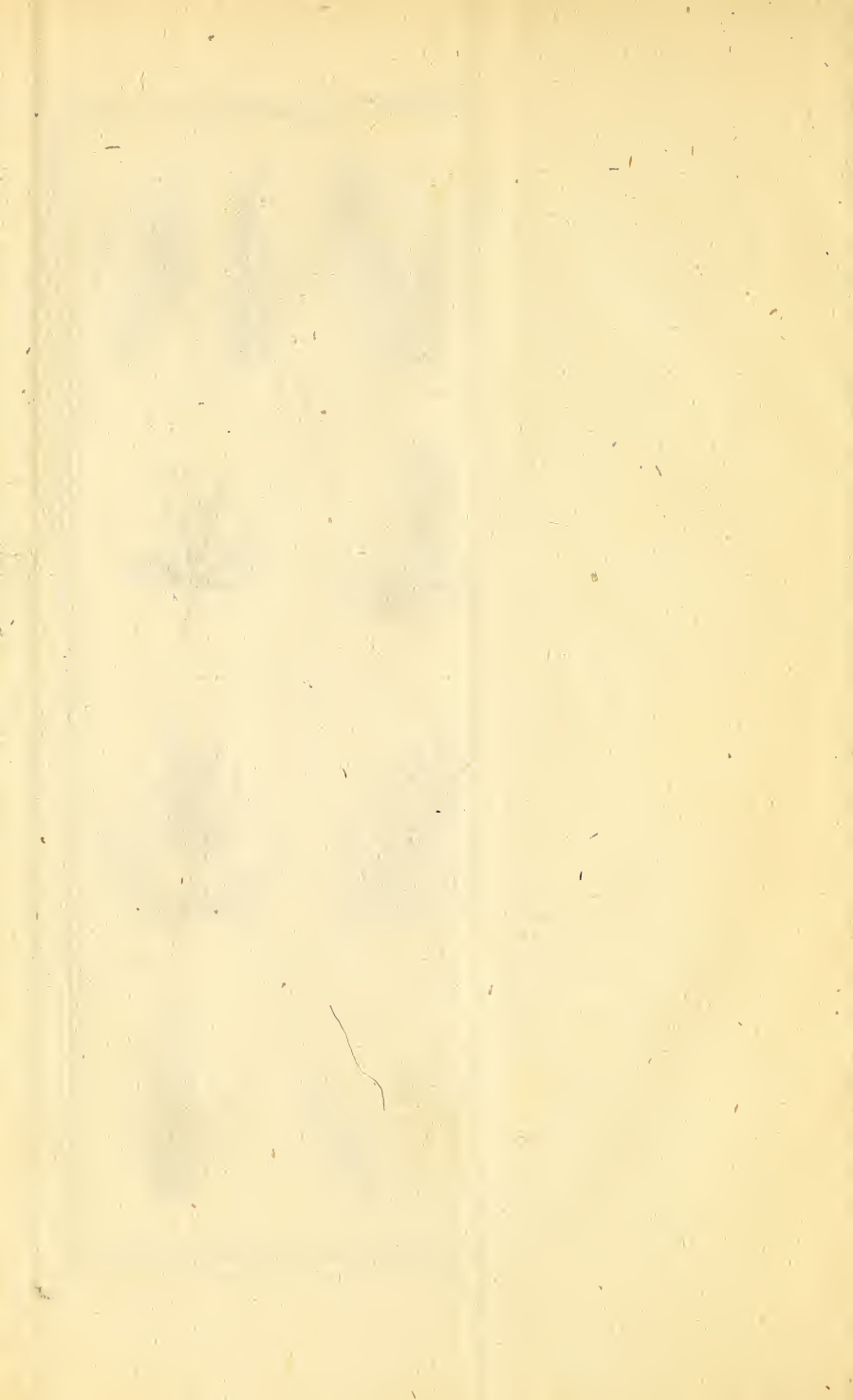

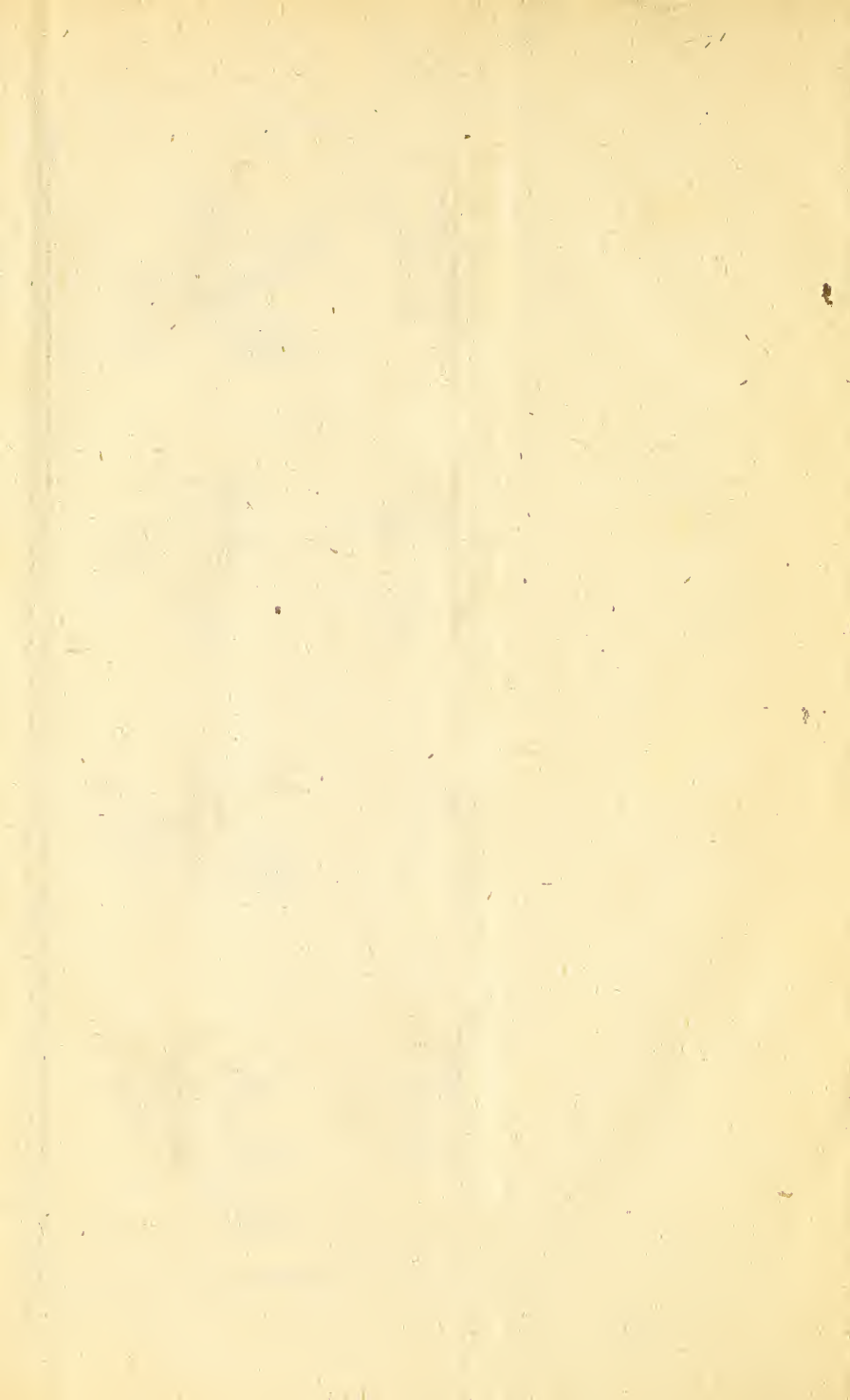

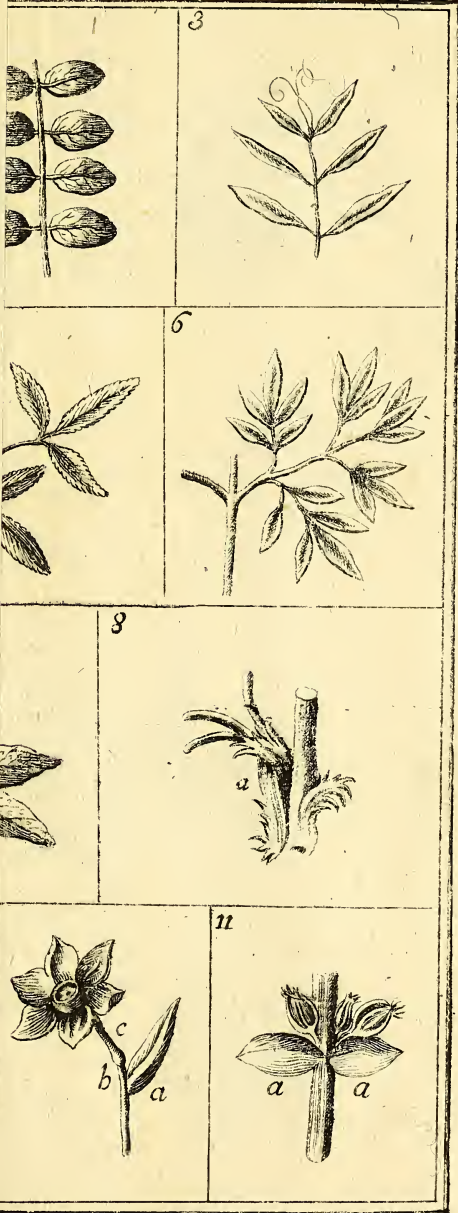

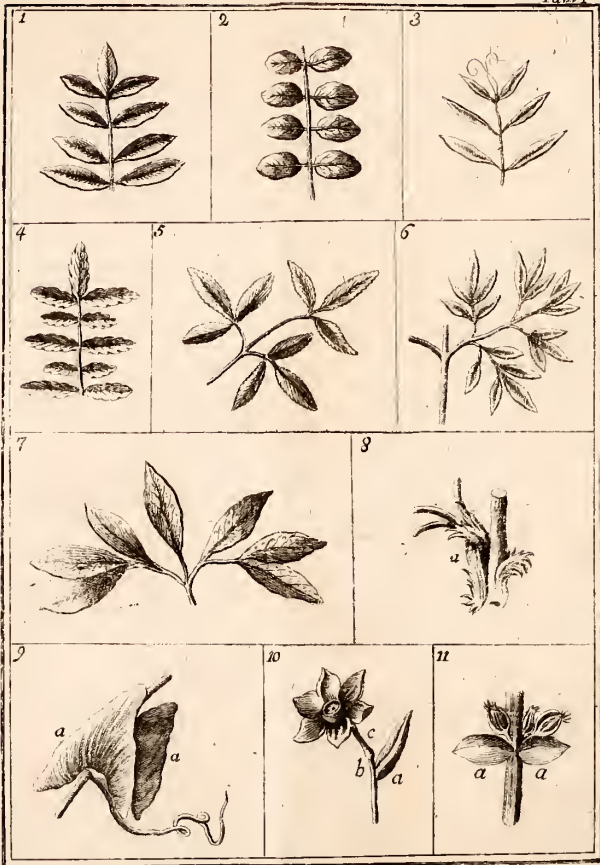

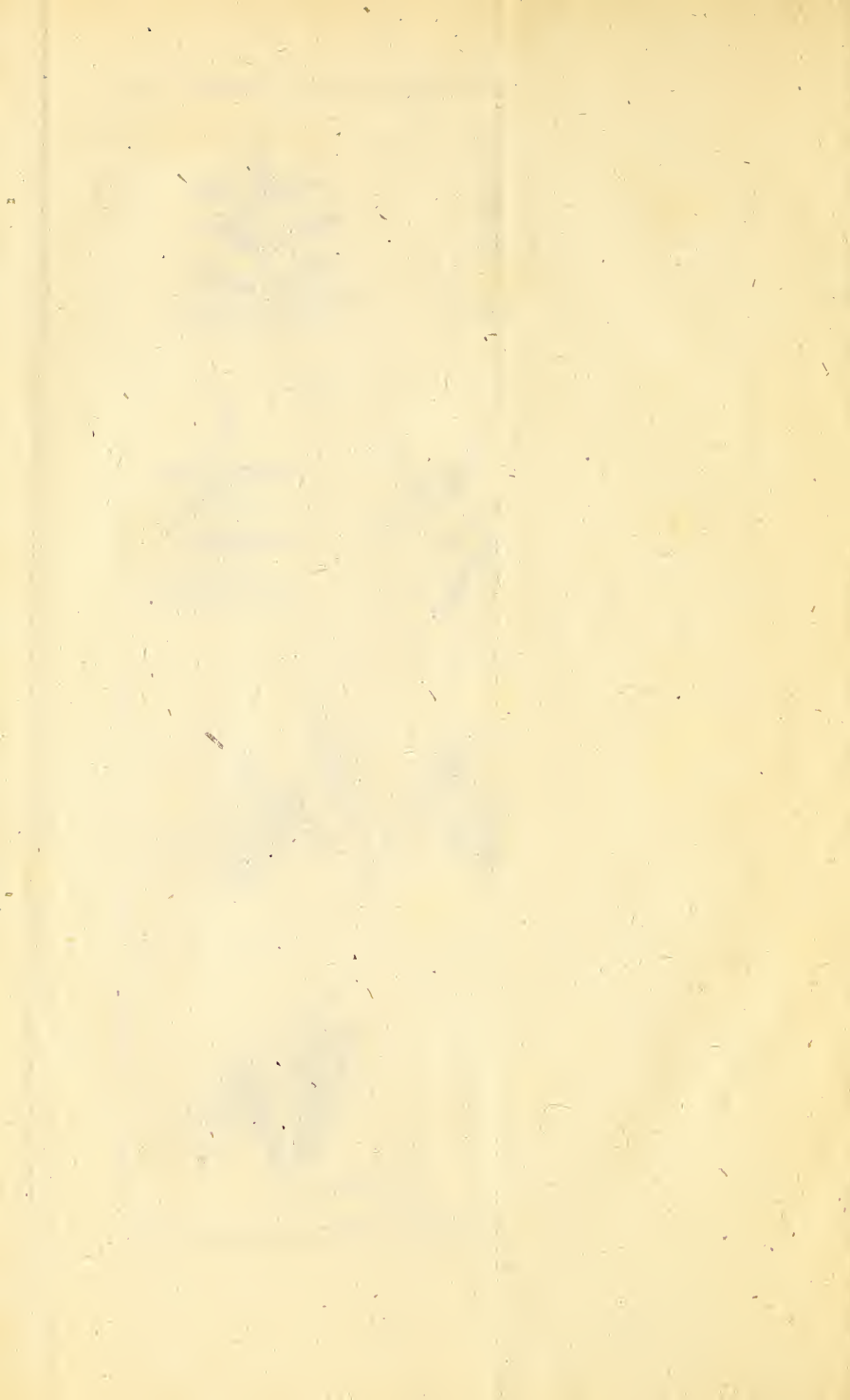

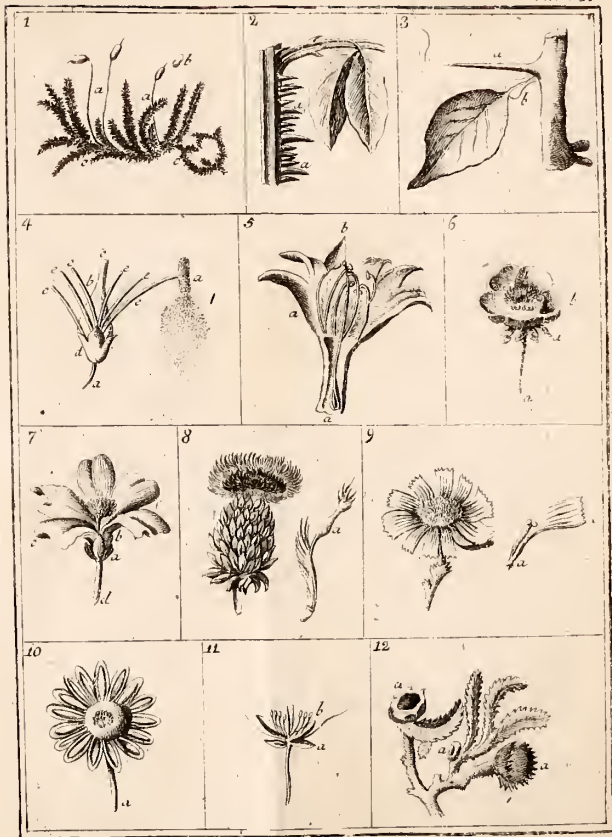

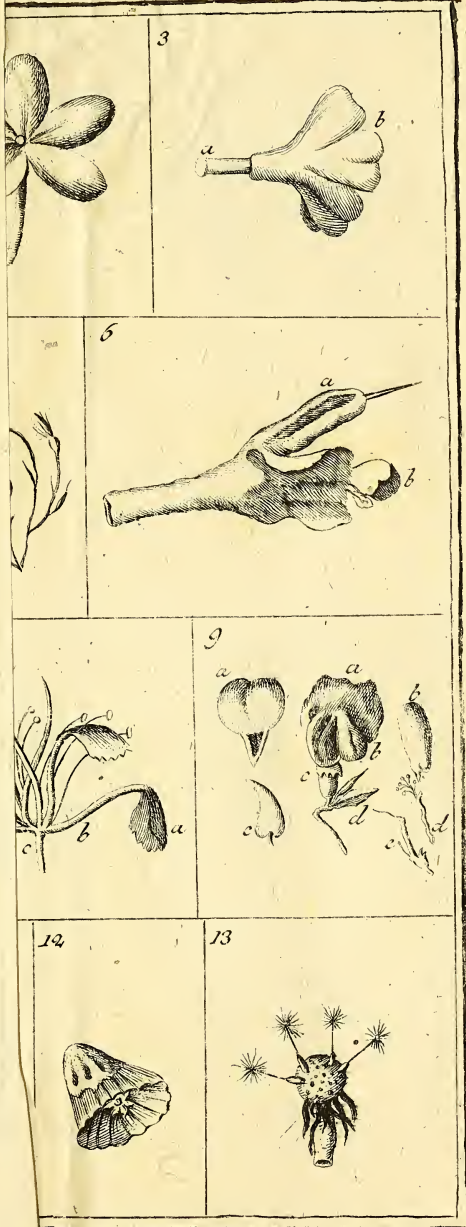

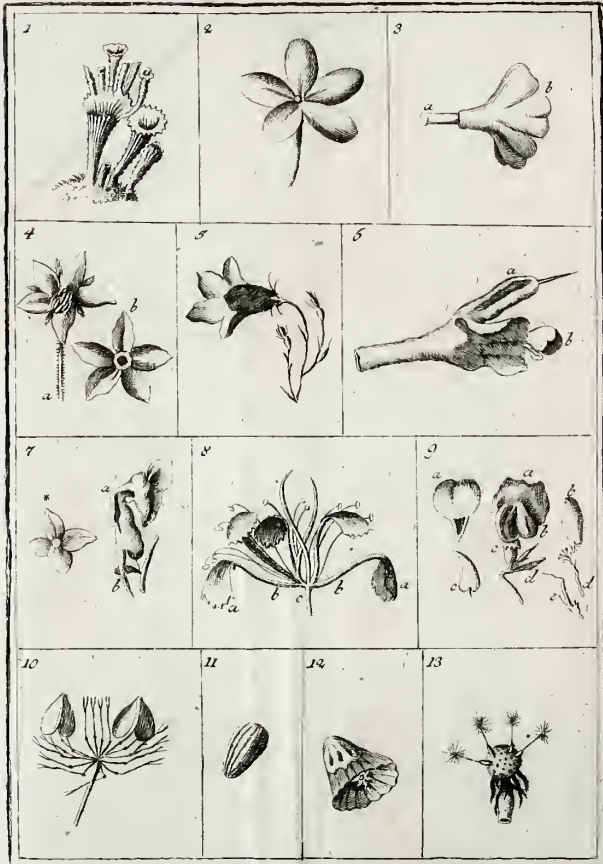

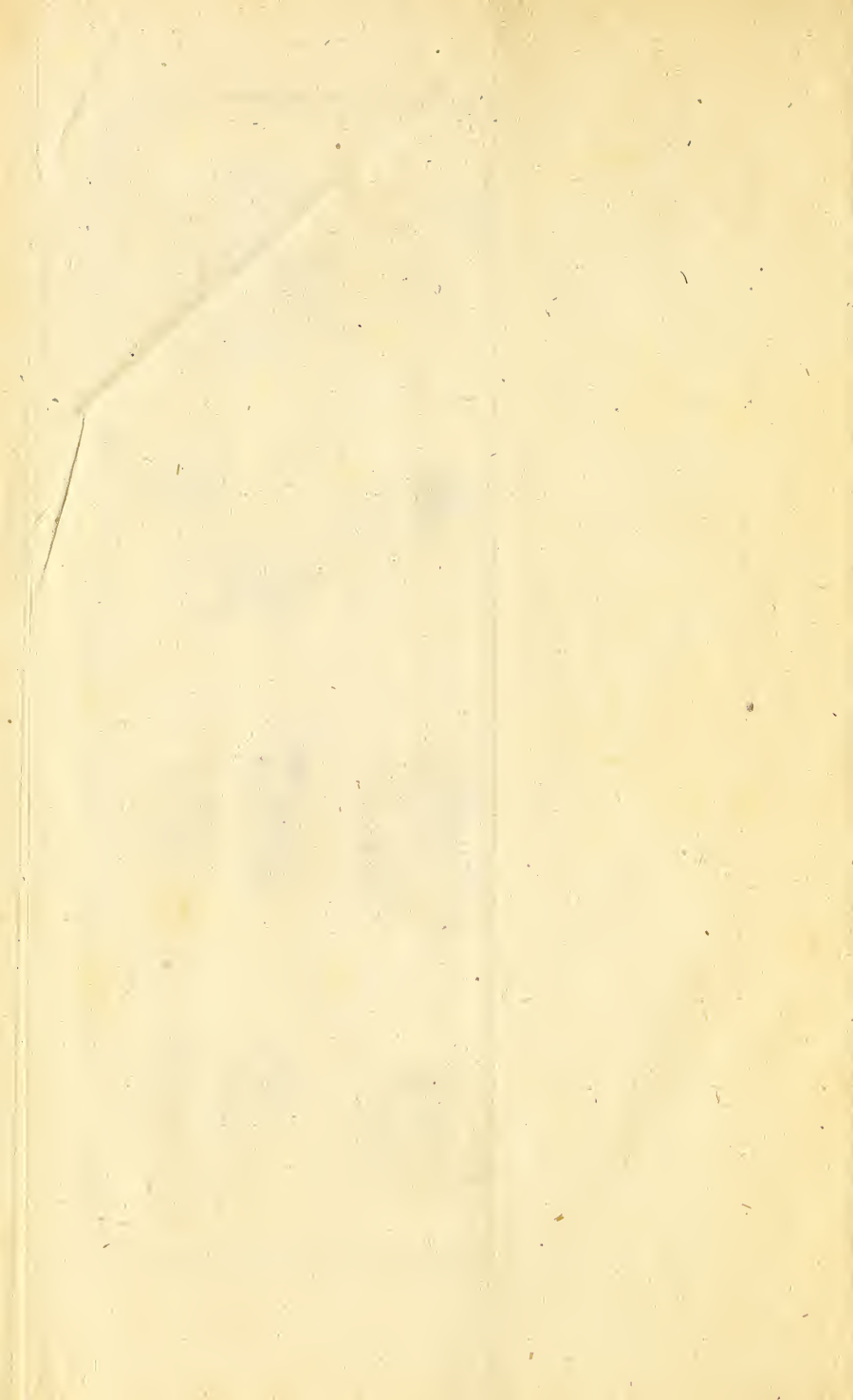

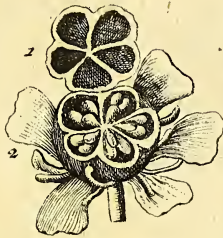

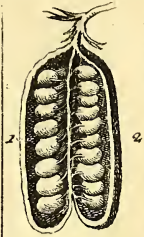

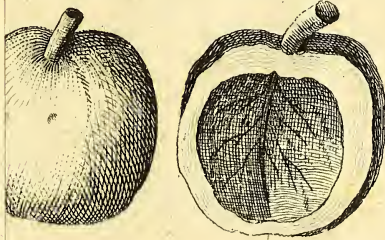
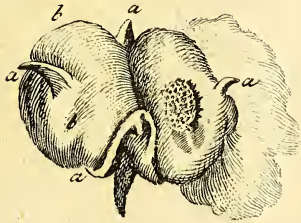
3

4

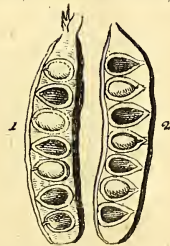
7

*

11

97

